

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž
nad Cerkljem, razmnožen
na ciklostil. Od 5. do 17.
septembra 1944 se je ti-
skal v tiskarni »Doberdoba«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra
1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni »Slovenija« pod
Vojskim pri Idriji, do 8.
maja 1945 pa v osvoboje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
tiskani partizanski DNEV-
NIK v zaslužni Evropi.

primorski

dnevni

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764222 (4 linije)

Politična plačana v gotovini
Abn. postale 1 grullo

Cena 650 ltr - Leto XLII. št. 56 (12.381)

Trst, petek, 7. marca

Z dogovorom o industrijskem in tehnološkem sodelovanju

Spadolini končal obisk v Jugoslaviji

BEOGRAD — Včeraj se je končal tridnevni uradni obisk italijanskega obrambnega ministra Giovannija Spadolinija v Beogradu. Ob koncu obiska je prišlo do podpisa zelo pomembne »izjave o nameni«, s katero se dejansko začne nov način sodelovanja med Italijo in Jugoslavijo na področju tehnologije in industrije. Sporazum je za Jugoslavijo podpisal zvezni sekretar za obrambo admiral Branko Mamula. Gre za sporazum, ki vsebuje nove perspektive znanstvene raziskave, daje možnost koprodukcije ter omogoča izmenjavo »know-how«. Gre za shemo, na osnovi katere je Italija že podpisala dva pomembna sporazuma z Indijo in s Kitajsko. Besedilo, ki ga je v zadnjih dneh izdelala posebna mešana komisija, vsebuje »okvirni sporazum«, osnovan na načelu medsebojnega razumevanja, ki, kot je Spadolini izrecno poudaril, označuje italijansko-jugoslovanske odnose v času, ko je Sredozemlje prepolno senc in prepolno groženj. Ob koncu srečanja je Spadolini uradno povabil admira-la Mamulo na obisk v Italijo.

Sicer pa sta Spadolinija včeraj sprejela predsednik predsedstva SFRJ Radovan Vlaković in pred-sednik zvezne konference SZDL A-leksander Grličkov. Odnosi med

Vzhodom in Zahodom, ženevska po-gajanja, bližnjevzhodna kriza in palestinsko vprašanje, pa tudi pro-blematika mednarodne varnosti in mednarodni terorizem so bila o-srednja vprašanja včerajšnjih po-govorov. V pogovoru z Vlakovićem je bilo italijansko - jugoslovan-sko sodelovanje ocenjeno kot zelo dobro in z obeh strani je bila izra-žena pripravljenost nadaljnje poglo-bitve tega sodelovanja. V odnose med sosednjima državama se vna-šajo nove kvalitete in v zvezi s tem sta Spadolini in Vlaković o-pozorila tudi na pomen čimprejš-njega sprejetja zakona za globalno zaščito slovenske manjšine v Ita-liji. Govorila sta tudi o pereh mednarodnih odnosih še zlasti na območju, na katerem sta obe drža-vi ter o najnovejšem razvoju dogo-dkov v Sredozemlju, na Bližnjem in Srednjem vzhodu. Poudarila sta nujnost novih naporov, da bi na teh območjih zagotovili mir in varnost na pravičnih in trajnih temeljih.

Tudi na srečanju z Grličkovom je bil govor o mednarodnih vprašanjih, poudarjen pa je bil tudi po-men nadaljnje poglobljanja do-brososedskih odnosov kot pomem-ben dejavnik miru in varnosti v Evropi. Spadolinija je sprejel tudi zunanji minister Raif Dizdarević.

Sklenjen 27. kongres sovjetske partije v

Gorbačov potrjen za to ob utrditvi svoje politike

Le malo sprememb v politbiroju CK KP SZ

ANTON RUPNIK

MOSKVA — Novoizvoljeni centralni komite KP SZ je včeraj dopoldne izvolil nov politbiro in sekretariat, prav tako pa tudi generalnega sekretarja. Po pričakovanju je to Mihail Sergejevič Gorbačov. Okoli 12. ure je na čelu politbiroja prišel v kongresno dvorano v Kremlju ter objavil, da je plenum CK KP SZ soglasno izvolil vodilne organe. S krajšo sklepno besedo je ob daljšem ploskanju delegatov razglasil, da je 27. kongres KP SZ končal delo.

Včerajšnji sovjetski tisk že objavlja resolucijo 27. kongresa KP SZ o političnem poročilu, ki ga je uvodoma imel Mihail Gorbačov. V njem je izražena jasna podpora politiki, ki jo je že z lanskim aprilskim plenu-mom zasnoval centralni komite KP SZ z Gorbačovem na čelu. Bistvene programske lastnosti te usmeritve so: po-spešeni gospodarski razvoj, demokratizacija v partiji in družbi, zlasti pa uveljavitev kritike in samokritike.

V sklepni besedi je Gorbačov med drugim poudaril, da stopa KP SZ v pokongresno obdobje z dobro pre-mišljeno politiko, ki jo — kot se je nazadnje izkazalo tudi med trajanjem kongresa — odobravajo vsi sovjetski ljudje. Obnova in reorganizacija (perestrojka) ostajata čvrsto vodilo za vso partijo in družbo. Delegatom je Gorbačov zagotovil, da bo centralni komite KP SZ ener-gično odstranjal vse ovire, ki bi se mu pojavljale na poti uresničevanja sprejetih sklepov. Partija se bo do-sledno bojevala proti »inertnosti, formalizmu in ravno-dušju« do žgočih problemov.

Kar zadeva mednarodno plat, pa je Gorbačov pono-vil, da se KP SZ in ZSSR zavzemata za »varen in pra-vičen mir za vse narode«. Washingtonu je očital, da sta-vi vse le na silo. Militaristično-agresivne sile bi rade zamrzile stanje konfrontacije. »Kaj pa naj mi storimo?« Ne, si je odgovoril sam Gorbačov: odgovornost je pre-velika, da ne bi morali poskusiti vse za ohranitev miru in za razorožitev. Voditelj države »drugačne politične ureditve« je pozval na skupno akcijo za mir.

Delegati in gostje so ob koncu kongresa zapeli Inter-nacionalo. Generalni sekretar CK KP SZ Gorbačov pa je po ploskanju in mimo formalnega dnevnega reda — pol v šali pol zares — pozval delegate, naj delajo »z znak-om kvalitete« in jim zaželel osebne sreče v življenju.

Politbiro CK KP SZ sestavlja poleg generalnega se-kretarja Mihaila Gorbačova še tehle 11 članov (po ru-skem abecednem zaporedju): Gejdar Alijev, Vitalij Vo-rotnikov, Andrej Gromiko, Lev Zajkov (edini novi), Din-muhamed Kunajev, Jegor Ligačov, Nikolaj Rižkov, Mi-hail Solomencev, Viktor Čebrikov, Eduard Ševardnadze in Vladimir Ščerbicki. Kandidatje za člana politbiroja pa so: Pjotr Demičev, Vladimir Dolgi, Boris Jelčjin, Nikolaj Sljunktov (nov), Sergej Sokolov, Jurij Solovjov (nov) in Nikolaj Talizin (od dosedanjih sta odpadla Bo-ris Kuznjecov in Boris Ponomarev). Sekretariat CK KP SZ sestavljajo (poleg generalnega sekretarja) naslednji člani: Aleksandra Birjukova (nova), Anatolij Dobrinin (nov), Vladimir Dolgi, Lev Zajkov, Mihail Zimjanin, Je-gor Ligačov, Vadim Medvedjev (nov), Viktor Nikonov, Georgij Razumovski (nov) in Aleksandr Jakovljev (nov). Komite partijske kontrole v CK KP SZ vodi Mihail Solo-mencev, revizijsko komisijo pa Ivan Kapitonov.

Mladi študenti gradijo mostove prijateljstva

Srečanje dijakov našega liceja z vrstniki zavoda Socrate v Rimu

RIM — Na rimskem liceju »Socrate« je včeraj zjutraj spet tekla beseda o Slovincih v Italiji, o sožitju in o vlogi mladih generacij pri gradnji boljše in strpnije družbe. Gost liceja je bila namreč večja skupina dijakov in profesorjev tržaškega liceja »Prešeren«, ki že nekaj let vzdržuje pri-jateljske vezi s tem velikim rimskim zavodom. Licej »Socrate« je tako lan-skega decembra ob priliki mednarod-nega leta mladine priredil zanimivo dokumentarno razstavo o življenju manjšinskih in jezikovnih skupnosti v Italiji, s posebnim poudarkom na po-ložaj in probleme naše manjšine.

Včerajšnje srečanje, ki je potekalo v sproščenem in prijateljskem vzduš-ju, je otvoril ravnatelj rimskega lice-ja, v imenu gostov pa sta na kratko spregovorili prof. Marija Raunik in dijakinja Marina Furlan. (ST)

Za zaščito jezikovnih skupnosti

Poslanska zbornica sklenila daljši odlog

SANDOR TENCE

RIM — Poslanska zbornica ne bo v bližnji bodočnosti (točneje v roku treh mesecev) obravnavala in torej odobri-la okvirnega zakonskega predloga za zaščito in kulturno ovrednotenje jezi-kovnih skupnosti in ogroženih jezikov, med katere ne prištevajo Nemcev, Valdstancev in Slovencev, ki so za-objeti v ločenih normativih. Tako so v ponedeljek zvečer sklenili načelniki parlamentarnih skupin, to odločitev pa je včeraj po pričakovanju dokonč-no potrdila (na pol prazna) zbornica.

To novo zavlačevanje je vzbudilo veliko razočaranje tako med podpisni-ki raznih zakonskih predlogov, kot med manjšinsko organizacijo Confe-mili, ki se je, kot smo obširno poro-čali, prav pred kratkim srečala s pred-sednico Jottijevo in jo pozvala, da se zavzame za čimprejšnjo vključitev za-kona na dnevni red skupščine. Pred-sednica je v ponedeljek to tudi do-

sledno naredila, njena vloga pa je iz-ključno institucionalne narave, kar po-meni, da je včeraj prevladala politič-na volja tistih strank, ki so od vsega začetka javno ali na tihem nasproto-vale zaščiti teh skupnosti. To velja v prvi vrsti za liberalce in za repu-blikance, katerim so se seveda pri-družili misovci.

Proti sklepu načelnikov skupin je med krajšo razpravo v zbornici od-ločno nastopil furlanski poslanec Ba-racetti (KPT), ki je obtožil večino sle-pomišljenja in skrajne nedoslednosti pri obravnavi manjšinske problematike. I-stega mnenja sta bila tudi predsednik radikalne skupine Spadaccia in porde-nonski poslanec PSI De Carli.

Baracetti se je skupno s pokojnim socialističnim poslancem Fortunom ve-liko trudil za uveljavitev tega nor-mativa.

Načelnik republikanskih poslancev Battaglia se je opravičil, da je odlo-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Poslanska zbornica zahteva postopek za izročitev Gellija

RIM — Z odobritvijo večinske resolucije, ki zahteva mednarodne po-bude za izročitev Licia Gellija in ki so jo podprli tudi komunisti in neodvisna levica, se je včeraj v poslanski zbornici v bistvu končala parlamentarna preiskava o tajni prostozidarski loži »P2«. Glede Gellijeve izročitve so se vse vladne stranke strinjale z resolucijo. Razhajanja pa so bila tako glede in-dividualne odgovornosti posameznih članov lože »P2« kot tudi ob vpraša-nju večjega nadzorstva države, da se ne bi v bodoče ponovili podobni pri-meri. Ob teh dveh vprašanjih so liberalci in socialdemokrati zavzeli različ-no stališče. Prvemu so nasprotovali socialdemokrati, drugemu pa liberalci. Pri glasovanju so tudi zavrnili resolucije misovcev, radikalcev, liberalcev in demoproletarcev.

Tržaški komunisti na kongresu: potreben je politični preokret

NA 5. STRANI

V Novi Gorici za sodelovanje prek meje na šolskem področju

NOVA GORICA — Člani koordinacijskega odbora za mednarodne odnose in sodelovanje z zamejci pri medobčinskem svetu Socialistične zveze delov-nega ljudstva severnoprimorskih občin so skupaj s predstavniki Zavoda za šolstvo iz Nove Gorice in predstavniki teritorialnih odborov Slovenske kulturno-gospodarske zveze za goriško in videmsko pokrajino ugodno ocenili poročilo o sodelovanju šol severnoprimorske regije s slovenskimi šolami v goriški in videmski pokrajini v preteklem letu ter se dogovorili za program letošnjega sodelovanja. Program med številnimi pomembnejšimi nalogami predvideva organizacijo in izvedbo seminarja za izpopolnjevanje učiteljev, vzgojiteljev in profesorjev slovenskih šol, vrtecev in dijaških domov iz goriške in videm-ske pokrajine ter Benečije. Ravnatelj knjižnice Franceta Bevka iz Nove Go-ric Stane Čehovin je prisotnim obrazložil program dosedanjega sodelovanja in pomoči slovenskim knjižnicam v obeh sosednjih pokrajinah, člani koordi-nacijskega odbora in ostali udeleženci sestanka v Novi Gorici so bili tudi seznanjeni o pripravah na praznovanje 80-letnice smrti primorskega pesnika Simona Gregorčiča. Številne kulturne aktivnosti se bodo na Primorskem in v zamejstvu vrstile skozi vse letošnje leto. Osrednja prireditve ob 80-letnici smrti pesnika Simona Gregorčiča pa bo 23. novembra letos v Kobaridu. Na sestanku so se tudi dogovorili o vključevanju zamejskih organizacij v program letošnjih prireditev ob počastitvi obletnice pesnika Simona Gregorčiča.

Inflacija padla na 7,6 odstotka

RIM — Inflacija se je februar-ja, pa čeprav počasi, umirila. Cene blaga in storitev so se na-mreč v primerjavi z januarjem zvišale za 0,7 odstotka (pred-vsem na račun podražitve voz-nin na avtobusih), v zadnjih 12 mesecih pa je inflacija znaša-la 7,6 odstotka (januarja je let-na inflacija znašala še 8 odstot-kov, preteklega februarja pa 8,6 odstotka, torej cel odstotek več). Tako v mesečni kot letni pri-me-rjavi so na rast inflacije vplivale najbolj razne dobrine in storitve (za 1,3 oziroma 8,2 od-stotka), medtem ko so se cene elektrike in kuriv celo znižale (za 2,9 oziroma 1 odstotek).

● Poslanska

NADALJEVANJE S 1. STRANI

žitev razprave le tehnične narave. S to svojo izjavo pa ni prečital nikogar. Odločitev pomeni jasno politično dejanje in gotovo nespodbudni signal tudi za reševanje vprašanj naše manjšine, ki še čaka na uzakonitev svojih osnovnih pravic. O okvirnem zakonu bo sedaj (morda) tekla beseda komaj čez tri mesece. To se pravi junija, ko se poslanska zbornica in senat mrzlično pripravljata na poletne počitnice in hitita za odobritev najnujnejših zakonov in dekretov. Manjšine in jezikovne skupnosti zato lahko počakajo na jesen. Res škoda, da so načelniki parlamentarnih skupin pripravili to priložnost, ki meče v slabo luč, poleg vsega, tudi njihovo kulturno občutljivost. »Sem zelo razočaran in res nimam besed, da bi komentiral to neverjetno odločitev,« nam je včeraj dejal predsednik zveze Confemili prof. Piero Ardizzone. »Tudi zato, ker so nam mnogi, tudi tisti, ki so bili v začetku skeptični, zagotavljali podporo. Očitno so mnogi še žal mnenja, da manjšine ne pripadajo italijanskemu državnemu tkivu in da so neke vrste tuje telo, ki ne potrebuje nobene pozornosti, kaj še zakonske zaščite.«

SANDOR TENEC

Kot kaže, se bodo tajniki vladnih strank kmalu sestali

Včerajsnje dolgo srečanje Craxi-De Mita uvod v bližnje preverjanje vladne večine

RIM — Po dolgem obdobju negotovosti, odlaganju in omahovanju vendarle kaže, da bo do preverjanja prišlo. Morda tudi zato, ker ju je zbudila pobuda komunistov, ki želijo sprožiti v parlamentu razčiščenje o osnovnih vprašanjih, sta se tajnika dveh največjih strank vladne koalicije De Mita in Craxi včeraj dogovorila, na srečanju v Vili Madama, da je primerno začeti s preverjanjem že v prihodnjih dneh. Srečanju, ki je trajalo štiri ure, je prisostvoval tudi podpredsednik vlade Forlani, spreten pomirjevalec odnosov med De Mito in Craxijem. Formalna pobuda za začetek preverjanja pripada predsedniku vlade in zato bo prav on povabil tajnike strank. Danes bo vodstvo kršćanske demokracije izdelalo dokument, v katerem bodo navedena vprašanja, s katerimi se bodo morali spoprijeti politični tajniki večine. Nato bodo svoje povedali tudi socialisti. Vendar pa je dnevni red moč sestaviti zelo enostavno: »Govorili bomo o vsem,« je včeraj dejal De Mita. To pomeni, da bo govor o zunanji politiki s posebnim poudarkom na stanju v Sredozemlju in na boj proti mednarodnemu terorizmu, o gospo-

darski politiki, to je o »družbenem paktu«, na osnovi katerega naj bi izkoristili ugodno konjunkturo, ki jo predstavlja pocenitev petroleja in padeč dolarja, o državnem primanjkljaju, o »težki liri« in še o marsičem; govor bo tudi o obnovitvi upravnega sveta RAI, amnestiji, o imenovanjih v javnih upravah in v bančnih zavodih, skratka prav o vsem. Ko se bo preverjanje končalo in bodo pojasnili vse nesporednosti, bodo šele odločili, ali naj preidejo k prenosni vladi, ali k vodeni krizi; tako vsaj pravijo v okviru petstranske večine. Če pa sporazuma o nekaterih bistvenih vprašanjih ne bo, bi lahko prišlo do krize brez predhodnega dogovora o njenem izteku. Te možnosti ni mogoče podpisati, kajti razlike med stališči strank vladne koalicije so tolikšne, da ne bo lahko najti sporazuma.

Komunisti po svoji strani seveda menijo, da bi bila taka rešitev z ustavnega vidika najbolj korektna. Da bi to dosegli in bi torej prisilili vladne stranke, da javno iznesejo nasprotja znotraj vladne koalicije, je KPI pripravila vrsto resolucij o skoraj vseh vprašanjih (razen o upravnem sve-

tu radiotelevizijske ustanove in o imenovanjih v bankah) o katerih bi morale vladne stranke razpravljati. Teza komunistov je, naj govorijo o tem v parlamentu, če pač že morajo obravnavati ta vprašanja; tako bodo vsi poznali njihova stališča, tako bo jasno, kdo s kom soglaša in o katerih vprašanjih. V resolucijah naj bi bili seveda navedeni predlogi komunistov o posameznih vprašanjih. Besedilo teh resolucij že pripravljajo in še zlasti dokument o gospodarski politiki, kateremu komunisti pripisujejo poseben pomen, je že skoraj povsem izdelan in bo predstavljen prvi. Ukrep, ki jih ta dokument predvideva, bi lahko po ocenah gospodarskih izvedencev KPI zagotovili porast bruto proizvodnje od 3,3 do 4 odstotka in padec inflacije za 4,5 odstotka. Druge pobude bodo zadevale reformo institucij in zunanjo politiko.

To zadržanje KPI pa seveda ne navdušuje sil vladne večine. Podtajnik KD ga je ocenil kot »nenavadno« in je prišel tako daleč, da je celo dejal, da ne obstaja nikakršna kriza večine, medtem ko je načelnik demokristjanske skupine v zbornici dejal, da gre za običajno pobudo opozicije.

Predsednik SFRJ Vojaković odgovoril Ceausescu

JUGOSLAVIJA SOGLAŠA S PREDLOGOM O BALKANU BREZ KEMIČNEGA OROŽJA

BEOGRAD — Jugoslavija podpira vse pobude, ki prispevajo k razvoju vsestranskega mednarodnega sodelovanja ter h krepitvi miru in varnosti s popuščanjem napetosti in ustvarjanjem pogojev za ustavitev oboroževalne tekme in za razorožitev. Prav tako Jugoslavija izraža prepričanje, da bi območje brez kemičnega orožja na Balkanu pomenilo pomemben korak h krepitvi zaupanja in dobrososedskega sodelovanja na tem območju. To je med drugim rečeno, v odgovoru, ki ga je predsednik predstava SFRJ Radovan Vojaković poslal romunskemu predsedniku Nicolaeu Ceausescu, na njegovo pismo ob pobudi Romunije za vzpostavitev območja brez kemičnega orožja na Balkanu.

Vrščilec dolžnosti uradnega predstavnika zveznega sekretariata za zunanje zadeve Vojka Savin je na redni tiskovni konferenci hkrati poudaril, da se Jugoslavija kot članica in udeleženka konference za razorožitev v Ženevi zelo aktivno zavzema za sklenitev konvencije o vseobsegajoči prepovedi kemičnega orožja, s čimer bi zagotovili najširša jamstva na mednarodnem področju za prepoved tega nevarnega orožja.

V nadaljevanju tiskovne konference so se novinarji zanimali tudi za rezultate prve faze pogovorov Jugos-

lavije in EGS v Bruslju. V zvezi s tem je Vojka Savin dejal, da je začetek pogovorov minil v ustvarjalnem ozračju in medsebojnem razumevanju. Vendar pa Jugoslavija, čeprav je dobila zagotovila posameznih držav članic skupnosti o njihovi pripravljenosti, da se angažirajo v prid zahtevi Jugoslavije, glede na predloge Skupnosti ni zadovoljna s mandatom, ker s tem ne rešujejo pomembnih odprtih vprašanj, ki so resna ovira pri nadaljnjem razvoju medsebojne trgovinske menjave oziroma tudi skupnih ekonomskih odnosov. Poudariti je treba, da sta se obe strani strinjali, da bodo znova proučili možnosti zboljšanja pogojev dostopa jugoslovanskih izdelkov na trg razširjene skupnosti, med drugim tudi zaradi tega, ker je vstop Španije in Portugalske v skupnost, povzročil, da so pogovori še bolj zapleteni. Dogovorili so se, da bodo pogovore v kratkem nadaljevali in sicer po preučitvi izrečenih stališč.

□ LJUBLJANA — Pogreb dolgoletnega slovenskega družbenopolitičnega delavca Bojana Lubeja bo danes ob 15.30 na ljubljanskih žalah.

Zar s posmrtnimi ostanki pokojnika bo pred pogrebom v šestnajsti mrliški vežici na žalah. (dd)

Po predlogu Bosne in Hercegovine

Spremembe v ključu za kadre v federaciji

BEOGRAD — Vrstni red, po katerem republike in pokrajine dajejo kadre za najodgovornejše funkcije v federaciji, bo po vsem sodeč doživel občutne spremembe. Predsedstvo CK ZK BiH je namreč zahtevalo spremembo republiško - pokrajinskega ključa za najodgovornejše položaje v organih in organizacijah federacije, ker bi ta republika v sorazmerno kratkem časovnem obdobju od letos do konca desetletja imela preveč kadrov na najvidnejših položajih v federaciji.

Veljavni vrstni red so določili na temelju družbenega dogovora o kadrovski politiki v zveznih organih in organizacijah iz leta 1981. Ta dogovor ne zajema izvolitve mandatarja ZIS, oziroma izvolitve predsednika ZIS ne sodi v okvir tega ključa. V BiH pa so ocenili, da bi tokrat morali upoštevati tudi ta položaj, ker je kandidat predsednika ZIS Bran-

ko Mikulić prav tako iz te republike.

Po sedanjem družbenem dogovoru naj bi bil novi predsednik predstava SFRJ z enoletnim mandatom s Kosova. Iz Hrvaške bo predsednik skupščine Jugoslavije, predsednik predstava CK ZKJ pa iz BiH. Novi predsednik zvezne konference SZDLJ naj bi bil iz Črne gore, sekretar pa iz Makedonije. Iz te republike naj bi bila tudi predsednica konference žensk Jugoslavije, medtem ko bi bil predsednik predstava ZSMJ s Kosova. BiH naj bi letos dala tudi predsednika zveznega odbora ZZB NOVJ, Srbija pa predsednika sveta Zveze sindikatov Jugoslavije.

Če bo sprejet predlog iz BiH, ki ga zdaj proučujejo v zvezni konferenci SZDLJ, da bi spremenili vrstni red, po katerem republike in pokrajine dajejo kadre za najodgovornejša mesta v federaciji, bo ta ključ doživel občutne spremembe.

Prvi delen poraz Reaganove uprave

NEW YORK — Dva odbora predstaviškega doma, odbor za obveščevalno dejavnost in podkomite za zahodno poloblo odbora za zunanje zadeve, sta se izrekla proti zahtevi Reaganove administracije za odobritev pomoči antisandiniškim silam v višini 100 milijonov dolarjev. Kljub temu, da je glasovanje v omenjenih odborih le posvetovalno, rezultati glasovanja kažejo, da predsednik Reagan izgublja podporo za povečanje vojaške pomoči nikaragovski »contrici. Predstaviški dom bo o tej zahtevi sicer glasoval prihodnji teden.

Glasovanje v obeh odborih predstaviškega doma, v katerem imajo večino demokrati, ki niso naklonjeni povečanju vojaške pomoči, sta predsednik Reagan in obrambni sekretar Casper Weinberger pospremila z opozorili, da bi bilo za ZDA »katastrofalno«, če bi kongres zavrnil povečanje vojaške pomoči nikaragovski »contrici. Ta pomoč je po Reaganovih besedah potrebna zato, »da ZDA ne bi bilo potrebno poslati svojih enot v Nikaragvo«. Obrambni sekretar Weinberger pa je pred odborom za oborožene sile predstaviškega doma izjavil, »da bo morebitna zavrnitev pomoči verjetno vodila k neposredni ameriški vojaški intervenciji, ki naj zaustavi širjenje komunizma v Srednji Ameriki«.

Več kot očitno je, da administracija strelja z vsemi razpoložljivimi »topovi« na kongres, ki se bo do velikonočnih počitnic izrekel o tej zahtevi Reaganove administracije. Ameriški predsednik je predvčerajšnjim na zajtrku z nekaterimi izbranimi ameriški novinarji tudi izjavil, »da se kongres sooča z zgodovinsko odločitvijo in da moramo takoj ukrepati, če hočemo preprečiti, da se bo rdeča barva še bolj razlila po Srednji Ameriki.«

Ne glede na te dramatične pozive administracije, vodilni predstavniki demokratske stranke, ki vodijo proti-

ofenzivo, nočejo popustiti pred pritiskom. Skupina demokratov je objavila svoj načrt za rešitev krize v Srednji Ameriki, ki od administracije zahteva, naj si bolj prizadeva za politično rešitev, da se za najmanj 6 mesecev odpove manevrom ameriške vojske na tem področju, obnovi neposredna pogajanja z vlado Nikaragve in sprejme mirovno pobudo države tako imenovane skupine Contadora, ki si že več let prizadeva za mirno rešitev zapletov v Srednji Ameriki.

V ameriškem tisku se medtem v okviru načrtovane kampanje administracije za povečanje vojaške pomoči antisandiniškim silam vrstijo analize, ki trdijo, da so uporniške sile v velikih težavah. Po nekaterih podatkih naj bi antisandiniščne sile delovale samo na tretjini nekdanjega operativnega ozemlja v Nikaragvi, pomanjkanje »čevljev« in drugega materiala pa po besedah enega izmed njenih voditeljev, polkovnika Enriqueja Bermudeza, onemogoča njihovim silam, da bi prodrle globlje v Nikaragvo. Antisandiniščne sile naj bi prav tako izgubljale podporo med srednjimi sloji, kar jim preprečuje, da bi lahko prerasle v močno opozicijsko politično gibanje. Namesto da bi se število uporniških enot povečalo za 1000 mož na mesec, se po izjavah predstavnikov ameriške administracije njihovo število v zadnjem času zmanjšuje, tako da skupno nimajo več kot 12.000 pripadnikov. Če bo šlo tako naprej, pravijo nekateri ameriški vojaški strokovnjaki, bodo antisandiniščne sile že do konca leta doživele popoln poraz. Zaenkrat ni jasno ali je stanje antisandiniščnih sil res tako katastrofalno ali pa je ta slika predvsem del naporov administracije, da bi kongres prepričala v nujnost povečanja vojaške pomoči.

UROŠ LIPUŠČEK

Furlanija -
Julijska
krajina

DEŽELNA
USTANOVA
ZA POSPEŠEVANJE
TURIZMA

CIMA
CORSO
DI AMPEZZO

Žičnice obratujejo ob
sobotah in nedeljah
od 9.00 do 16.00

Valcellina
Claut
Cimolais

ZA SMUČANJE

SEDLO CHIANZUTAN
VERZEGNIS

Tri vlečnice, 4 proge,
smuč. tek, smučarska šola,
organizacija tekmovalij in
tečajev.
Cena kot leta 1984

Bližina snega -
prihranek pri bencinu

M. Matajur

Zadruga za uprav. žičnico
1320 n.v. 44 km iz Vidma
Odprto od prvega snega
do 31. marca
vsako soboto, nedeljo in
praznik.

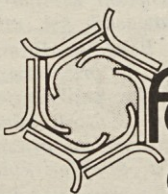
Smučarski tedni
od 8.2. do 16.3.
Popusti za otroke do 12 let
in skupine FISL.
Smučanje pred
hišnimi vrati.

PROSTA SMUKA
V SONCU IN SNEGU

Uprava postaje Ravascletto - tel.: 0433/66033/66035

za tvoje bele
zimske dneve

Forni di sopra

FORNI DI SOTTO

Zgornja Karnija
Valdaner
Paularo
in Timau

ZA SMUČARSKTE TEKE

Valpesarina
Pradibosco
Prato Carnico

Za smučarske teke
Izredna zimovanja
za skupine in šole

Sauris

... tvoja smučišča ...
Karnijski Dolomiti
1250 - 1500
SAURIS DI SOTTO
Tel.: 0433/86000

Ovčja vas

Smučarske naprave
delujejo od decembra
do konca marca
Odlične snežne razmere
za tek in smuko.
Okrepčevalnice

NEVEJSKO SEDLO

120 - 210 cm snega

Piancavallo

— Predprodaja smučarskih kart v nižini
sobotna dnevna karta 15-14.000
praznična dnevna karta 18-17.000

— Poldnevna karta za 5 ur
v prodaji na Piancavallo
ob sobotah 14-13.000
ob nedeljah 18-17.000

Od 1. februarja dalje sezonska karta znižana za 50%

INFORMACIJE: SEDEŽNICA 0434/655126

AVTONOMNA
TURISTIČNA
USTANOVA
ZA TRBIŽ IN
NEVEJSKO SEDLO

RABELJ

KPI kritična do zakona o muzejih in knjižnicah

TRST — Na sedežu svetovalske skupine KPI v deželni svet F-JK je bila včeraj tiskovna konferenca o novem deželnem zakonu, ki vnaša popravke v zakon o kulturnih dobrinah iz leta 1976 in hkrati uvaja nove norme na področju muzejske in knjižničarske dejavnosti.

Deželna svetovalec Enzo Scampolo in Boris Iskra ter odgovorni za kulturo pri KPI Stelio Spadaro so novinarjem obrazložili stališča KPI do novega zakona, stališča, ki so v marsikateri točki kritična.

Tako je Iskra dejal, da je zakon št. 60 predvideval deželni kolegij, ki so ga sestavljali v prvi vrsti strokovnjaki, muzejski intendant in predstavniki knjižnic. Bilo je to znanstveno telo, ki je imelo nalogo, da koordinira znanstvene pobude. Novi zakon to telo spreminja s tem, da ustanavlja dve komisiji, eno za muzeje in drugo za knjižnice, posvetovalnega značaja v odnosu do deželne uprave. To pa pomeni, je poudaril Iskra, da se je deželni odbor odločil za centralizacijo pri odločanju na področju, kjer je izjemno težko, da upravno-politični organ posega. Dobra politika pomeni, da deželna uprava poveri znanstvene naloge dobri operaterjem in strokovnjakom.

V bistvu nov zakon ne predvideva nekega višjega telesa, ki bi imelo več kot samo posvetovalno nalogo in ki bi koordiniralo in usmerjalo muzejsko in knjižničarsko dejavnost. Zmanjkala bo tako tudi koordinacija med znanstvenimi ustanovami, to je med univerzo, muzeji, knjižnicami in središči, ki skrbijo za kulturne dobrine.

Kot drugo sporno točko je Iskra omenil center za katalogizacijo in restavriranje kulturnih dobrin v Pasarianu. Ta center je bil do sedaj operativen, novi zakon pa mu dodeljuje

tudi znanstveno vlogo, kar seveda pomeni, da se funkcija centra močno razširi.

V Vili Manin, skratka, ne bodo le katalogizirali in restavrirali kulturne dobrine, oz. imeli tečaje za restavratorje, ampak bodo v okviru deželnega ravnateljstva za izobraževanje in kulturnih dobrin delovali kot znanstveno telo, ki je odločilno pri izbirah. Ob tem je svetovalec KPI Iskra dejal, da obstaja nevarnost, da bi center z novimi funkcijami ošibil svoje osnovno delovanje, hkrati pa ne bo mogel opravljati naloge koordiniranja znanstvenega dela.

Stelio Spadaro je v svojem posegu dejal, da je osnovna značilnost novega zakona tista, ki jo je opaziti tudi pri zakonu za kulturne dejavnosti iz leta 1981. Oba zakona namreč po eni strani uveljavljata načelo decentralizacije, to pa tako, da se v resnici stvari vedno bolj centralizirajo. Tako je le malo ustanov, na primer gledališča, ki jim Dežela priznava status deželne ustanove. Tiste kulturne ustanove pa, ki delujejo na pokrajinski ravni, so v tej svoji funkciji omejene. Za delovanje izven svoje pokrajine na primer ne prijemajo podpore. Kulturne dejavnosti se tako omejujejo na krajevno raven brez pravih možnosti za konfrontacijo z drugimi stvarnostmi.

Spadaro je nadalje kritiziral deželno koalicio, da v nobenem zakonu ne upošteva možnosti, da bi ustanovili neko telo, ki bi lahko prevajalo in posredovalo kulturne dosežke med različnimi etničnimi in narodnimi skupnostmi v naši deželi. Tako ni predviden nikakršen prispevek, kaj pa še posebno telo, ki bi skrbelo za prevajanje iz slovenščine v italijanščino. Dežela v tem smislu nikakor ne deluje kot posrednik med kulturami.

Odkrivanje kulturne dediščine Istre Na morskem dnu je veliko bogastva

KOPER — Med vrsto zanimivih raziskovalnih nalog, ki jih sofinancirajo raziskovalne skupnosti obalnih občin, je nedvomno tudi naloga »specifičnosti istrske kulturne dediščine«. Naloga, o kateri bodo podrobneje spregovorili na skupščini raziskovalne skupnosti občine Koper, Izola in Piran je zanimiva, z več obravnavanimi področji.

O pomorskih poteh, zgodovini slovenskega pomorstva, bodo avtorji tega dela raziskave pripravili analizo, ki bo segla v sam začetek 17. stoletja. Zlasti so zanimivi izsledki 7-članske potapljaške ekipe, ki je v desetdnevnih podvodnih raziskavah v Portoroškem zalivu in Simonovem zalivu odkrila vrsto zanimivosti. Tako so v bližini skladišča soli v Portorožu odkrili hidroavion T.I. Maono za prevoz kamena, med Piranom in Savudrijo so odkrili vojaško ladjo, s katere so dvignili top in ga bodo razstavili v zbirki pomorskega muzeja v Piranu, zanimiva pa je tudi vrtača v bližini piranske Punte, kjer so našli tudi več rimskih amfor. Te so že razstavljene v piranskem pomorskem muzeju.

Dodajmo še, da bodo v okviru omenjenega raziskovalnega projekta letos zaključene tudi raziskave o solinarstvu v sečoveljskih in strunjskih solinah. Poseben del raziskave bo tudi poročilo o ekonomskih migracijah iz slovenske Istre ob koncu 19. in 20. stoletja. Pri tem dodajmo, da si bodo raziskovalci pomagali tudi s podatki, ki jih bodo dobili na nekem kanadskem inštitutu. Posebno mesto v nalogi naj bi seveda našla tudi tipologija naselij in arhitekture v slovenski Istri, ki pa je, kot nekateri drugi deli te celovite naloge, denarno »omejena«. Za primer navedimo samo podatek,

da je bilo za del uvodoma omenjene naloge »stanovanjska arhitektura obalnih mest« zbranih le 25 tisoč dinarjev.

S tolikšnimi sredstvi in ob nekaterih ugotovitvah Zavoda za spomeniško varstvo, ki se ukvarja z varstvom kulturne in naravne dediščine na obalnem območju, seveda ni moč pričakovati, da bi se v varstvu kulturne dediščine kaj kmalu zadeve spremenile na bolje.

DUŠAN GRČA

Velik obseg izdelave stolic

MILAN — Na tiskovni konferenci v Milanu je direktor družbe za razvoj in reklamizacijo Promosedia dejal, da je v Furlaniji obseg poslov pri izdelovanju stolic lansko leto znašal 600 milijard lir, od teh je 480 milijard bodo izposlovali v tujini.

V Furlaniji izdelujejo tako približno 80 odstotkov vseh stolic v Italiji in kar 50 odstotkov stolic v okviru EGS.

Pripravlja:
Boris Devetak

Nove plošče

Elton John: Fire On Ice

LP

Elton John je še vedno eden najboljših in najpristnejših pop izvajalcev v zgodovini glasbe, kar je tudi dokazal s svojo zadnjo LP ploščo ICE ON FIRE. Nosični hit celotnega albuma je vsekakor Nikita, ki je prejšnji teden povsem upravičeno zasedel prvo mesto na lestvici VROČIH 10.

Naj povem, da so pri snemanju sodelovali najrazličnejši vrhunski glasbeniki, kot npr. George Michael (v pesmi Wrap Her Up). Prav tako melanholična kot Nikita je This Town, katere zborovsko oziroma vokalno privedbo izvaja nič manj kot skupina Sisters Sledge. V songu Soul Glove sta prisotna bobnar skupine Simple Minds in sicer Mel Gaynor ter priznani pevec in kitarist Nick Kershaw. Za ritmično podlago in obogatitev vseh pesmi sta poskrbela Roger Taylor in John Deacon, člana znanega britanskega ansambla Queen.

Elton John si je vsekakor zelo opomogel z nedavnim povratkom Bernieja Taupina, ki je po večletnem premoru znova poprijel za delo in s tem znatno okrepil Eltonov repertoar. Skratka, to je album, ki potrjuje, da je neutrudni »piano man« še vedno eden glavnih stebrov svetovne pop glasbe. Ostale pesmi so še: Cry To Heaven, Too Young, Satellite, Tell Me That The Papers Say, Candy By The Pound in Shoot Down The Moon.

Glasovnica za Vročih 10

Ime in priimek: _____
Naslov: _____
Glasujem za: _____
Moj predlog: _____

Bralci Primorskega dnevnika ali Primorskih novic na Tržaškem in Goriškem naj pošljejo glasovnice na naslov: Primorski dnevnik, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst; bralci obeh časopisov v Sloveniji pa na naslov: Primorske novice, OF 12, 66000 Koper. Vsi naj pripišejo oznako »Vročih 10«.

MARKO WALTRITSCH

Ukvarjali se bodo s kovinskim tesarstvom

Nad dvajset delavcev tovarne Ansaldo stopilo v novo zadrugo Comeco

TRŽIČ — V zadnjem času opažamo, da vodstva tovarn opuščajo marsikatero dejavnost. Za izdelavo nekaterih obrobni izdelkov, za katere so prej poskrbeli v lastnih delavnicah, se sedaj obračajo z naročili na zunanja obrtna podjetja. Tako uspe marsikateremu podjetju zmanjšati število zaposlenih in se s tem tudi rešiti večjih rezijskih stroškov.

S tako filozofijo so se spoprijeli tudi v trziški tovarni Ansaldo. Trziški obrat je le eden od večjega koncerna, ki ima svoje glavne tovarne v Genovi in Turinu ter drugod v Severni Italiji. V trziškem obratu je bilo do pred nekaj leti zaposlenih nad tisoč sto delavcev. Sedaj jih je že kar veliko manj kot tisoč. V tovarni izdelujejo elektromotorje. Govor je, da vodstvo tovarne, ki je državna, misli trziški obrat prodati zasebnemu podjetju.

Že pred meseci se je vodstvo tovarne pričelo pogovarjati s sindikatom o svoji nameri, da opusti nekatere dejavnosti. Med temi hoče opustiti kovinsko tesarstvo. Pogovori so se vodili o tem, ali ne bi kazalo osnovati posebno zadrugo delavcev, ki so sedaj zaposleni v tovarni, in ki bi se potem lahko osamosvojili. Odločitev za delavce seveda ni bila lahka. Morali bi opustiti stalno službo, skoro gotovo delo v tovarni, ki je doslej poznala le malo kriz, ter iti na samosvojo pot zadrugnikov-podjetnikov.

Pa so le uvideli korist take nove samostojne izbire. 24 delavcev tovarne Ansaldo se je vendarle odločilo, da izstopijo iz tovarne in se včlanijo v zadrugo. Ne bo to samostojna zadruga. Delali bodo kot samostojna enota že prej obstoječe zadruge Comeco, ki ima svoj sedež v Červinjanu, in ki že dolgo let zagotavlja tesarstvo-kovin-

ska naročila večjim podjetjem kot so AGIP, ESSO, IP, ENEL, tovarna Danieli itd.

Podjetju Ansaldo gre v račun, da se število zaposlenih zmanjša. Štirindvajsetim delavcem, ki bodo v prihodnjih mesecih zapustili tovarno, bodo vsakemu dali po 8.500.000 lir posebno dotacije. Ta denar bodo novi združniki vpisali kot svoj delež v novo zadrugo. Od svojega bodo vsak primaknili še nadaljnja dva milijona in pol lir. Tovarna jim bo seveda izplačala vse njihove dosedanje pristojnosti. Tovarna Ansaldo bo novi zadrugi prodala tudi nekaj strojev, ki jih bodo uporabljali za nadaljnje delo. Vrh vsega zagotavlja tovarna Ansaldo novi zadrugi naročila za najmanj tri leta. Praktično bodo na samostojni podlagi delali isto kar so doslej delali kot uslužbenci velikega koncerna.

Kot so nam povedali na tiskovni konferenci, kjer so predstavili novo zadrugo, bodo v novi zadrugi pričeli z delom čez nekaj mesecev. Najeli bodo opuščeno tovarniško halo v Trziču. Na tiskovni konferenci so bili prisotni zastopniki zadruge Comeco, deželne zveze zadrug, trziški župan Saccavini in deželni odbornik za industrijo Francescutto. Nova zadruga bo črpala prispevke iz raznih deželnih zakonov o združništvu, istočasno pa bo deležna tudi drugačne podpore deželne uprave. Pobudniki zadruge, ki jo bo vodil Dario Pacor, so optimisti in so že prepričani, da bodo kmalu morali vključiti v svojo organizacijo tudi nove združnike. Tako bodo lahko nudili zaposlitev marsikateremu sedaj brezposelnemu mladeniču. Ti novi združniki so istočasno drugim pesimistično navdahnjenim ljudem pokazali, da se z dobro voljo in zavzetostjo da marsikaj doseči.

jetno je treba njihovo občutljivost na vprašanje preobremenjenosti pripisati predvsem lastnim življenjskim izkušnjam saj je prav mlada generacija, se pravi tista, ki še ni stopila v trideseto leto, največja žrtev stresa in nečloveških življenjskih zahtev.

Drugače je verjetno za starejšo generacijo, predvsem za generacijo šolnikov, ki je znala ohraniti humanejši odnos s časom.

Kar zadeva osnovno šolo se nismo odločili za pisanje v obliki intervjuja iz več razlogov: prvič, ker smo mnenja in izkušnje več učiteljev s Tržaškega in Goriškega združili v krajšo celoto, tako smo se izognili ponavljanju, obenem pa izdelali popolnejšo »iko problema; drugič pa, in moramo reči, da je to glavni razlog, ker je marsikateri od učiteljev a. l. suplentov izrazil željo, da bi njegovega imena ne objavili.

Naj omenimo, da je predvsem iz razgovora z nekaterimi suplentkami prišel na dan razkol med šolsko stvarnostjo, ki ne zadošča več otrokovim zahtevam ter otrokovo osebnostjo, ki je negotova in preobremenjena, predvsem zaradi informacij, simbolov, predlogov in doživetij, ki jih nabira in pridobiva v okviru vsakdanjega življenja, tiska, televizije, kina in reklame.

Na osnovnih šolah srečujemo dvoje otroških osebnosti: otroka, ki preživlja ves prosti čas pred televi-

zijo in se sploh ne zna igrati ali prosto razgovarjati, ker je popolnoma pogojen in zasvojen od televizijskih (največkrat negativnih) junakov, ter otroka, ki se ne zna in ne more igrati, ker so njegovi popoldnevi zaokvirjeni v strog delovni urnik. Slednji obsega najrazličnejše dejavnosti: ritmiko, petje, spoznavanje kompjuterjev, tuje jezike, agonistično športno dejavnost, balet, strojepisje in še marsikaj drugega. V obeh primerih je prva žrtev otrokova fantazija, ki je podlegla ekonomskim interesom televizijskega medija in prevelikemu številu dnevnih podatkov, ki večkrat za otroka ostanejo novi in tuji. Druga žrtev je razvoj otrokove učinkovite plat, saj v obeh primerih otrok vse težje navezuje pristne, neprisiljene stike z vrstniki in se vse redkeje igra ali razgovarja s starši in goji z njim sproščene in koristne prijateljske vezi.

Neka učiteljica z openske osnovne šole »F. Bevk« nam je povedala, da je nekoč imela v razredu učenka, ki je željno pričakovala sobote, češ, da je to edini dan, ko se je lahko prosto igrala. Med tednom je namreč deklica morala gojiti številne izvenšolske dejavnosti, zvečer pa na hitro opraviti še z nalogo in učenjem.

Čisto drugačnega mnenja je bil starejši učitelj iz Doberdoba, ki je sicer veliko let učil na italijanski šoli v Comu. Povedal nam je, da je po njegovem mnenju otrok vse preveč doma, največkrat pred televizijskim ekranom.

Suzi Pertot

Pogled v otroški svet

4.

Pogovor z osnovnošolskimi učitelji

Ker otrok dorašča, vzpostavlja najštevilnejše družbene vezi ter nabira spoznanja prav v šoli, smo se odločili, da razgovoru s šolniki in šolskimi pedagogi posvetimo dve poglavji in sicer prvo osnovni, drugo pa nižji srednji šoli. Mnenja, ki smo jih zbrali v okviru intervjujev in razgovorov so si bila precej različna, tako da lahko trdimo, da si šolniki niso enotni glede vprašanja otroške preobremenjenosti in vpliva izvenšolskih dejavnosti nanjo, pa čeprav skoraj vsi poudarjajo, da mora biti za doraščajočega otroka prvovrstnega pomena izpolnjevanje šolskih dolžnosti. Zanimivo je, da se predvsem mlajši učitelji ali celo supleniti zavedajo, da otrok zaradi preobremenjenosti trpi in da ga večkrat ambicija staršev sili v nemogoče življenjske ritme. Ver-

Glede gradnje avtoceste v tržaški pokrajini

KZ in Konzorcij NZ zahtevata sestanek za rešitev številnih odprtih vprašanj

Pred dnevi so se sestali predstavniki Konzorcija razlaščenec Naša zemlja in Kmečke zveze in proučili trenutno stanje del v okviru gradnje nove avtoceste in izvajanja sporazuma, ki so ga že pred leti podpisale vse pristojne ustanove in organizacije. Dela se namreč bližajo koncu, s strani razlaščenec pa prihajajo vse bolj pogoste pritožbe glede neupoštevanja omenjenega sporazuma.

Veliko je namreč še odprtih problemov: ne spoštujejo se termini glede izplačevanja odškodnin, predumov in salda, na odsekih, kjer je avtocesta že dograjena, ni dvojezičnih smernih tabel in podjetja še niso ogradila parcel, ki mejijo na avtocesto. To so v glavnem skupni problemi, ki zadevajo vse odseke, nekateri pa imajo še svoje specifične. V dolinski občini je na primer še vedno odprt problem ureditve poljskih poti in vodnih tokov, ki preplavljajo parcele ob avtocesti; na odseku med tovarno Velikih motorjev in Katinaro so bila zemljišča zasedena leta 1982, razlaščenci pa prejema komaj sedaj ponudbe za predumje.

Na odseku Prosek - Sesljan ni družba ANAS še izplačala dokončne odškodnine in kljub obljubam še ni bilo rešeno vprašanje poljskih poti. Na odseku med Prosekom in Opčinami, kjer so dela že skoraj končana, pa ni podjetje še dokončno in točno razmejilo zemljišč, ki so bila razlaščena; na istem odseku ni bila niti podpisana dokončna razlastitve-

na pogodba in zato ni bil izplačan saldo. Na odseku med Bani, Trebčami in Padričami se ponujene odškodnine razlaščenec nanašajo na kmetijske površine, medtem ko so nekateri predeli tega odseka namenjeni za industrijske pobude, za katere so predvidene višje finančne odškodnine. Ti razlaščenci še niso prejeli nobenega preduma, z ostalimi (tisti, ki imajo kmetijske površine) pa se družba ANAS sicer dogovarja, nima pa denarja.

Na vsakem odseku pa obstajajo še manjši problemi, ki že dolgo čakajo na ustrezne rešitve.

Zaradi vseh teh odprtih problemov so predstavniki Konzorcija razlaščenec Naša zemlja in Kmečke zveze sklenili pripraviti dokument, v katerem bodo podrobno orisali vso problematiko; odposlali ga bodo vsem podpisnikom sporazuma in zahtevali sestanek; po tem sestanku pa se bodo sestale tudi podkomisije posameznih odsekov.

Vsekakor pa je že sedaj jasno, da je treba te odprte probleme čimprej rešiti, sicer bodo predstavniki Konzorcija Naša zemlja in Kmečke zveze prisiljeni nastopiti odločneje za obrambo pravic vseh prizadetih.

Danes se zaključi mednarodni biotehnoški posvet

Danes se bo v Miramaru zaključilo petdnevno znanstveno srečanje na temo »Biotehnologija in industrijski izdelki«, s katerim začenja delovati tržaški Center za genetsko inženirstvo in biotehnologijo. Center ima, kot znano, svoj sedež na Območju za znanstvene in tehnološke raziskave pri Padričah, ustanovljen pa je bil pod okriljem Organizacije združenih narodov za industrijski razvoj (UNIDO) skupno s podobnim središčem, ki ima svoj sedež v indijski glavni mestu New Delhiju. Obe središči bi morali odigrati pomembno vlogo v prenašanju najsodobnejše tehnologije iz razvitih v nerazvite države, podobno kot to že dela miramarski center na področju teoretske fizike.

Na posvetu se je zvrstilo kakih 30 predavateljev, predvsem iz ZDA in Zahodne Evrope, poslušateljev pa je bilo okrog 60. Za govorniškim pulom so se pojavili znanstveniki svetovnega slovesa, govorili pa so o dosedanjih dosežkih na področju uporabljanja biološkega znanja in tehnik v proizvodni namene. Določeno je bil tudi okviren raziskovalni program tržaškega in newdelhijskega centra UNIDO. Sklenjeno je bilo, da se bo prvi osredotočil na industrijsko, drugi pa na kmetijsko področje.

Razmišljanje ob zadevi Demjanuk

NIČ VEČ PROCESOV PROTI ZGODOVINI

Iz tržaške vojne in prve povojne preteklosti občasno prihajajo spet na dan mračne sence. To je po svoje skoraj normalno za mesto, ki ni hotelo in ki še vedno noče obračunati s svojo zgodovino, pač pa želi le, da bi šla kar tako mimo, da bi počasi in neboleče lezla v pozabo. Vendar naj bo lonce še tako dober, naj bo pokrov še tako zatesnjen in pritrjen, vselej nekaj malega prekipi.

Tako je pred nekaj dnevi privrel na dan primer ukrajinskega esesovca Ivana Demjanuka, pripadnika morilske tolpe Einsatzkommando, ki so ga ameriške oblasti izročile Izraelu in ki je, kot vse kaže, med vojno bil dalj časa v Trstu. Demjanuka je razkrinkala skupina preživelih iz taborišča smrti v Treblinki, ki je ob sodelovanju znanega »lovca na naciste« Simona Wiesenthala zbrala gradivo o njegovih zločinih in ga prijavila ameriškemu sodišču, nato pa od Izraela dosegla, da je zahteval njegovo izročitev.

Zaenkrat ni še povsem jasno, koliko časa je Ivan Demjanuk preživel med vojno v Trstu, kot tudi ni jasno, kakšne funkcije je opravljal v našem mestu. Povsem jasno pa je,

Uprava občine Dolina sporoča, da zaradi nenadne okvare na malem šolabusu danes in jutri ne bodo mogli zagotoviti te službe. Zagotovili bodo povezavo izključno za Gročano.

da njegova vloga ni bila ravno postranska, če so mu nato omogočili, da se je po vojni uspešno skrival in se nato izselil v ZDA. Vprašanje je, ali se je do začetka petdesetih let Demjanuk skrival v Trstu, kot mnogi drugi Ukrajinci, ki so bili v službi nacistov, kot bivši podčastnik EK Konrad Geng in kot sam major Erwin Lerch, desna roka generala Odila Globocnika. Ali je tudi njemu povojni »kozmpolitski« Trst nudil varno zatočišče?

To je eno od vprašanj, na katerega bodo morali odgovoriti tržaški preiskovalci, ki ugotavljajo njegove odgovornosti. Povsem očitno pa je, da je Demjanuk, tu v mestu ali drugje, lahko računal na pomoč nekdanjih pajdašev, ki so njemu omogočili beg v ZDA, medtem ko so bili drugi, manj pomembni težaki nasilja, prav tako v službi nacistične vojske prepuščeni svoji usodi ali celo izročeni rdeči armadi.

Ob zadevi Demjanuk pa se spet odpira poglavje dodatne preiskave o zločinih v tržaški Rižarni, ki jo je pred enajstimi leti začel sodnik Sergio Serbo in ki je po njegovem odhodu običala v zaprašenih predelih preiskovalnega urada tržaškega sodišča. S prvim procesom o zločinih v Rižarni Trst namreč ni obračunal s svojo preteklostjo. Nasprotno, kot je poudaril zgodovinar Enzo Collotti, Trst je tedaj osamil proces, ni hotel razmišljati o svoji zgodovini, ni hotel ugotoviti, zakaj je pošastni stroj smrti in represije lahko deloval s tolikšno učinkovitostjo. Sodni zbor je namenoma prezrl kontinuiteto in tesne vezi med fašizmom, ki je deloval v Julijski krajini pred 8. septembrom 1943 in tistim, ki je deloval pozneje v senci nacističnih bajonetov.

Ta okvir, zgodovinska in politična ocena o tem obdobju mora priti na dan. Morajo priti izraziteje na dan povezave med nacisti in tržaškimi kolaboracionisti, morajo postopno na dan razlogi, zakaj se je prvi proces zaradi zločinov v Rižarni začel 30 let po vojni in zakaj se dodatna preiskava že deset let ni premaknila z mrtve točke. Šele tako se bo Trst lahko osvobodil težkega bremena svoje preteklosti, svobodneje zadiral in se jasno zazrl v prihodnost. Priložnost prvega procesa je bila zamujena. Upati je, da mesto ne bo zamudilo tudi sedanje priložnosti, ki se ponuja z zadevo Demjanuk. Enkrat se je mesto že sprijaznilo s procesom izven zgodovine, celo s procesom proti zgodovini. Drugič si tega ne sme dovoliti.

VOJMRIR TAVČAR

● Svetjakovski rajonski svet se bo sestal v torek, 11. marca, ob 19.30 na sedežu v Ul. Caprin 18/1.

● V akademskem letu 1986/87 bodo stekli na navtični alžademiji v Livornu trije tečaji za pomožne častnike. Vse informacije za vpis v tečaj in druge podrobnosti nudi tržaška luška kapitanija ob delavnikih od 11. do 13. ure.

Zasedanje VZPI-ANPI v Križu je potrdilo vso podporo boju za pravice Slovencev

O zasedanju pokrajinskega odbora VZPI-ANPI v sredo zvečer v Križu, smo že na kratko poročali. Poročilo bi želeli izpopolniti z zaključnimi posegi govornikov na temo priprav za bodoči vsedržavni kongres, o prihodnji dejavnosti te pomembne organizacije, predvsem pa o njenem statusu do vprašanja globalnega zaščitnega zakona za Slovence v Italiji, ki ga je na dnevi red zasedanja postavila kriška sekcija VZPI-ANPI.

O vsej tej problematiki so spregovorili v diskusiji številni udeleženci zasedanja, glavne smernice pa so v svojih posegih postavili predsednik deželnega odbora VZPI-ANPI Federico Vincenti, predsednik in tajnik tržaškega pokrajinskega odbora Arturo Calabria in Dušan Košuta, v imenu goriškega odbora Mario Fantini - Sasso in za sekcije v Beneški Sloveniji sedanji predsednik VZPI-ANPI prof. Manzini.

Za nami so proslave 40. obletnice osvoboditve, so med drugim poudarili govorniki, pred nami je proslavljanje 40-letnice obstoja republike, pred nami so priprave na deseti vsedržavni kongres, ki naj nakaže smernice bodoči dejavnosti VZPI-ANPI, ki mora temeljiti še nadalje na idealih, za katere so se borili in dali tudi svoje življenje partizanski borci, ki pa se mora približati tudi

miselnosti in idealom mladih. Bivši borci se starajo, mnogi so že umrli, torej bo treba pomisliti, je med drugim poudaril Vincenti, da se bo struktura našega združenja spremenila, da bo v njem vse več mladih, da se bo morala njegova dejavnost vse bolj vključevati v življenje in v razreševanje problemov, ki zajemajo današnjo stvarnost in ki predstavljajo trden temelj za razvoj demokracije in napredka v naši državi, tu v naši deželi, pa tudi podporo pri krepitvi dobrih odnosov med obema sosednima deželama, oziroma državama, kot tudi pri krepitvi prijateljskih in tovariških odnosov med Slovenci in Italijani.

Udeleženci zasedanja so ob koncu soglasno sprejeli tri pomembne dokumente. Prvi je bil namenjen prav vprašanju globalne zaštite Slovencev v Italiji. To ni vprašanje, ki bi zadevalo le slovensko narodnostno skupnost. Rešitev tega vprašanja zadeva nas vse, vse bivše borce, antifasiiste, vso napredno in demokratično javnost v Italiji. Le s takšno enotnostjo, bo mogoče izbojevati čim pravičnejši zakon, ki bo upošteval vse Slovence, ki živijo v sklopu naše dežele.

Drugi dokument zadeva zahtevo borčevskih in drugih naprednih organizacij in strank, da bi bilo omogočeno tudi italijanskim sodnim oblastem spro-

žiti preiskavo o dejavnosti vojnega zločinca Ivana Demjanuka, ki je prišel med vojno v Trst s skupino 50 najzvestejših sodelavcev esesovskega generala Globocnika in ki je bil prav gotovo soudeležen pri zločinih v tržaški Rižarni.

Tretji dokument govori o zaostreni šovinistični in nacionalistični kampanji desničarskih tržaških krogov proti Slovincem na tem področju, ki so si upali javno zapisati, da bi »napredovanje Slovencev povzročilo novo prelivanje krvi po tržaških ulicah.« Ob tej novi ofenzivi ne sme ostati naša organizacija pasivna. Zastaviti moramo vse sile, je poudarjeno v dokumentu, da onemogočimo dejavnost teh sil na tem področju, da ohranimo in še utrdimo mirno sožitje, ki je tu ob meji še posebno potrebno in koristno.

V diskusijo se je vključila tudi Jolanda Guistinčić, ki se je v imenu Pripravljalnega odbora za postavitev spomenika padlim s Kolonkovec, sv. Ane in Škedinja obrnila na pokrajinski odbor VZPI-ANPI, da bi se še odločneje zavzel za rešitev tega problema. Sto padlih borcev tega področja si je svoj spomenik zaslužilo, je poudarila; toda mi želimo, da bi bil to spomenik vsem, ki so padli v bojih za Trst, vsem, ki so prispevali k dokončnemu porazu nacifasizma.

Jutri bodo uradno odprli 10. razstavo »Nauticamp«

Kako lepo je misliti na pomlad, poletje, na počitnice, morje, na izlete s čolnom, ali s jadrnico, v svoji počitniški prikolic, v svojem šotoru, ko smo še v zimi.

Vse to nam je stopilo pred oči, ko smo včeraj prisostvovali tiskovni konferenci, s katero je vodstvo tržaškega velesejma napovedalo uradno otvoritev letošnje razstave »Nauticamp«, ki bo jutri ob 11. uri v prostorih tržaškega velesejma.

O tokratni, že deseti tovrstni razstavi, sta na tiskovni konferenci spregovorila predsednik velesejske uprave dr. Pietro Toresella in generalni tajnik omenjene ustanove dr. Giorgio Tamaro. Prvi je spregovoril o pomenu te specializirane razstave, pa tudi o težavah, ki jih morajo organizatorji premagovati, zaradi nerazumevanja, ki ga določeni krogi kažejo do tovrstne pobude.

Dr. Tamaro je obrazložil pomen spremnih prireditev, ki se bodo odvijale v času razstave, ki bo trajala do 16. t.m. Med te je našel vrsto okroglih miz, regat in konferenc, ki se jih bodo udeležili tudi strokovnjaki iz drugih držav, med temi tudi iz Jugoslavije, ki je z bližino svojih obal še posebej zainteresirana, je bilo poudarjeno pri razvoju te vrste športa in rekreacije.

Razstavnih prostorov si nismo mogli še ogledati, ker so še v fazi priprave in zaključnih del. Iz podatkov, ki smo jih prejeli vemo, da je razsta-

va na 8.000 kvadratnih metrih površine in razporejena v dveh velikih velesejskih paviljonih. Obiskovalci pa si bodo lahko od sobote popoldne dalje ogledali vse vrste čolnov, jadrnic, windsurfov, gumenjakov, počitniških prikolic in vseh pripomočkov, ki spadajo k tej športni in rekreacijski dejavnosti.

Razstava Ozbičeve v Križu

V foyerju Doma Alberta Sirka v Križu bodo drevi ob 20.30 odprli razstavo umetniških izdelkov Gabriele Ozbičeve, uveljavljene in priznane zamejske rokodelke. Otvoritev razstave bo obogatil nastop harmonikarja Zorana Lupinca. Kulturni večer, ki je posvečen mednarodnemu prazniku žensk, prireja domače kulturno društvo Vesna.

Srečanje o muzejih

Združenje Movimento cooperazione educativa bo priredil danes ob 16.30 v prostorih italijansko osnovne šole v Ul. Cunicoli osmo srečanje tečaja »Šola in muzej«, ki ga je združenje pripravilo v sodelovanju z deželnim zavodom IRRSAE. Dr. Alessandra Aspes bo govorila o didaktiki muzejev.

Za nadaljevanje šolanja se je odločilo 76 odst. nižješolcev

Predvpisi v prve razrede višjih šol

V februarju so poleg predvpisovanj v prve razrede osnovnih šol in v prve letnike državnih otroških vrtcev in tržaških občinskih vrtcev potekala tudi predvpisovanja v prve razrede višjih srednjih šol. Tudi ta predvpisovanja so za nas pomembna, saj je mogoče iz njih izvedeti, koliko dijakov, ki bodo junija končali obvezno šolo, se je že odločilo za nadaljevanje šolanja, in na katerih šolah bodo nadaljevali svoj dijaško pot.

Zadnje razrede naših sedmih nižjih srednjih šol obiskujejo letos skupno 303 dijaki. Dobre tri četrtine od teh, točneje 76,2 odstotka, bo nadaljevalo študij na višjih srednjih šolah, slaba

četrtina pa si bo po končani »mali maturi« poiskala zaposlitev ali pa se bo šele naknadno odločila za morebitno nadaljevanje študija.

Letošnji predvpisi v višje srednje šole se ne bistveno razlikujejo od januarskih oziroma februarških predpisov iz prejšnjih let. Tudi pred leti je predvpis zaobsegal približno 70 do 80 odstotkov vseh dijakov zadnjih razredov nižjih srednjih šol. Julija meseca, ob dokončnih vpisih, pa se je ta odstotek povečal do 90 odstotkov in še več. Ta kasnejši porast je mogoče razložiti z dejstvom, da so si želeli dijaki poiskati zaposlitev, ker pa dela niso dobili, so se naknadno odločili za

nadaljevanje šolanja. Pri tem je treba opozoriti, da so se številni vpisali v poklicne tečaje, ki jih prireja Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje. »Prednost« teh tečajev je predvsem v tem, da trajajo dve leti in da omogočajo večji stik z delovnim okoljem.

Ob pogledu letošnjih predpisov v višje šole velja omeniti, da sta za našo dijakse še vedno najbolj »privlačna« trgovski tehnični zavod in znanstveni licej. Na ti dve šoli se je v februarjem roku vpisala več kot polovica dijakov, ki bo nadaljevala študij. Veliko je tudi zanimanje za poklicni zavod za industrijo in obrt, manj pa za ostale naše višje srednje šole.

Kot je razvidno iz priložene razpredelnice, se je nekaj dijakov odločilo za nadaljevanje študija na italijanskih višjih srednjih šolah. Pri tem pa je treba poudariti, da so ti dijaki izbrali v večini primerov tiste vrste šol, s katerimi Slovenci ne razpolagamo (na primer zavod za likovno umetnost, šolo za turistične delavce, šolo za informatiko), kar navsezadnje še enkrat opozarja na nepopolnost slovenske šolske strukture.

Sedanji predvpisi so, kot rečeno, nedokončni, šele ob koncu julijskih vpisov bo mogoče dobiti točno sliko o sestavi prvih razredov naših višjih srednjih šol v prihodnjem šolskem letu.

Srednja šola	3.r.	zn.l.	kl.l.	trg.	geom.	učit.	vzg.	pokl.	it.	skup.
Cankar	45	5	2	16	6	1	0	5	1	36
Ciril in Metod	33	10	1	5	0	0	0	4	1	21
Erjavec	29	11	1	4	0	2	0	4	4	26
Levstik	48	10	0	12	0	4	1	4	0	31
Kosovel	49	13	3	9	3	3	2	6	1	40
Gregorčič	52	3	1	16	0	3	2	10	2	37
Gruden	47	8	0	14	2	1	0	13	2	40

Skupno 303 60 8 76 11 14 5 46 11 231

Legenda: v prvi koloni ime šole; 3.r. — število dijakov v tretjih razredih; sledijo števila dijakov, ki so se odločili za nadaljevanje šolanja na posameznih šolah. V zadnji koloni skupno število dijakov, ki so se odločili za nadaljevanje šolanja.

Začel se je sinoči s poročilom pokrajinskega tajnika Polija Kongres KPI v znamenju prizadevanj za preokret v državi in našem mestu

V na novo urejeni (in opremljeni za simultano prevajanje) veliki dvorani v Ul. Madonnina se je sinoči začel 10. pokrajinski kongres tržaške avtonomne federacije KPI; na njem se je zbralo 223 delegatov, poleg njih pa so bile na sinočnem odprtju prisotne tudi številne delegacije tržaških političnih in družinskih sil med katerimi tudi slovenskih in predstavniki mestnega komiteja Ljubljane ZKS, obalno-kraške ZK in Unije Italijanov iz Istre in z Reke. Kongres se bo z razpravo nadaljeval danes popoldne in jutri ter se zaključil v nedeljo, ko ga bo okrog poldne sklenil član vsedravnega strankinega vodstva Michele Ventura.

Kongres je v italijanskem in slovenskem jeziku odprl Stojan Spetič, za njim pa je prevzel besedo evropski poslanec Giorgio Rossetti, ki je po uvodnih mislih o pomenu tega kongresa pozdravil prisotne delegacije. Glavna pozornost je bila sinoči posvečena poročilu pokrajinskega tajnika Uga Polija, ki je v svojem skoraj dvehurnem posegu podrobno razčlenil spremembe v sedanji družbi in kulturni stvarnosti ter neoliberistično ozonizivo, ki so stranko privedle do predloga o demokratični alternativi. In prav na to je predlagal alternativno sedanjim vladajočim silam, tako na vsedržavni kot na krajevni ravni je tajnik Poli osredotočil svoja izvajanja, ki izhajajo iz nedvoumne negativne ocene, ki jo KPI daje o delovanju osrednje petstranske vlade in tržaških krajevnih uprav.

Velik del Polijevega poročila je bil seveda namenjen krajevni politični in gospodarski stvarnosti, ki ga negativno pogojujejo imobilizem in notranji spori v sredinsko-desničarski koaliciji, ki upravlja občino, pokrajino in skoraj vse druge javne ustanove. Poleg tega se na krajevni ravni napihujejo nevarni nacionalistični razkoli z ustvarjanjem neutemeljenih bojznj. V levičarskih in katoliških silah ter v modernih in demokratičnih sektorjih buržoazije pa se takega položaja zavedajo v večji meri, je dejal Poli, kot pa izhaja iz uradne slike mesta. Velika enotna manifestacija za mir in proti rasizmu, ki je bila 1. januarja je pokazala drugačno krajevno stvarnost, ki je alternativna tisti, ki jo predstavljajo tržaški sredinsko desničarski odbori. In prav na te družbene, kulturne in politične sile se obrača KPI in jim predlaga začetek resnega programskega soočanja, ki naj omogoči uresničitev pravega preokreta demokracije, konkretnosti in napredka pri upravljanju mesta.

Ta je torej predlog, ki ga KPI daje za upravljanje mesta; tajnik Poli ga je v svoji analizi podrobno razčlenil, potem ko je podčrtal važnost skupne negativne ocene, ki sta jo KPI in PSI dali o sedanjih krajevnih upravah. Glavna tarča Polijevega izvajanja je bila seveda sedaj povsem desničarska Lista za Trst, velike odgovornosti za tako stanje pa je pripisal tudi Krščanski demokraciji, ker je omogočila, da se je LpT ponovno vrnila na oblast in zaradi njenih dalekosežnejših političnih ciljev, ko hoče vse monopolizirati v svoje roke.

Govorec o gospodarskem položaju se je pokrajinski tajnik KPI zavzel za večje ekonomsko sodelovanje med Italijo in Jugoslavijo, ki bi bilo v recipročnem interesu.

V Trstu je torej potreben napred-

ni preokret, je dejal Poli, ki pa mora sloneti tudi na višji stopnji kulture sožitja. Temu vprašanju in vprašanju slovenske narodnostne skupnosti je namenil posebno poglavje, v katerem je uvodoma ugotavljal, da je tako sožitje med obema narodnostnima skupnostima možno samo v primeru efektivne enakosti pravic. Zato je podčrtal nujnost sprejetja zakona o globalni zaščiti, za katerega se KPI dosledno bori. Pristavil je še, da imajo Slovenci pravico do zaščitnega zakona v državi, ki so jo tudi sami pripomogli ustanoviti in se lojalno borijo za njen obstoj. Komunisti so izbrali in podpirajo enotni nastop Slovencev — je dodal — in delujejo, da bi se to enotno nastopanje odražalo ne samo v odnosu do institucij, ampak tudi za širše poznavanje problemov manjšine in za pridobivanje konsenza na vseh ravneh. Pozitivno je Poli ocenil solidarnost demokrati-

čnih Italijanov, ki so podprli boj slovenske manjšine ter vlogo tržaške škofije ter dobrega dela verskih krogov v pokrajini in deželi. Ožigosal pa je oportunistično zadržanje številnih demokratičnih strank, ki so se ustrašile izsiljevanja desnice in v veliki meri osvojile njena stališča. Negativno je ocenil tudi boječnost vlade, ki ne kaže volje in niti pripravljenosti za oblikovanje svojega predloga, kar podpihuje le rastočo agresivnost tržaške desnice.

Pokrajinski tajnik KPI je nato govoril tudi o italijanski manjšini v Jugoslaviji in izrazil zaskrbljenost zaradi podatkov o zadnjem štetju; orisal je prizadevanja Unije, da bi se tako stanje spremenilo in pristavil, da se KPI zelo zanima za ta vprašanja, o katerih se v konstruktivnem duhu redno sooča s sorodnimi organizacijami onstran meje, ter v širšem kontekstu pozitivno ocenil odnose med KPI in ZKJ. Zadnji del svojega pogoja je Poli namenil notranjim problemom stranke.

Naj še dodamo, da so kongres pozdravili Nina Komparič za mestni komite Ljubljane ZKS, Leo Fusilli za ZK iz Buj in Kopra, Silvano Sau za Unijo Italijanov iz Istre in z Reke in Klavdij Palčič v imenu TO za tržaško pokrajino SKGZ. Razprava se bo danes začela ob 17. uri.

Pod geslom: »Živel 8. marec, kaj pa deveti, deseti, enajsti...«

Vrsta praznovanj in srečanj v počastitev osmega marca

»Živel osmi marec, kaj pa deveti, deseti, enajsti, dvanaajsti...?« V duhu tega provokativnega vprašanja, ki si ga ženske autoironično zastavljajo, se bodo jutri odvijala praznovanja in manifestacije, ki jih ob prazniku žensk prireja pokrajinski odbor Zveze žensk Italije v tržaški pokrajini. Ženske se hočejo uveljaviti in izboljšati kakovost življenja celo leto: zato, da si zaščitijo stalno in kvalificirano delovno mesto; zato, da lahko one, njihovi otroci in vsi državljani razpolagajo z učinkovitimi in ustreznimi socialnimi službami; zato, da se uresničujejo zakoni o razporoki, o prekinitvi nosečnosti, o družinskih posvetovalnicah; zato, da parlament odobri zakon o spolnem nasilju; zato, da izgine iz družbe in institucij mashilistično razlikovanje po spolu. Na vse te teme bodo jutri (in ponekod že danes) v mestu, okolici in po vseh številna srečanja, razstave in praznovanja. Poglejmo podrobneje.

V Beneški hiši v Miljah bodo zjutraj ob 10. uri odprli razstavo, na kateri bodo na ogled ženski izdelki s področja slikarstva, kiparstva, fotografije in krajevnega umetniškega obrtništva. Razstava bo odprta do 15. marca. Ob 18. uri bo družabnost v Ljudskem domu v Križu, v Prosvetnem domu na Opčinah, v Ljudskem domu v Čamporah in v Podlonjerju (Ul. Masaccio 24). Pol ure pozneje se bo začelo praznovanje v Ljudskem domu pri Korošcih. Za 20. uro pa je

napovedana glavna praznovanja, in sicer v Ljudskem domu v Križu, v Prosvetnem domu na Opčinah, v Ljudskem domu v Trebčah, v Šklednju (Ul. S. Lorenzo in Selva 4), v Lonjerju, v občinskih hišah v Borštu, Gročani, Prebenegu in Mačkoljah. Ženske iz devinsko-nabrežinske občine se bodo zbrale v restavraciji v Križu, v domačih gostilnah pa se bodo ob isti uri zbrale tudi ženske s Padrič, od Ferlugov in z Banov. Ista ura velja tudi za ženske iz dolinske občine, kjer se bodo Boljunčanke zbrale v gledališču Prešeren, Dolinčanke v krožku Vodnik, ženske iz Domja v Domu A. Ukmarja, Ricmanjke pa v Babni hiši.

KD I. Grbec prireja družabnost ob 19.30, Zveza vojnih invalidov NOV, Združenje aktivistov in Društvo slovenskih upokojencev napovedujejo praznovo 8. marca danes ob 18. uri v mali dvorani Kulturnega doma. Za upokojenke je tudi sindikat CGIL napovedal za jutri ob 17. uri v dvorani Di Vittorio v Ul. Pondares 8 srečanje, med katerim bodo odprli razstavo z naslovom »Delavke in upokojenke obujajo spomine«. S tem pa dolg seznam še ni končan, kajti skoraj po vseh drugih vaseh so še vedno v teku domene za manj organizirana, a ravnotako prijetna srečanja, na katerih bo stekla beseda ne le o 8. marcu, temveč tudi o devetem, desetem, enajstem, dvanaajstem...

Nova plovna proga Trst-Črno morje

Včeraj je začela delovati nova plovna povezava ladij ro-ro med Trstom in pristanišči Črnega morja. Na novi progi bodo plule sovjetske ladje, ki bodo s Trsta prevažale v Sovjetsko zvezo naprave za izgradnjo tovarn furlanskih podjetij Danieli in Cogolo. Novo progo bo odprl sovjetski 7.000-tonski trajekt »Kompozitor Dargomiž-kij«, ki je od včeraj zasidran ob tretjem pomolu v tržaškem Starem pristanišču. Sprva bodo ladje odplule s Trsta proti Črnemu morju dvakrat mesečno, po potenciranju proge pa bo povezava tedenska.

Tečaj o ekologiji

Tržaška sekcija WWF priredi s sodelovanjem pokrajinskega odborništva za ekologijo in šolskega skrbništva tečaj o ekologiji, namenjen učnemu osebju osnovnih in nižjih ter višjih srednjih šol, samim članom in simpatizerjem. Tečaj bo od 8. do 18. aprila v veliki dvorani klasičnega liceja »F. Petrarca« v Ul. Rossetti 74, vsaka lekcija bo trajala dve uri (od 18. do 20. ure). Prijave k tečaju so možne do 4. aprila na sedežu tržaške sekcije WWF, Ul. F. Venezian 27, II. nadstropje (tel. 303428), ob ponedeljku do petka med 10. in 12. ter med 17. in 20. uro, ob sobotah pa med 10. do 12. uro.

● Od 30. marca dalje bo Alitalia za povezavo med Trstom in Rimom uporabljala večja letala, da bi zadostila večjemu popraševanju. Sedaj letijo na tej progi letala DC-9, ki zmorejo 125 potnikov, od 30. marca pa bodo uporabljali nove MD/80, ki lahko prevažajo 158 potnikov.

Sinoči predstavili »Scritture d'amore« Stanka Vuka v Časnikarskem krožku Slovenski prispevek k italijanski kulturi

Milko Matičetov govori na predstavitvi. Na levi Fulvio Tomizza, na desni pa Miran Košuta in Marinka Počakaj

Pisma, ki jih je Stanko Vuk med drugo svetovno vojno pošiljal iz fašističnega zapora svoji ženi Dani Tomazič, so natančno 42 let po njunem tragičnem koncu (neznanci so ju ustrelili v njunem stanovanju v Trstu 10. marca 1944) zagledala luč v jeziku, v katerem so nastala: v italijanski, vsiljeni od jetniške cenzure, a po kateri je mladi slovenski književnik znal segati kot po umetniškem izraznem sredstvu. To je storil na način, je ob njihovi sinočnji predstavitvi de-

jal pisatelj Fulvio Tomizza, da si njegova pisma zaslužijo vidno mesto v italijanskem oziroma tržaškem slovenskem v italijanskem jeziku.

Izbor 84 od približno 400 pisem, kolikor jih je Vuk poslal iz zapora, je v teh dneh izdalo Založništvo tržaškega tiska v lični knjižni obliki z naslovom »Scritture d'amore«. Sinoči sta jih poleg Tomizze v tržaškem Časnikarskem krožku predstavila Milko Matičetov, ki jih je skupno s svojo ženo Vido izbral in jim napisal opombe in

urednik ZTT Košuta, medtem ko je Marinka Počakaj prebrala nekaj odlomkov iz njih. Matičetov je med drugim napovedal, da bo obsežnejši izbor Vukovih pisem v kratkem izšel v slovenskem prevodu. Podčrtal je, da gre za stvaritve, ki po eni strani so prava pisma, po drugi pa imajo poleg pričevalske tudi nedvomno literarno vrednost. V tem predstavljajo kar edinstven primer v zgodovini slovstva. Vredno bi jih bilo objaviti vsa, ne le njihov izbor, a za to, je dejal Matičetov, bo treba počakati še nekaj časa, ko ne bo nevarnosti, da bi koga zaradi njih »boleli zobje«. S skorajšnjim izidom njihovega izbora v slovenskem prevodu jih bo neobjavljenih ostalo nekaj več kot polovica.

Fulvio Tomizza je na predstavitvi govoril kot avtor predgovora knjigi »Scritture d'amore«, pa tudi kot pisec romana »Mladoporočnica iz Ul. Rossetti«, za katerega je dobil navdih in snov v samih Vukovih ljubezenskih pismih. »Moj roman«, je med drugim dejal Tomizza, »hoče biti tudi poklon slovenskemu književniku, ki v italijanščini ni videl le jezika zavojevalcev, in njegovi narodni skupnosti, ki je prenašala zatiranje z veliko potrpežljivostjo.«

»Scritture d'amore« bodo naravno dopolnilo Tomizzovemu romanu, ki predstavlja sedanji osrednji literarni, a tudi drugače pomenljiv dogodek v tukajšnji italijanski javnosti.

Danes uradno odprtje razstave o dvatisočletnici kamnolomov

Danes bodo v Nabrežini odprli razstavo ob dvatisočletnici kamnolomov, ki predstavlja ves zgodovinski pregled ter gospodarsko stvarnost kamnolomov. Razstavo je omogočilo tesno sodelovanje med številnimi ustanovami in združenji, katerih delo je koordinirala devinsko - nabrežinska občina. Zgodovinski del razstave je pripravilo kulturno društvo Igo Gruden, za gospodarski del pa je poskrbela tržaška trgovska zbornica. Velikega pomena je tudi doprinos, ki so ga pri tej pobudi prispevali krajevni operaterji, industriji, obrtniki in kamnoseki ter številni občani, ki so odstopili razne fotografije, dokumente in predmete za razstavo. Vabilo prirediteljev so se odzvali tudi razni umetniki iz občine in izven nje, ki bodo razstavljali slike na temo kamnolomov in izdelke iz nabrežinskega kamna. Končno je treba omeniti še razstavo miniaturni, ki jih je potrpežljivo izklesal domači kamnosek Milan Pernarčič in ki si jih bodo odraali, pa tudi mlajši obiskovalci lahko z užitkom ogledali. V istem razstavnem prostoru bodo tudi izdelki kamnoseka Artura Blasona.

Otvoritvena manifestacija bo zelo preprosta in začela se bo ob 17. uri s

kratkim koncertom domače godbe na nabrežinskem trgu, ki bo za to priložnost zaprt promet. Po kratkem pozdravu županu bodo na posameznih sedežih predstavili razstavo predsednik KD »Igo Gruden« Antek Terčon za zgodovinski del, predsednik tržaške trgovske zbornice Tombesi za gospodarski del ter občinski svetovalec Alfredo Burger, ki je 37 let delal na tem področju in je pri organizaciji razstave skrbel za stike s krajevnimi operaterji.

Razstava bo odprta do 24. marca vsak dan, od 9. do 12. in od 17. do 20. ure, ob nedeljah pa od 9. do 12. in od 15. do 20. ure.

Kradli v cerkvi

Tatovi so se včeraj ponoči lotili cerkve del Rosario na Starem trgu. Najprej so se polastili raznovrstnih zlatih predmetov, ki jih verniki prinašajo v cerkev zaradi zaobljub, in to jim je naneslo za poldrugi milijon lir plena. Nato pa so si privoščili celo še nabiralnik za miloščino in po brali iz njega ves drobiž v vrednosti kakih 100.000 lir. Tatovi so v cerkev vdrli skozi strešno okno.

V prometni nesreči pri Dražci mlad Trebenc ob življenje

Žrtev je 26-letni Fabio Mosenovich

V prometni nesreči, ki se je pripetila v noči od srede na četrtek pri Dražci (Razklanem hribu) na državni cesti 202, je izgubil življenje Fabio Mosenovich, doma iz Trebč št. 41. Mladenč bi čez dva tedna, točneje 22. marca, praznoval 26. rojstni dan. Karabinerji pripisujejo vzroke nesreče preveliki hitrosti, vendar ni rečeno, da ni Mosenovicha zajel trenutek slabosti.

Do usodnega trčenja je prišlo nekaj minut pred 3. uro, ko se je mladenič s fiatom ritmo cabriolet vračal po Trbiški cesti proti domu. V hudem ovinku pri Dražci, blizu bivšega motela, ga je zaneslo na desno, kjer je bil pravilno parkiran premični žerjav s tržaško registracijo. Mosenovich očitno ni uspel pravočasno obrniti volana in avto je v divji vožnji udaril v žerjav ter se dobesedno zaril pod njegov spodnji del. Udarrec je bil tako silovit, da je voznik bil pri priči mrtev. Gasilci z openske postaje so imeli veliko težav, da so izvlekli povsem skrotovičeni ritmo izpod žerjava, nato pa še hudo poškodovanega ranjenca, ki pa ni več kazal znakov življenja, tako da je dežurni zdravnik Rdečega križa lahko le podpisal potrdilo o smrti.

Fabio Mosenovich je bil po poklicu slaščičar, a že nekaj let je pomagal bratu pri vodenju restavracije »Alla Stazione« v Miljah, kjer je običajno tudi spal, tako da so ga v Trebčah bolj malo videvali. Očitno pa se je v sredo, po končanem delu izjemoma hotel vrniti na dom, vendar željo je prestregla smrt.

Hudo ranjen v trčenju treh avtov

Ko je 38-letni Claudio Fakin, uradnik, Scala Santa 4, včeraj popoldne z lancia delta vozil po Dreveduro Campi Elisi, ga je pri bivši Strojni tovarni zanesel in je trčil v levi bok nasproti vozeče pande, ki jo je upravljal enako stari poklicni šofer Romano Spangaro iz Ul. Venier 5; pando je vrglo nazaj in je zadela v prednji del renaulta 11, ki ga je vozil 41-letni uradnik Argeo De Pase iz Ul. de Jenner 18.

Romano Spangaro si je zlomil levo stegnenico, čeljust in sredinec desne roke ter zadobil hujše poškodbe na notranjih organih, zaradi česar so ga sprejeli v oddelek za oživljanje glavne mestne bolnišnice. V neurološkem oddelku iste bolnišnice leži s prognozo 12 dni Fakin, ki se je močno udaril v prsni koš in se ranil po glavi. Drugim so nudili samo prvo zdravniško pomoč: De Pase se je ranil v levo koleno, 65-letna Anna Tamburin por. Bazzara iz Ul. Umago 10, ki se je vozila z De Pasejem, pa se je udarila v piščal in bo ozdravela predvidoma v kakšnih desetih dneh. Lažje poškodovana je bila tudi 5-letna hčerkica De Paseja Valentina, ki so jo peljali v otroško bolnišnico Burlo.

Zanimivo predavanje Stanka Flega o arheoloških najdbiščih v Bregu

Prejšnji teden, v petek, 28. februarja, je bilo v dolinskih društvenih prostorih prvo predavanje iz serije Zanimivosti Doline in njene okolice skozi čas. Pobudo je predstavil predsednik KD »V. Vodnik« Vojteh Lovriha, za njim pa je o vsebini predavanj spregovoril ravnatelj NSK Milan Pahor, ki je tudi predstavil prvega gosta dolinskih predavalnih večerov Stanka Flega, publicista, ki je znan v naših krogih predvsem zaradi iskanja arheoloških dokazov naše preteklosti. Flego je tudi predsednik komisije za topografijo, ki deluje v okviru Odseka za zgodovino.

Predavatelj je prijetno in tekoče, s pomočjo diapozitivov, opisal vsa arheološka najdišča na območju dolinske občine in jih razdelil v jamska, katerih koncentracija

je dolina Glinščica, v gradišča, ki spadajo v poznobronasto oz. železno dobo, v najdišča iz rimske dobe in še tista iz srednjega veka.

Arheologija je veda, ki se ukvarja s konkretnimi ostanke človeka in z dokazi njegove prisotnosti v daljni preteklosti. Najdišča pa so kraji, ki nosijo te sledove in ki so hranila arheološke predmete. Najstarejše najdbe so v dolini Glinščice, kjer so v številnih jamah odkrili železno orodje, sponke, grobove iz mezolitika, kamene konice, drobce posod in pečatnike kot obredne znake. Arheološko manj raziskana so gradišča, ki so bila na obronkih in vrhovih vzpetin, obdana z umetnimi ali naravnimi obrambnimi nasipi. Največ podatkov je o gradišču na Dolgi kroni. Poznejša rimska najdišča so gotovo dokaz prisotnosti Rimljanov na tem koncu tržaškega zaledja. Izreden primer tedanje tehnike vodnih napeljav je rimski vodovod, ki je zajemal vodo v Glinščici in bil speljan do Trsta. Že leta 1680 je bil omenjen v zapiskih raziskovalcev. Do srednjega veka je o naših krajih še zelo malo podatkov, prvi dokazi so zapisi iz leta 1173, ki govorijo o nemških vazalnih na Mukovem gradu in pozneje prve omenbe okoliških vasi. V poznejših stoletjih postaja arhiv dolinskega župnišča vedno važnejši dokumentacijsko oporišče. V starih zemljiških knjigah na tržaškem katastru je omenjeno tudi dolinsko pokopališče pri sv. Andreju, nekaj podatkov pa je tudi o nekdanji vasi Brda na pobočju Cela, ki jo je izbrisala kuga na začetku 17. stoletja.

Stanko Flego je predavanje zaključil z opisom značilnih staroslovanskih predmetov, ki dokazujejo več kot tisočletne korenine slovanske prisotnosti na naših tleh. Serija predavanj se bo nadaljevala danes, ko bo o jamah in izviri govoril Stojan Sancin. (dam)

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

300. premiera

IVAN CANKAR

POHUJŠANJE V DOLINI SENTFLORJANSKI

Režija: **JOŽE BABIČ**

PONOVITVE

jutri, 8. marca, ob 20.30 — **ABONMA RED F** - druga sobota po premieri
v nedeljo, 9. marca, ob 16. uri — **ABONMA RED G** - druga nedelja po premieri

gledališča

Slovensko stalno gledališče v Trstu gostuje z Goldonijev komedijo **PRIMORSKE ZDRAHE** v Postojni danes, 7. marca ob 19. uri.

VERDI
Danes, 7. t.m., ob 20. uri sedma predstava Mozartove opere (red H/B) »Figarova svatba«.

V Krožku za kulturo in umetnost bo danes, ob 18.30 predaval Roman Vlad o delih Luigija Dellapiccole »Nočni let« in »Marsia«.

Tržaško gledališče Verdi prireja do 8. marca ciklus petih koncertov za šole. Koncerti, primerno predstavljeni in komentirani, bodo v mali dvorani in bodo trajali od 9. do 10. ure. Vse šole, ki so za to zainteresirane, si lahko že sedaj rezervirajo prostor. Vstopnica stane 500 lir. Blagajna je odprta vsak dan, razen ob ponedeljkih, od 9. do 13. ure ter od 16. do 19. ure.

ROSSETTI
Danes ob 20.30: Il Salone Pier Lombardo - Cooperativa Teatro Franco Parenti bo predstavila Goldonijev delo »Le donne de casa soa«. Igra L. Morlacchi, režiser Gianfranco De Bosio. Predstava izven abonmaja. Za abonente 30-odst. popust za prvi dve predstavi in 20-odst. za naslednje. V torek, 11. t.m., (edina predstava) bosta G. Marsilli in F. Paddeu za Teatromusica predstavila »Morandi in teatro«, recital v dveh delih z Gianniem Morandijem. Za abonente gledališča 20-odst. popust. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

CANKARJEV DOM

Velika dvorana
Danes, 7. t.m., ob 19.30: Simfonični orkester Slovenske filharmonije.
Jutri, 8. t.m., ob 20. uri: Slovenska popevka 86.

Mala dvorana
Jutri, 8. t.m., ob 10. uri: Ura pravljic z Zvezdano Mlakar.
Srednja dvorana
V torek, 11. t.m., ob 20.30: Phalanx, večer energičnega, glasbenega, intenzivnega jazz.

Okrogla dvorana
Danes, 7. t.m., ob 22. uri: Svetloba maternice - premiera. Petkov nočni program.

V nedeljo, 9. t.m., ob 20.30 Martin Sherman »Mesija«. Režija - Vinko Moederndorfer.

V torek, 11. t.m., ob 20.30, v petek, 14. t.m., ob 22. uri in v nedeljo, 16. t.m., ob 20.30 »Svetloba maternice«.

razstave

Foto Trst 80 vabi na ogled razstave Antonija Špaciala, ki je odprta v Gregorčičevi dvorani v Ul. sv. Frančiška 20 do 7. marca.

kino

ARISTON — 15.30, 22.00 Colpo di spugna, dram., Fr. 1981, 120'; r. Bertrand Tavernier; i. Philippe Noiret, Isabelle Huppert.

EXCELSIOR I — 16.00, 22.15 Nove settimane e 1/2, er. dram., ZDA 1985, 120'; r. Adrian Lyne; i. Mickey Rourke, Kim Basinger. (C)

EXCELSIOR II — 17.30, 21.45 Speriamo che sia femmina, dram., It.-Fr. 1986, 100'; r. Mario Monicelli; i. Liv Ullmann, Catherine Deneuve.

FENICE — 17.30, 22.15 Il tenente dei carabinieri, kom., It. 1986, 95'; r. Maurizio Ponzi; i. Enrico Montesano, Nino Manfredi.

GRATTACIELO — 17.00, 22.15 Rocky IV, dram., ZDA 1985, 91'; r. Sylvester Stallone; i. Sylvester Stallone, Dolph Lundgren.

NAZIONALE I — 16.30, 22.00 Alan Quatermain e le miniere di re Salomone, pust., ZDA 1985, 110'; r. Jack Lee Thompson; i. Richard Chamberlain, Sharon Stone.

LUMIERE FICE — 16.30, 22.00 Fandango, dram., ZDA 1985, 105'; r. Kevin Reynolds; i. Kevin Costner, Yudd Nelson.

MIGNON — 16.30, 22.15 Un complicato intrigo di donne, vicoli e delitti, dram., It. 1986, r. Lina Wertmüller; i. Angela Molina, Harvey Keitel.

NAZIONALE III — 16.00, 22.00 Le confessioni e i desideri di Emmanuelle, por., (CC).

EDEN — 15.20, 21.15. Dolci sensazioni in Porcelline in collegio, porn., (CC).

CAPITOL — 16.30, 22.00 Rambo 2 - La vendetta, dram., ZDA 1985, 93'; r. George Pan Cosmatos; i. Sylvester Stallone, James Cameron.

ALCIONE — 16.30, 22.00 Tradimenti, dram., VB 1983; 100'; r. David Jones; i. Patricia Hodge, Jeremy Irons.

VITTORIO VENETO — 16.30, 22.00 Space Vampires, fant., ZDA 1985, 100'; r. Tobe Hooper; i. Steve Railsback, Peter Firth.

NAZIONALE II — 16.15, 22.00 Nick lo scatenato, dram., ZDA 1984, 100'; r. Bob Clark; i. Sylvester Stallone, Dolly Parton.

RADIO — 15.30, 21.30 Desideri bollenti, porn., (CC).

Pepovedano mladini pod 14. letom (C) - 18. letom (CC)

koncerti

V mali dvorani gledališča Verdi bo v nedeljo ob 11. uri običajni nedeljski koncert z nastopom komornega orkestra, ki ga vodi Severino Zannerini. Izvajal bo Mozartove skladbe.

Società dei concerti - Tržaško koncertno društvo. V ponedeljek, 10. t.m., ob 20.30 bo v gledališču Rossetti nastopil QUARTETTO LASALLE.

razna obvestila

V Društvu slovenskih izobražencev v Trstu bo v ponedeljek, 10. marca, ob 20.30 prof. Ester Sferco predstavila novo knjigo pisateljice Zore Tavčar z naslovom »Poklical si me po imenu«.

Srenja Boršt priredi v soboto, 15. t.m., izlet v Verono ob priliki mednarodnega kmetijskega sejma. Odhod iz Boršta ob 6. uri. Prijave sprejema Marjo Zahar, tel. 040/228-481, do nedelje, 9. t.m.

Žene in dekleta, ki bi rade praznovale mednarodni dan žena 8. marca v Kulturnem domu na Proseku, naj se čimprej vpišejo v tobakarni na Kontovelu ali v cvetličarni Nadja na Proseku. Poskrbljeno je za večerjo, kulturno-zabavni program ter za ples. Od 22. ure dalje se lahko pridružijo tudi moški. Ženski zbor.

Prireditve in sporočila kulturnih društev in organizacij

ZŽI - UDI Opčine vabi na PROSLAVO 8. MARCA, ki bo jutri ob 20. uri v Prosvetnem domu. Priložnostna beseda Dunja Sosič, Ljuba in Lilijana bosta podali nekaj narečnih pesmi Marije Mijot, sodelovala bosta ženski in moški pevski zbor Tabor. Sledila bo zabava s plesom.

KD J. Rapotec vabi na PRAZNOVANJE DNEVA ŽENA danes, 7. t.m., ob 20. uri. Nastopajo otroci z recitalom »Mamice od nekoč do danes«, Elena Parovel s flavto in Nerina Švab s kratkim prizorom. Sledi družabnost. Vabljeni!

KD Ravte - Kolonovec priredi jutri, 8. t.m., ob 19.30 DRUŽABNI VEČER OB PRAZNIKU ŽENA: recitira J. Lukeš, priložnostni govor Neva Lukeš. Poskrbljeno za prigrizke. Vabljeni!

Mladinski krožek Slovenske Vincencije konference in slovenski tržaški skavti in skavtinja priredijo danes, 7. t.m., ob 19. uri v prostorih Slovenske prosvete - Ul. Donizetti 3 srečanje na temo RAZNE OBLIKE SOCIALNEGA UBOSTVA. Govorila bosta socialna delavca Ivan Bužecan in Ivica Švab - Facco.

Dolincani! Vas zanima zgodovina vasi, v kateri živite? Gotovo vas in tudi vse ostale privlačujejo značilnosti naših krajev! Zato udeležite se predavanj, ki jih organizira KD V. Vodnik vsak petek v društvenih prostorih.

PD Mačkolje vabi na koncert društvenega mešanega zbora ob podelitvi priznanja zborovodji Cvetu Marcu za 10-letno delo. Prireditve bo v srenjski hiši v Mačkoljah v nedeljo, 9. marca ob 17. uri.

Društvo zamejskih likovnikov, obvešča, da je razstava POKLON ČERNIGOJU v foyerju vhoda Kulturnega doma podaljšana do 16. marca.

Sekcija ZŽI in KD Primorec Trebče vabita na praznovanje DNEVA ŽENA, ki bo jutri, 8. t.m., ob 20. uri v Ljudskem domu v Trebčah. Nastopajo otroci vrta in osnovne šole P. Tomažič ženski pevski zbor I. Grbec iz Škedenja in godba na pihala V. Parma.

KRUT sporoča, da se začne v četrtek, 13. t.m., tedenska plavalna ura v bazenu v Strunjanu. Vpisovanje in potrebne informacije na sedežu Kruta v Ul. Montecchi 6, tel. 040/771952 vsak dan (razen sobot) med 9. in 12. uro.

KD I. Grbec - Škedenj priredi danes, 7. t.m., s pričetkom družabnosti ob 19.30 »Praznik žena«. Ob 20.30 bo nastopil ženski pevski zbor SKD Tabor z Opčin. Poskrbljeno za jedajo in pijačo.

KD Rdeča zvezda priredi ob priliki Dneva žena koncert orkestra Trieste Big Band, ki bo v nedeljo, 9. t.m., ob 18. uri v športno - kulturnem centru v Zgoniku.

KD Vesna vabi na otvoritev obrtne razstave lončenih izdelkov Gabrijele Ozbih, ki bo v Domu A. Sirk v Križu danes, 7. t.m., ob 20.30. Nastopa tudi Zoran Lupinc s svojo frajtonarico.

Zveza vojnih invalidov NOV, Združene aktivistov osvobodilnega gibanja za Tržaško ozemlje in Društvo slovenskih upokojencev v Trstu pripravljajo skupno proslavo 8. marca, dneva žena. Proslava bo danes ob 18. uri v mali dvorani Kulturnega doma v Trstu. Na programu bodo: priložnostni govor, recitacije in nastop priznanega harmonikarskega ansambla Synthesis, ki ga vodi prof. Klavdij Furlan. Vabljeni!

KD Vesna sklicuje v nedeljo, 9. t.m., ob 11. uri v mali dvorani Doma A. Sirk REDNI OBČNI ZBOR. Vabljeni člani in vaščani!

tržaška knjigarna

Ulica sv. Frančiška 20

KNJIŽNI DNEVI DO 8. MARCA

na vseh knjigah in ploščah

popust od 10 do 50%

(izvzete so šolske knjige)

IZREDNO OB MEDNARODNEM DNEVU ŽENA: KNJIGA NAMESTO MIMOZE!

Deklica, podaj roko bo za to priložnost izjemoma po 28.500 lir namesto po 38.000 lir, cenjene odjemalke pa so vabljene danes, 7. marca, ob 18. uri na DRUŽABNOST v Tržaški knjigarni s pevkami Stu ledi.

Obv. občini 6/2/86

KD V. Vodnik

vabi na drugo predavanje

ZANIMIVOSTI DOLINE IN NJENE OKOLICE SKOZI ČAS
danes, 7. t.m. ob 20.30 v društvenih prostorih v Dolini. STOJAN SANCIN bo predaval in predvajal diapozitive na temo

JAME IN IZVIRI NA PODROČJU DOLINSKE OBČINE
VABLJENI!

včeraj-danes

Danes, PETEK, 7. marca

FELIČKA

Sonce vzhaja ob 6.33 in zatone ob 17.59 — Dolžina dneva 11.26 — Luna vzhaja ob 5.27 in zatone ob 14.12.

Jutri, SOBOTA, 8. marca
DAN ŽENA

Vreme včeraj: temperatura zraka 7,4 stopinj, zračni tlak 1016,3 mb ustaljen veter 6 km na uro jugozahodnik, vlaga 84-odstotna, nebo rahlo pooblačeno, morje mirno, temperatura morja osem stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Patrizio Vascon, Alessia Vespasiano, Miriam Di Francia, Giulia Kropf, Federica Steinbach, Amalia Muto.

UMRLI SO: 77-letni Tullio Bozzi, 58-letni Giordano Braini, 69-letni Bruno Pizzani, 85-letni Michele Ippolito, 68-letni Francesco Zigrino, 86-letna Ludmilla Peric, 82-letna Alessandrina Cescutti, 89-letni Sebastiano Moro, 71-letni Aldo Fonda, 90-letna Teresa Crivicich, 39-letni Roberto Alberti, 78-letni Guido Pratolongo.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 3.,

do sobote, 8. marca

(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30)

(tudi od 13.00 do 16.00)

Trg Garibaldi 5, Ul. dell'Orologio 6, Ul. dei Soncini 179 (Škedenj), Ul. P. Revoltella 41, Mazzinijev drevored 1 (Milje).

Opčine (tel. 213-718): po telefonu samo za najnujnejše primere.

(od 19.30 do 20.30)

Trg Garibaldi 5, Ul. dell'Orologio 6, Ul. dei Soncini 179 (Škedenj), Ul. P. Revoltella 41, Trg S. Giovanni 5, Trg sv. Jakoba 1, Mazzinijev drevored 1 (Milje).

Opčine (tel. 213-718): po telefonu samo za najnujnejše primere.

(od 20.30 do 8.30 - nočna služba)

Trg S. Giovanni 5, Trg sv. Jakoba 1, Mazzinijev drevored 1 (Milje).

Opčine (tel. 213-718): po telefonu samo za najnujnejše primere.

čestitke

Danes praznuje rojstni dan naš dragi **DENIS USENIČ**. Da bi bila tvoja nadaljnjaja pot v življenju posuta s samim cvetjem in da bi zrasel v pridnega in poštenega fanta, so želje mamice, očka in vseh, ki te imamo radi.

1. marca je praznoval god naš dragi **ALBIN NABERGOJ** s Kolonkovca. Še na mnoga zdrava, srečna in vesela leta mu želimo žena Ernesta, hčerka Mariza z družino, Gracijela z Marjotom in družine iz Pulj, žavej in Bojluca. Mali Denis pa pošilja nonotu koš poljubčkov.

GUSTAV DORÉ

BIBLIJA

Naročila sprejema TRŽAŠKA KNJIGARNA tudi po telefonu 040/732487.

DO 15. MARCA

(in ne od 15. marca, kot je bilo objavljeno).

CENA PREDNAROČILA JE 42.000 LIR.

menjalnica

NAKUPNI TEČAJI 7. 3. 1986

Ameriški dolar	1.510.—	Japonski jen	7.—
Nemška marka	677.—	Švicarski frank	801.—
Francoski frank	220.—	Avstrijski šiling	96.—
Holandski florint	600.—	Norveška krona	212.—
Belgijski frank	31.—	Švedska krona	209.—
Funt šterling	2.210.—	Portugalski eskudo	10.—
Irski šterling	2.000.—	Španska pezeta	10.—
Danska krona	182.—	Avstralski dolar	1.030.—
Grška drahma	10.—	Debeli dinar	4.10
Kanadski dolar	1.030.—	Drobni dinar	3.80

BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE Tel.: Sedež 61446 - 68881
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA Agencija Domjo 831-131

jamarstvo - jamarstvo - jamarstvo

Nekaj o katastru

Jamarji raziskujejo Kras že več kot eno stoletje. Samo v tržaški pokrajini so v tem obdobju raziskali nad 2000 jam. Teoretično pa so mnenja, da je na tem področju še vsaj 10.000 neodkritih jam.

Poplava novih jam je kmalu prisilila jamarje, da so pričeli misliti, kako bi množico podatkov smiselno uredili. To je polagoma privredlo do današnjih jamskih katastrov.

Kataster deluje približno takole: jamarji najdejo jamo, za katero sklepajo, da je nova, ji določijo lego na zemljevidu, jo raziščejo in izmerijo, ter narišejo. Nato dokumentacijo odnesejo na kataster, kjer odgovorni dokumentacijo pregleda, in če se izkaže, da je jama res nova, dobi svojo katastrsko številko. Ta številka je tista, ki nedvoumno loči eno jamo od druge. Večina jam ima sicer tudi svoje ime, toda ker ima isto ali podobno ime lahko tudi po več jam, je le katastrska številka tista, ki nedvoumno loči eno jamo od druge.

Opisani postopek je idealen. Za vpis v kataster je dovolj precej manj. Zadostuje, da jami določimo lego na zemljevidu in ugotovimo, ali celo samo sklepamo, da jama presega določeno dolžino ali globino. Za kataster Furlanije - Julijske krajine znaša to 5m, za kataster Jamarske Zveze Slovenije pa 10m.

Če bi bili jamarji nezmotljivi, bi zgoraj opisani postopek zagotavljaj, da bo v kataster vpisano jamo mogoče najti. Ker pa nezmotljivosti ni, previdnost zahteva, da se vnaprej računa z možnimi napakami. Zato skušamo lego jame določiti na vsaj dva medseboj neodvisna načina. Poleg tega je priporočljivo, da podrobno opišemo pot, ki nas pripelje do jame, ter njeno okolico.

Lego določamo s pomočjo kompasa in specialne. Na preglednem terenu je potrebna tudi geodetska izmera od znane točke do jame. Tako določena lega je navadno zgrešena za več deset metrov. Na ravnem neporaščenem terenu, in če je vhod v jamo velik, ni problemov, in jamo z lahkoto najdemo. Če pa je teren nepregleden, ker ga pokriva grmovje, ali pa se vhod v jamo nahaja na skalnatem strmim pobočju, je iskanje pogosto brezuspešno. Napake, ki presegajo 100m so običajne. Znani so primeri, ko dosega jamo v presega sto kilometer. Nekatere jame pa imajo tako majhen vhod, da je dovolj večji kamen, da ga pokrije. Zato je razumljivo, da je marsikatero jamo zelo težko najti, in da nekaterih sploh ni mogoče najti, ter so proglašene za izgubljene. Nekatere izmed teh spadajo že v legendo in marsikateri jamar začne dvomiti, če sploh obstajajo, ali pa če si ni tisti, ki jih je katastral, kratkomalo izmislil.

Najbolj znan avtor izgubljenih jam je Cesare Prez. Prez je bil izreden jamar, ki je odkril in raziskal ogromno jam. Toda očitno ni bil velik prijatelj geodezije. Lege njegovih jam so skoraj dosledno zgrešene. V enem primeru znaša napaka cel kilometer. Tudi marsikateri predvojni jamar ni za Prezom, v točnosti leg, dosti zaostajal. Tedanjen jamarjem v zagovor treba povedati, da so razpolagali s slabimi specialkami.

Iskanje izgubljenih jam jamarje zelo privlači. Za tiste, ki po večurnem brezplodnem tavanju ne obupajo, temveč vztrajajo, je tudi zelo počeno, saj se polagoma seznanijo s katastrom, specialkami, merilnimi pripomočki ter z jamarsko literaturo. Med tavanjem po terenu pa poleg tega odkrijejo marsikatero novo jamo.

Dolga desetletja so bile na razpolago le avstrijske karte 1:75.000. Delo z njimi pa je obupno, tudi za človeka, ki razpolaga s primernim znanjem in neomejeno dobro voljo. Po letu 1934 so prišle na trg dobre specialke v merilu 1:25.000, toda do tedaj je bilo v naših krajih raziskanih in katastriranih nad 2.000 jam. Delo s temi kartami in podobnimi, ki so sledile omogoča precejšnjo točnost, vendar kjer ni v bližini markantnih točk, kot so zvoniki, vrhovi, večja

križišča in podobno, zahteva tudi ta karta precej dobre volje, da je napaka manjša od 50 m.

Že dobro desetletje so za nekatere področja na razpolago odlične karte 1:5.000, ki omogočajo, da v večini primerov napaka ne presega nekaj deset metrov.

Na trgu so se pojavile elektronske naprave, ki so povezane s sateliti. Napaka se vrti okoli 10m. Trenutno so te priprave pretežke, pa tudi predrage. Zato jih jamarji še ne uporabljajo.

Napaka nekaj deset metrov je v večini primerov dovolj majhna, da jama najdemo brez težav. Točen opis dostopa in okolice jame, pa nam delo neprimerno olajša. Če v opisu okolice piše, da se jama nahaja v vrtači, bo treba preiskati samo vrtače, ki se nahajajo v domnevni okolici jame, če pa celo piše, da je vhod npr. na vzhodnem pobočju vrtače pa pol med dnem in robom, bo iskanja še neprimerno manj. Opis poti, pa omogoča, da jama najdemo, kar mimogrede.

Dober opis dohoda, lahko sestavi kdorkoli, lahko celo brez specialke in kompasa, vendar ta dva pripomočka močno olajšata delo.

Tipični opis se prične pri kakem zvoniku ali na kakšnem križišču, ki ga ni mogoče zamenjati z drugim. Dvoumno določeno izhodišče je slabše kot nič, kajti jamar, prepričan, da je na pravi poti vztraja pri iskanju na mestu, kjer iskane jame gotovo ni. Tipičen opis se glasi približno takole: Izpod zvonika v... krenemo po poti, ki pelje v... in ji sledimo toliko metrov. Tako pridemo do križišča z njivsko potjo. Pot pelje proti jugu. Po... metrih pridemo do vrtače. Tu zavijemo proti... in po... metrih pridemo do naslednje vrtače. Vrtača je obzidana. Tako si opis sledi od ene markantne točke do druge. Sestava opisa je za pisca dolgočasna in zamudna, a trud se pri ponovnem obisku jame hitro amortizira. Če v opisu piše, da je do naslednje vrtače 60 m, mi pa namerimo 55 ali 65, gre skoraj gotovo za isto vrtačo, če pa do naslednje vrtače pridemo šele po 100 m in nismo nikjer po poti opazili druge, lahko sklepamo, da smo na napačni poti. Tu nam pomaga točna lega.

Zgodi se tudi, sicer poredkoma, da zaidemo na zgrešeno pot, ki za silo odgovarja opisu, na koncu pa jame, čeprav bi moral biti vhod velik, ni. Da bi bila zmeda še večja, se je že zgodilo, da se je na koncu zgrešene poti res nahajala jama, seveda ne tista, ki smo jo iskali.

Netočna lega in pomanjkljivi opisi dohodov so obogatili jamarstvo ne samo z izgubljenimi jamami, temveč tudi z dvojnimi ali celo trojnimi jamami. Izgubljene jame so prava poslastica za jamarske filozofe in teorike (to je, za skoraj vse jamarje), posebno, če je te jame ustvaril vidni član konkurenčnega društva. Dvojne jame so strah vseh katastrof. Dvojna jama je seveda vedno ista jama, le da sta jo našli dve različni jamarski skupini. Vsaka skupina je jama raziskala itd. Vsaj ena je na debelo zgrešila lego. Na katastru pa niso opazili, da gre za isto jamo in tako je jama dobila dve številki in iz ene jame sta nastali dve. V večini primerov je problem lahko rešljiv. Če pa je oblika jame enostavna, načrt pa površen, je večsah nemogoče ugotoviti, če gre za isto jamo, in če se druge jame ne najde, ostane dvom, kako je s stvarjo v resnici.

Društvene novice

Zadnje čase smo slovenski tržaški jamarji nadaljevali z delom v jami Č 4 pri Črnoticah, kjer smo prebili dve ožini in dosegli globino 116m. Gre torej za drugo najglobljo jamo na Socrerbsko - Podgorskem Krasu. Na tem področju je sedaj globinska lestvica sledeča: Ocizelska pečina 150m, Č 4 116 m, brezno na Škrklovci 100m, Jerinšćevka 97 m, Križenca 91m.

Vhodno brezno v Č 4 je globoko 85m in predstavlja najglobljo vertikalno na tem področju.

italijanska televizija

Prvi kanal

9.30 Televideo
10.25 La vita di Berlioz - nadaljevanka
11.20 Vetrina del festival di Sanremo
11.55 Vremenske razmere
12.00 Dnevnik 1 - kratke vesti
12.05 Halo... kdo igra? - Opoldanski program z Enrico Bonaccorti
13.30 Dnevnik 1
13.55 Dnevnik 1 - Tri minute o...
14.00 Halo... kdo igra? - zadnji poziv
14.15 Maurizio Nichetti vodi Pista!
16.55 Danes v parlamentu
17.00 Dnevnik 1 - kratke vesti
17.05 Pista! - drugi del
18.30 Italia sera - dogodki in osebnosti
19.40 Almanah jutrišnjega dne
19.50 Vremenske razmere
20.00 Dnevnik 1
20.30 Stringi i denti e vai! - film
22.40 Dnevnik
22.50 Dersu uzala - film
24.00 Dnevnik 1 - zadnje vesti
00.15 Dersu uzala - drugi del filma
1.05 Boks: Picardi - Lupino

Drugi kanal

9.30 Televideo
11.55 Cordialmente
14.00 Dnevnik 2 ob 13. uri
13.25 Dnevnik 2 - chip
13.30 Capitol - TV serija
14.30 Dnevnik 2 - kratke vesti
14.35 Tandem

15.15 Il tiro mancino
16.00 Kolesarstvo
16.30 Pane e marmellata
17.30 Dnevnik 2 - kratke vesti
17.35 Iz parlamenta
17.40 Sereno variabile
18.30 Športna poročila
18.40 Le strade di San Francisco - TV film
19.45 Dnevnik
20.20 Dnevnik 2 - šport
20.30 Lord Mountbatten l'uomo vivèr - nadaljevanka v treh delih
21.55 Squadriglia top secret - TV film
22.45 Dnevnik 2 - večerne vesti
22.55 Primo piano - dogodki in problemi današnjega časa
23.55 Dnevnik 2 - zadnje vesti
00.05 Il vizio e la notte - film

Tretji kanal

10.25 Tennis: pokal Davis: Italija - Paraguay
12.55 Melodrama
14.00 Tennis
16.50 Dadaumpa
18.10 L'Orecchiochio - glasbena oddaja
19.00 Dnevnik 3 - deželni program
19.35 I love Chianti
20.05 Corso di aggiornamento per addetti alla pesca
20.30 Come tu mi vuoi - film
21.45 Pirandello a teatro e altrove
22.15 Dnevnik 3

jugoslovanska televizija

Koper

14.15 TV novice
14.25 Tennis: Davisov pokal
16.45 Otroški program - risanka
Opera narave - dokumentarec
Osamljeni jezdec - TV film
18.30 Pacific international airport - TV film
18.55 TV novice
19.00 Odprta meja - oddaja v slovensščini

Danes bodo v oddaji ODPRTA MEJA tudi naslednji prispevki:
TRST — Začel se je pokrajinski kongres KPI
TRST — Nekaj misli za 8. marec
ŠTIVAN — O brezposelnosti v devinsko - nabrežinski občini
TRST — Ob tristoletni premieri SSG
RIM — Srečanje slovenskega liceja »Prešeren« z rimskim »Socrate«
RIM — Odložili razpravo o zakonu o jezikovnih skupnostih
TRST — Projekt EGS za vključevanje handikapiranih na delovna mesta

19.30 TVD Stičišče
19.50 Odprti prostor
20.30 V senci velikega hrasta - nadalj.
21.40 TVD Vse danes
21.50 Časovni stroj
22.40 Športni večer
Tennis: Davisov pokal - Beograd
Rokomet: evropsko prvenstvo - Basel
Smučarski skoki: Kulm - svetovno prvenstvo

Ljubljana

16.00 TV mozaik - informativna oddaja
17.25 Poročila
17.30 Spored za otroke
17.50 Merlin - nadaljevanka
18.15 Stres: Kaj je stres - izobraževalni niz
18.45 Risanka
19.00 Obzornik ljubljanskega območja
19.30 Dnevnik
19.55 Vremenske razmere
20.05 Boj proti levkemiji - znanstveno dok. oddaja
20.45 Rezerviran čas
21.00 Izbor jugoslovanske popevke za pesem evrovizije - prenos
23.20 Dnevnik
23.25 Pod krinko - 8. del nanizanke

Zagreb

16.00 Dober dan - informativna oddaja
17.25 Kronika občine Reka
17.45 Daj mi krila - otroška serija
18.15 In tudi letos - izobraževalna oddaja
18.45 Številke in črke - kviz
19.05 TV koledar
19.30 Dnevnik
20.00 Vihre vojne - nadaljevanka
21.00 Izbor jugoslovanske popevke za pesem evrovizije - prenos
23.20 Poročila

zasebne postaje

CANALE 5

8.35 Alice - TV film
9.00 Una famiglia americana - TV film
9.50 General Hospital - TV film
10.45 Facciamo un affare - TV film
11.15 Tuttafamiglia - kviz
12.00 Bis - kviz
12.40 Il pranzo è servito - vodi Corrado
13.30 Sentieri - TV roman
14.30 La valle dei pini - TV film
15.30 Così gira il mondo - TV film
16.30 Hazzard - TV film
17.30 Doppio slalom - kviz
18.00 Zero in condotta
18.30 C'est la vie - kviz
19.00 I Jefferson - TV film
19.30 Zig Zag - kviz
20.30 Dynasty - nadaljevanka
21.30 Hotel - TV film
22.30 Maurizio Costanzo show
00.30 Luci d'inverno - film
RETEQUATTRO
8.30 Soldato Benjamin - TV film
9.00 Destinì - novela
9.40 Lucy show - TV film
10.40 La signora senza camelie - film
11.45 Magazine
12.15 Mammy fa per tutti - TV film
12.45 Ciao ciao - otroški program
14.15 Destinì - novela
15.00 Agua viva - novela
15.50 Uomini e lupi - film
17.50 Duci show - TV film
18.20 Ai confini della notte - TV film
18.50 I Ryan - TV film
19.30 Febbre d'amore - nadaljevanka
20.30 Il buon paese - spektakel
23.00 Mash - TV film
23.30 Cassie & Co. - TV film
00.30 Ironside - TV film
1.30 Mod Squad i ragazzi di Greer - TV film
ITALIA 1
8.00 Gli eroi di Hogan - TV film
8.50 La casa nella prateria - TV film
9.40 Galactica
10.30 La donna bionica - TV film

radio

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik;
8.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 - 8.00 Dobro jutro po naše: Koledarček; 7.40 Pravljica, Narodnozabavna glasba; 8.10 Almanah: Na goriškem valu; 8.40 Glasbeni mozaik; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 - 13.00 Pisani listi: Poljudno čtivo, Sestanek ob 12.00, Lahka glasba; 13.20 Naša pesem 1984, Glasbena priloga; 14.10 Čas in prostor: Povejmo v živo!; 15.00 Mladinski pas: Iz filmskega sveta; 15.45 Postni govor; 16.00 Zbornik: Iz zakladnice pripovedništva, nato: Glasbene skice; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Glasbena priloga.

RADIO KOPER

(Slovenski program)

6.00 Glasba za dobro jutro; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme, prometni servisi; 6.30 Jutranjik; 6.45 Cestne informacije; 7.00 II. jutranja kronika; 7.20 Tržnice; 7.30 Jutranji servis; 8.00 Zaključek. Prenos II. programa radia Ljubljana. 13.00 - 15.00 Otvoritev - mladi val radia Koper; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Pogovor o...; 17.40 Glasbene aktualnosti; 18.00 Zaključek.

RADIO KOPER

(Italijanski program)

7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Radijski dnevnik; 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.30 Radijski koledar; 7.00 Dober dan; 8.00 Cordialmente vostrì; 8.15 Poletje '86 z radiom Koper in Kompasom; 9.15 Edig Galletti; 9.32 Lucianovi dopisniki; 10.00 Popevka tedna; 10.05 D. Y. tour adventures; 10.35 Prost vstop; 11.30 Na prvi strani; 12.00 Glasba po željah; 13.45 Poletje '86; 15.00 Rotocalco di cultura e arte; 15.45 Sublime - popoldne z glasbo in besedo; 16.00 Scena; 16.15 La vera Romagna; 17.45 Glasbena oddaja; 18.10 Evergreen; 20.00 Nočni program.

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 17.00, 19.00 Poročila; 6.00 - 9.00 Jutranja oddaja; 9.00 Radio tudi mi; 10.30 Pesem skozi čas; 11.10 Pronto kviz; 11.30 Jacques il fatalista - po romanu Diderota; 12.03 Via Asiago Tenda; 13.30 Karavana; 13.56 Zeleni val Evrope; 14.03 Master city; 15.03 Radiouino za vsakogar; 16.00 Il paginone; 17.30 Jazz; 18.30 Večerna glasba; 19.15 Svet motorjev; 19.25 Verska oddaja; 19.32 Audiobox; 20.00 Paesi islamici; 20.30 La guerra segreta nel Mediterraneo; 21.03 Simfonična glasba; 22.49 Iz parlamenta; 23.05 Telefonski poziv.

RADIO 2

7.30, 8.30, 9.30, 11.30, 12.30, 13.30, 16.30, 18.30, 19.30 Poročila; 6.00 - 8.00 Jutranja oddaja; 8.05 Radio 2 predstavlja; 8.48 Soap-opera all'italiana: Andrea; 9.32 Oddaja o lepoti in zdravi; 10.13 Mulini a vento; 10.300 Radiodue 3131; 12.10 Deželni program; 12.45 Discogame; 15.00 - 18.30 Scusi, ha visto il pomeriggio; 18.32 Večerna glasba; 19.50 Kulturne zanimivosti; 20.05 Ure ob glasbi; 21.00 Jazz; 21.30 Radiodue 3131 - nočni program.

LJUBLJANA

6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00 Poročila; 6.45 Prometne informacije (Ljubljana, Koper, Maribor); 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Druga jutranja kronika; 7.20 Sprehod po tržnici; 7.35 Prometne informacije; 7.50 Iz naših sporedov; 8.05 Radijska šola za nižjo stopnjo; 8.35 Glasbena pravljica; 8.45 Naši umetniki mladim poslušalcem; 9.05 Glasbena matineja; 10.05 Rezervirano za...; 11.05 Ali poznate; 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji; 12.00 Na današnji dan; 12.10 Vedri zvoki; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti; 13.20 O smrtince, obvestila in zabavna glasba; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 Amaterski zbori tekmujejo, Mešani komorni zbor Škofja Loka; 14.30 Človek in zdravje; 14.40 - 15.25 Popoldanski mozaik; 15.00 Radio danes, radio jutri, Obvestila; 15.25 EP; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Zabavna glasba; 16.00 Vrtiljak želja; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 Vsa zemlja bo z nami zapela...; 18.15 Gremo v kino; 19.00 Radijski dnevnik; 19.25 Obvestila in zabavna glasba; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Pojeom in godemo; 20.00 To imamo radi; 21.00 Poročila; 21.05 Oddaja o morju in pomorščakih, glasba; 22.00 Našim po svetu; 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini; 22.25 Iz naših sporedov; 22.30 - 24.00 Iz glasbene skrinje; 22.50 Literarni nokturno, Desanka Maksimović: Okamneli gozd.

Politična kriza v Trzinu**Danes predvidoma seja občinskega odbora komunisti za nadaljevanje leve koalicije**

V Trzinu naj bi prišlo danes do formalizacije krize na občini. Za danes je namreč napovedana seja občinskega odbora, kjer naj bi socialdemokratska predstavnika Franco Marzano in Franco Colombo formalizirala svoj odstop. Možno je tudi, da bo napovedana seja odložena za kakšen dan. Razlog za to naj bi bila bolezen župana Gina Saccavinija.

Medtem se nadaljujejo napor predstavnikov socialistične in komunistične stranke za preprečitev razbitja koalicije levih strank, ki upravlja občino skoraj devet let. Poročali smo že o stališču trziških socialistov, ki potrjujejo veljavnost dosedanje usmeritve in programa. Včeraj so svoje stališče v posebnem poročilu za tisk pojasnili trziški komunisti. Socialdemokratom očitajo, da hočejo sprožiti krizo in to zaradi zaved, ki nimajo nikakršnega opravlja s trziško stvarnostjo, kjer se je levičarska uprava izkazala kot zelo uspešna. Tudi komunisti so za nadaljevanje dosedanje koalicije.

Kakor je bilo pričakovati, se je včeraj sestal goriški pokrajinski odbor za porazdelitev pristojnosti. Nova odbornika, socialist Jože Cej in demokrat Alberto Tomat, bosta odgovarjala prvi za javna dela in prevoze, drugi za kulturne dobrine in kulturne dejavnosti. V bistvu sta to-

rej prevzela resorja socialdemokrata Bressana in republikanca Degrossija. Glede preostalih odborniških mest ni bistvenih sprememb. Pokrajinski odbor se bo že v prihodnjih dneh lotil, kakor izhaja iz poročila za tisk, priprave proračuna. Ta dokument pa bo, kakor smo že večkrat poročali, najtežja preizkušnja za novi tristranski odbor, ki v pokrajinskem svetu nima večine.

Seja vodstva Slovenske skupnosti

Pred kratkim obnovljeno pokrajinsko tajništvo Slovenske skupnosti se je to dni sestalo na svoji prvi seji in vzelo v pretres, kakor izhaja iz daljšega poročila za tisk, predvsem dve vprašanji. Prvo zadeva organiziranje seminarja za strankine aktiviste in predstavnike v raznih izvoljenih organih, drugo pa zadeva odnose, oziroma dogajanje v občinskem svetu v Doberdobi. Iz poročila za tisk povzemamo, da bo seminar 15. marca in da bodo na njem predavali dr. Andrej Bratuž, dr. Rafko Dolhar, dr. Ivo Jevnikar in župan Bojan Brezigar.

Drugi del poročila za tisk je namenjen obravnavi odnosov v doberdobskem občinskem svetu, zlasti pa še

poteku zadnje seje, kjer je načelnik svetovalske skupine SSK dr. Maks Gergolet iz protesta zapustil sejno dvorano. Vodstvo SSK v tiskovnem poročilu izraža solidarnost načelniku skupine in celotni svetovalski skupini, se polemično obregne ob predstavnika Občinske enotnosti, ki menda podcenjuje pomen in aktualnost nekaterih vprašanj, ki jih je postavila SSK, doberdobsko občinsko upravo pa, poziva »k bolj demokratičnim načinom vodenja upravnega življenja, začenši s tem, da opoziciji postreže s tehtnimi in motiviranimi odgovori v zavešči, da tudi Slovenska skupnost predstavlja precejšen del doberdobskih občanov«.

V ponedeljek seja občinskega sveta

Vprašanja v zvezi z delovanjem občinskih uradov in služb so bila v ospredju pozornosti zadnje seje goriškega občinskega odbora, ki je med drugim ugodno ocenil sporazum z Redom usmiljenih bratov glede nudenja oskrbe nekaterim občanom. Občinski odbor je nadalje razpravljal o načrtu urbanizacije območja Ul. Palladio. Načrt naj bi odobrili na prihodnji seji občinskega sveta, ki je določena za ponedeljek, 10. t.m.

Dve »vroči soboti« za mlade**Jutri ples Mladinskega krožka čez teden Akademski gala party**

Po poldrugem letu premora, ko ni bil uporabljen za tovrstne prireditve, je goriški Kulturni dom v zadnjem času ponovno prizorišče plesno-družabnih mladinskih večerov, ki imajo med mladimi res velik uspeh. Dveh pustnih plesov, ki jih je priredil Mladinski krožek, se je skupno udeležilo skoraj sedemsto mladih. V prihodnjih dneh pripravljajo mladina še dve tovrstni družabni prireditvi, za kateri vlada veliko zanimanje.

Jutri zvečer bo ples, ki ga prireja Mladinski krožek, točno teden kasneje, v soboto, 15. t.m., pa pripravljajo študenti, ki se združujejo v klubu Unifax, Akademski gala party. Za to prireditve, ki ni izključno ples, pač pa napovedujejo pester program večera, so pri članih akademskega kluba že na razpolago vabila, brez katerih vstop ni možen.

Glede jutrišnjega plesa so nas odborniki Mladinskega krožka prosili za pojasnilo v zvezi s sistemom vabil in izkaznic, ki bodo vnaprej omogočale vstop na plesne prireditve krožka. Ker razsežnost prostorov in varnostni razlogi narekujejo določeno omejeva-

Izšla je zbirka pesmi
ZORE SAKSIDE
BELA TAPISERLIJA
V prodaji v slovenskih knjigarnah

nje števila obiskovalcev, so sklenili, da bodo vstop urejevali z izkaznicami. Rezervacije prostorov za posamezne plesne (jutri jih sprejemajo od 16. do 18. ure pri blagajni Kulturnega doma) bodo tako možne samo z izkaznico, ki — poudarjajo — ne predstavlja kakršnekoli oblike včlanjevanja, pač pa je nekaj predpogoja za vstop na plesne prireditve krožka. To naj bi privredlo od starostne selekcije saj so plesi namenjeni predvsem šolski mladini tja do 20. leta, kar so upoštevali pri razpošiljanju osebnih vabil. Kdor vabila ni dobil, pravijo pri Krožku, pa naj nikar ne zameri, saj lahko vsak dobi izkaznico za naše plesne.

Samo slikarke v galeriji Il Torchio

Kot počastitev ženskega praznika zveni razstava, ki so jo v soboto odprli v galeriji Il Torchio v Ulici Mameli. Razstavljena so namreč le likovna dela slikark. Razstavi so dali naslov »La donna nell'arte«. Razstavljajo Adriona Buttiglioni, Nucci Clemente, Gianna Calligaris, Edda Casanega, Fernanda Cardelicchio, Graziella Del Nevo, Giuliana Fedele, Lucia Roberto Flego, Edes Fratallone, Ketty Gregori, Miranda Gennaro, Alba Gurtner, Carmela Greco, Milica Kogoj, Vera Kulay, Maura Israel, Anna Mauro, Gabriella Mizau, Maria Cristina Ortalli, Alessandra Perizolo, Marija Grazia Persola, Giorgia Pontini Travan, Giselda Rossini, Verdiana Scabini, Antonella Sacher, Carla Toselli in Carla Vintani. Gre za likovne umetnice iz Gorice, Vidma ter drugih krajev na območju sosednih pokrajin.

Večer o pesniku Biagiu Marinu

Ciklus predavanj o različnih koreninah goriške kulture, ki ga prireja rajonski svet za mestno središče, se nadaljuje nocoj v Auditoriju. Ob 18. uri je na sporedu predavanje literarnega kritika prof. Edde Serra o pred kratkim umrlem pesniku Biagiu Marinu. Značilnost Marinovega ustvarjanja je uporaba revnega dialoga graških ljudi, predvsem ribičev, ki ga je pesnik privedel do literarne uveljavitve in dokazal, da še tako zapostavljeno narečje dovoljuje neomejene izrazne možnosti.

Prireditve in sporočila kulturnih društev in organizacij

Ženski pevski zbor iz Laškega priredi danes, 7. marca, ob 19.30 filmski večer, na katerem bo kinoamater Zdenko Vogrič iz Gorice zavrtel nekaj svojih dokumentarnih del. Med temi bo »Stehvanje v Ziljski dolini na Koroškem« in »Slovenska manifestacija na Travniku«.

kino**Gorica**

VERDI 18.00—22.00 »Rocky IV.« I-gra Silvester Stallone.
CORSO 17.30—22.00 »Nove settimane e mezzo«. Prepovedan mladini pod 14. letom.
VITTORIA 17.30—22.00 »La calda matrigna«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Trzin

EXCELSIOR 17.30—22.00 »Eros super sex«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
COMUNALE 20.30 Koncert zbora Zavoda združenega sveta.

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.00—20.00 »Prehujanje poletja«. Filmsko gledališče: 20.15 »Tretji ključ«.

SVOBODA Zaprti.

DESKLE 19.30 »Osamljeni obupanec«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Občinska lekarna, Ul. sv. Mihaela, tel. 851-36.

DEŽURNA LEKARNA V TRZINU
Sant'Antonio, Ul. Romana, tel. 40497.

POGREBI

Danes v Gorici ob 8. uri Annamaria Sciauzero iz splošne bolnišnice v kapucinsko cerkev in na glavno pokopališče, ob 9.30 Giuseppe Paladino iz splošne bolnišnice v cerkev pri Sv. Ani in na glavno pokopališče.

Zaprta muzej v Attemsovi palači zaradi priprav na razstavo tiskov

Slikovna galerija v pokrajinskem muzeju v Attemsovi palači je v teh dneh zaprta občinstvu. V muzejskih prostorih namreč pripravljajo razstavo knjig in tiskarske tehnike ter umetnosti v Furlaniji od 15. do 18. stoletja. Razstavo prireja pokrajinska uprava v sodelovanju z videmsko univerzo. Predstavili bodo najzanimivejše stare knjige, ki jih hranijo v pokrajinski knjižnici v Gorici ter drugih knjižnicah v naših krajih.

Opremili bodo tudi oddelke razstave, v katerih bodo prikazali nekdanje sisteme tiskanja knjig, stare knjižnice v Furlaniji, sisteme vezanja in restavriranja antičnega tiska. Razstavo bodo odprli 27. t.m. in bo ostala na ogled celo pomlad, predvidoma do polovice junija.

V času priprav na otvoritev bo v Attemsovi palači še naprej odprta za občinstvo pokrajinska knjižnica skupno s sekcijo za revije in pokrajinski zgodovinski arhiv.

Družabni večeri ob prazniku žena

Družabni večer ženskega odseka KD Jezero v Doberdobi bo drevi pričel vrsto praznovanj ob 8. marcu — mednarodnemu dnevu žena. Doberdobske žene se bodo zbrale v društvenih prostorih nocoj ob 20. uri.

V prihodnjih dneh bodo podobne družabne prireditve tudi po drugih krajih na Gorškem. Jutri zvečer se bodo slovenske žene iz Števerjana, Podgore in Standreža zbrale na večji skupni prireditvi na razstavišču ESPOMGO. 8. marec bodo praznovali s skupno večerjo in zabavo ob glasbi kvarteta Zvonček iz Škofje Loke ter narodnozabavnega ansambla bratov Arnold.

Prav tako jutri, ob 19.30, se bodo na družabni večerji zbrale žene z Vrha. Srečanje, na katerega vabi ženski odsek KD Danica, bo v gostilni Devetak.

V Sovodnjah bo proslava ob 8. marcu v nedeljo s pričetkom ob 19. uri. Prireditve bo v Kulturnem domu in bo obsegala tudi recital z glasbenimi vložki »Ljubezen ogenj je«, ki so ga pripravili pri KD Sovodnje.

Prihodnji teden, v petek, 14. marca, bo osrednja prireditve ob mednarodnem dnevu žena v gorškem Kulturnem domu. Prirejata jo ZSKD in ZSSDI z bogatim kulturnim in športnim sporedom.

Naval pričakujejo ob koncu meseca**Za legalizacijo črnih gradenj predloženih bolj malo prošenj**

Kakšen bo učinek zakona o legalizaciji črnih gradenj v naših krajih? Kako so občani doslej reagirali na možnost, da s plačilom denarne sankcije in ureditvi drugih formalnosti, ki jih predvideva zakon sanirajo stanje za tiste posege, ki so jih na stanovanjskih objektih opravili brez ustreznega dovoljenja, oziroma različno od dovoljenja? Rok za predložitev prošenj zapade, kakor znano, ob koncu meseca.

Najbrž ne bo zgrešeno, če zapišemo, da bodo pravzaprav največ od omenjenega zakona, o katerem je že bilo nič koliko polemik, imeli geometri, gradbeni tehniki in na splošno profesionalci, ki so tako ali drugače povezani z gradbeno dejavnostjo. Ni novost, če zapišemo, da so že precej mesecev predobremenjeni s delom, z izrednim delom v zvezi z zakonom o legalizaciji črnih gradenj.

Veliko dodatnega dela imajo v tehničnih uradih občin, pravo gnečo pa pričakujejo pravzaprav šele v prihodnjih tednih, tik pred zapadlostjo roka. Legalizacija črnih gradenj je, kakor znano, vezana na plačilo de-

narne sankcije v korist države in morebitnih prispevkov za urbanizacijo (v korist občine). Čakanje na zadnji trenutek je zatore razumljivo. Da se bodo stvari tudi tokrat odvijale, približno tako, je mogoče sklepati tudi na podlagi dejstva, da je bilo doslej v celotni pokrajini predloženih le nekaj sto prošenj. V večini gre za legalizacijo manjših gradbenih posegov (zasteklitve balkonov, zasilne garaže, drvarnice, minimalne dozidave), pravijo na tehničnih uradih, kjer smo povprašali za informacije. Takih pojavov, kakor o njih poročajo z drugih delov države pravzaprav ni. Prav sprčo tega je toliko bolj upravičeno vprašanje, ki ga postavljajo mnogi občani: komu bo zakon pravzaprav koristil?

Občani so doslej v veliki meri reagirali omikano, disciplinirano, pravijo v tehničnih uradih. Prihajajo po informacije, včasih se zdi, da bi radi čimprej in do pičice poravnali obveznosti. So pa tudi taki, ki se na zakon ne zmenijo in ki najbrž računajo na to, da bo tudi po zapadlosti pravzaprav vse po starem.

Kakšen je položaj v posameznih občinah. V Trzinu se je doslej nabralo okrog 100 prošenj, prav toliko v Gradišču, v Škocjanu ob Soči jih imajo okrog 40, v Foljanu okrog 25. V Ronkah je prošnja za legalizacijo črne gradnje doslej vložilo okrog 90 občanov. Majhen odziv so doslej zabeležili na Krminskem, kjer je doslej iz vseh občin, članic urbanističnega in tehničnega konzorcija prispelo le okrog 20 prošenj.

V občini Gorica so doslej prejeli okrog 800 prošenj. Kako so na možnosti zakona za legalizacijo črnih gradenj reagirali občani Števerjana, Sovodnjah in Doberdobi? Zelo različno: po podatkih, ki smo jih zbrali so največ prošenj prejeli v Sovodnjah (okoli 30), precej manj v Doberdobi (okrog 8), najmanj pa v Števerjanu. V vseh primerih gre za manjše gradbene prekrške. Tako je torej trenutno stanje, ki pa se bo predvidoma že v prihodnjih dneh, še bolj pa proti koncu meseca, bistveno spremenilo. Zatem pa čaka tehnične urade na občinah še kopica dela za pregled in podrobne preučitve posameznih prošenj.

Posojilo za izredni poseg na poslopju šole v Rupih

Zavod Cassa depositi e prestiti je pred kratkim izdal soglasje za dodelitev posojila v višini 73 milijonov lir sovođenjski občini za izredni vzdrževalni poseg na poslopju osnovne šole v Rupih. S tem je bila v bistvu prižgana zelena luč, da se uresniči že pred leti izdelan načrt posodabljanja in prenove šolskih poslopij. Manjši poseg na ostrejši osnovne šole v Rupih je bil sicer predviden in deloma opravljen že leta 1984, vendar se je med samim izvajanjem del izkazalo, da takrat sprejeta rešitev ne ustreza in da bo treba prenoviti ostrejšo v celoti. Prvotni načrt je namreč predvideval samo namestitev tanjše betonske plasti

z vgrajeno jekleno mrežo in zamenjavo strešnikov. Strešna (lesena) konstrukcija bi ostala ista. Med izvajanjem del pa so ugotovili, da so na zunaj zdravi in lepo ohranjeni tramovi trhli in da ne bi z gotovostjo vzdržali dodatne obremenitve. Tako je občinska uprava sprejela sklep, da se izvedba prvotnega načrta prekine in da se pripravi nov globalni načrt. Izdelal ga je geometer Ivo Rojec. Finančno kritje je zdaj načelno zagotovljeno. V roku nekaj mesecev bi občina lahko pripravila ustrežno dokumentacijo in tudi razpisala dražbo. Dela naj bi predvidoma opravili med počitnicami, tako da bi stavba še pred jesenjo imela novo streho. Trenutno pa še ni dokončne odločitve, če bodo dela dejansko pričeli izvajati še v tem letu, oziroma jih bodo odgodili. Razlog je pač v tem, da bo treba upoštevati vse težje finančne omejitve, ki jih občinam postavlja država. V prihodnjih tednih bodo upravitelje, ob pripravi proračuna za tekoče leto, morali odločiti, katere naložbe imajo prednost in katere bo treba, spričo razmer, odgoditi.

Abonmajske vstopnice za srečanje gledališč

Od 21. do 28. marca bosta Gorica in Nova Gorica gostili 2. srečanje gledališč Alpe - Jadran. Teden dni predstav v gledaliških dvorinah, to in onstran meje, na solah, v drugih prostorih, kakor recimo v dvorcu Zemona pri Vipavi. Teden gledališča se bo pričel s predstavo v Verdijevem gledališču v Gorici (skupina La Contrada iz Trsta z delom Jožef in Marija), zaključil pa v Novi Gorici, v Kulturnem domu.

Širši publiki je namenjenih dvanaest različnih predstav (tudi v različnih jezikih). Na razpolago so že abonmajske vstopnice za vseh dvanaest predstav, ki jih je mogoče kupiti v Kulturnem domu vsak delavnik od 11. do 13. ure. Interesentom postrežejo tudi s točnim programom.

Blago sumljivega izvora

Policijski organi so v sredo zvečer priprli 29-letnega Nedeljka Matkoviča iz Ljubljane. V njegovem avtu so namreč našli blago sumljivega izvora, v vrednosti 3 in pol milijona lir. Matkoviča so prejeli med cestnim blokom v bližini Gradeža. Menda je bilo blago ukradeno v graških trgovinah.

razna obvestila

Sovodnjska občinska uprava obvešča, da bo tehnični urad v marcu odprt tudi ob četrkih in sicer od 10. do 12. ure. Ta dan bo občinski tehnik na razpolago občanom izključno za zadeve v zvezi z zakonom o legalizaciji črnih gradenj.

novost na knjižni polici

Pričevanja o Prešernu v knjigi »Sila spomina«

Pogosto si zastavljamo vprašanje, kakšen je bil naš največji pesnik kot človek, in kakšnega so ga videli ljudje s katerimi je živel. Okrog Prešerna so se spletle prave legende in posplošene trditve, ki nam največkrat onemogočajo videti celovito podobo moža, ki je s tako močjo posegel v slovensko kulturo.

Na takšna vprašanja nam odgovarja knjiga »Sila spomina«, ki je pred kratkim izšla pri Mladinski knjigi s sodelovanjem Prešernove družbe.

Zbrani teksti so v večini že bili natisnjeni, vendar nesistemske po raznih časopisih v prejšnjem in v 30. letih tega stoletja. Zato so nam časovno odmaknjeni in več ali manj neznani. Zato lahko ureditev teh spisov in skupno izdajo samo pozdravimo.

Zbornik prinaša na prvih straneh zapis Ernestine Jelovškove, druge Prešernove hčere, ki se spominja očeta v zadnjih njegovih letih življenja, pa tudi iz pripovedovanja svoje matere in Prešernove ljubice Ane Jelovškove. »Spomini na Franceta Prešerna«, ki so bili napisani v nemščini, so bili prvič objavljeni v Sloveniji leta 1883. Ernestina se je tudi sama poskušala v pisateljevanju, vendar so njene črtice in spomini na Smoleta, Razlaga in Levstika tokrat objavljeni prvič.

Zelo zanimiv je pogovor s pesnikovo sestro Lenko Prešeren, ki ga je zapisal Prešernov nečak Tomo Zupan in je bil objavljen pri Mohorjevi družbi v Celju leta 1933. Lenka Prešeren pripoveduje o svojem bratu, kako ga je ona videla in razumela od njegovega otroštva pa do smrti 1848. Njeno poročilo o Prešernu, dopolnjujejo zapisi Janeza Trdine, Luize Pesjakove, Matije Torcarja, Jurija Grabrijana in drugih. Poleg poročil o Prešernovem vi-

dezu in obnašanju najdemo v knjigi še zapise, ki skušajo rešiti problem pesnikove zapuščine. Vendar so si poročila »očividcev« precej nasprotna. Nekateri trdijo, da so del Prešernove zapuščine sežgali, drugi pa trdijo ravno obratno. Verjetno bo to vprašanje ostalo za vedno odprto.

Knjigo dopolnjujejo številne fotografije. Sledimo lahko slikarskim in kiparskim upodobitvam pesnika Prešerne od prve slike ljubljanskega slikarja Goldensteina, narejene po pesnikovi smrti leta 1850, pa vse do danes. Kot je znano, se Prešeren ni nikoli v življenju pustil portretirati, zato so slike, ki so začele nastajati po njegovi smrti bolj podobne, ki so jih dobili umetniki iz njegovih pesmi, kot pa resnični Prešernovi portreti. Poleg upodobitev pesnika, najdemo v knjigi tudi reprodukcijo Langusovih slik Andreja Smoleta in Matije Čopa, fotografiji Lenke Prešeren in Ernestine Jelovšek. Celovitejšo predstavo o tistem času pa pomagajo ustvarjati tudi slike Kranja in Ljubljane, fotografije Prešernove rojstne hiše in pesnikovega groba v Kranju.

Pričevanje pesnikovih sodelavcev so nam s knjigo »Sila spomina« zopet bližja, kar bo morda pripomoglo k razbitju takratnih ali drugačnih predstav o dr. Prešernu in boljše razumevanje njegovega pesniškega dela.

Urednik zbornika Janez Uršič, ki je zbral besedila (42 pričevanjskih besedil izbranih pri dvaintridesetih avtorjih), je napisal tudi uvodno besedilo in kratke življenjepisne avtorjev zapisov. Knjiga je primerna tako za strokovnjake, ki se zanima za Prešernovo življenje, kot za priložnostnega bralca, ki ga privlači Prešeren s svojimi romantičnim zanosom.

SIMON SKALAR

Pri popularni zbirk »Kondor«

Glasbena umetnost v besedah skladateljev

Pisati in razmišljati o knjigi »Besede skladateljev«, kot jo je za knjižnico Kondor zasnoval, uredil in dokumentiral dr. Primož Kuret — podnaslov je zelo zgovoren: od Mozarta do Gershwina — je razmeroma težavno opozorilo. Gre namreč za izjave kar 36 največjih, seveda je kakšno ime tudi izpuščeno, glasbenih ustvarjalcev, ki so ali v pisnih ali zabeleženih pogovorih ter najrazličnejših izjavah poglobljeno in skoncentrirano spregovorili o tej čudoviti in prečudoviti umetnosti, ki se ji pravi glasba. Knjiga nedvomno presega vsakršne enosmerni namen in učinek ter se s svojimi predstavami odpira v področje svojega obravnavanja dosledno in nepreklicno, od strani do strani.

Zato je bo marsikateri bralca, posebno če ni glasbenik v dobesednem pomenu besede, zadel pravi pravcati obup, ko bo moral priznati, da ni našel enega samega odgovora, kaj je to ali naj bi bila glasba, ampak skoraj toliko odgovorov, kolikor je v knjigi zastopanih glasbenih velikanih. Če pa si nanizane odlomke ogledamo nekoliko natančneje, bomo videli, da je istočasno vse bolj odprta paleta mnenj o glasbi in do življenja te iste glasbe, vendar obogatena tudi z nekaj ponavljajočimi resnicami in temelji, ki vendar govorijo, če že ne o skupnih in po-

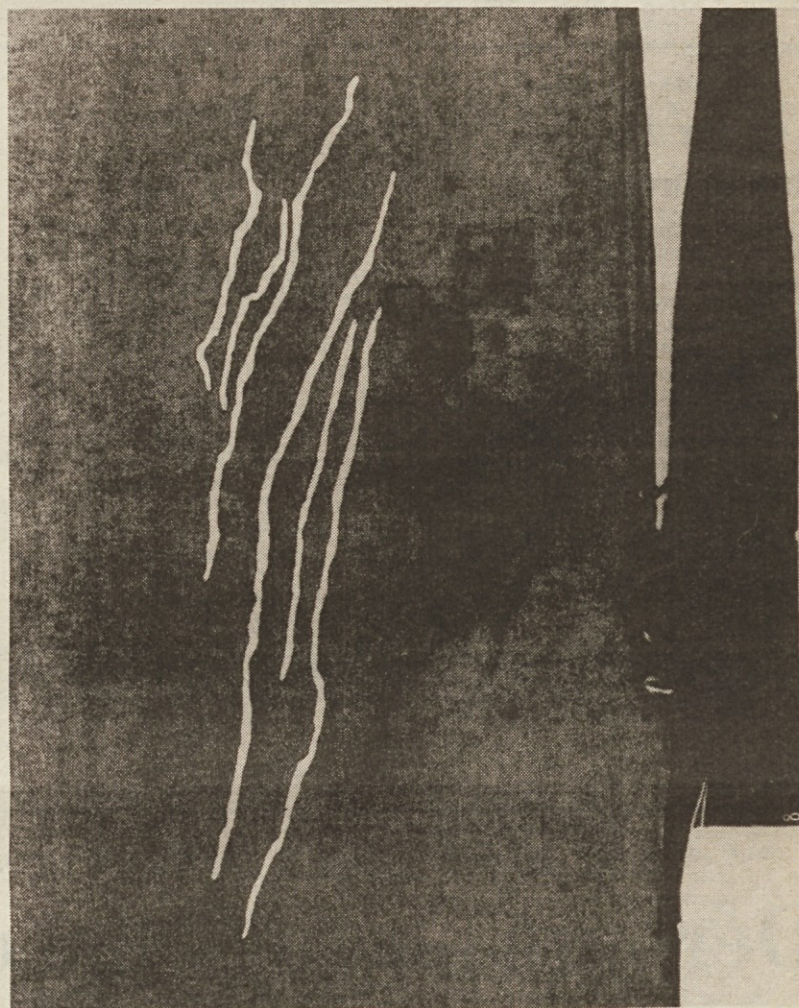
dobnih rezultatih, pa o skupnih in skoraj enakih izhodiščih te tako težko oprijemljive in zato toliko bolj čudovite umetnosti.

Kar se tiče glasbe kot fenomena, je npr. najstarejši Beethoven, ki ga sicer v največji meri omenjajo tudi ostali skladatelji kot nemara najsilnejšega velikana in genija. Za Beethovna je »glasba bogat prst, ki v njej duh živi, misli in ustvarja.« »Temelj glasbene in vsakršne prave umetnosti je visok moralni čut«, saj je po velikem simfoniku vsaka prava iznajdba v bistvu moralni napredek. Malo kdo pravilno dojema glasbo, nad čemer se pritožuje cela vrsta skladateljev, kar naprej, z ne-

verjetno vztrajnostjo si ljudje želijo ilustrativne jasnosti, poskušajo izvedeti, kaj je umetnik mislil in si predstavljati, ko je pisal določeno glasbo; eden od modernejših ustvarjalcev, Schönberg, zatrjuje, da si poslušalstvo venomer želi lepoto, pri čemer so najtrdovratnejši tisti, sicer kulturni ljudje, ki že vnaprej in zavestno vedo, kaj od umetnine pričakujejo; prava umetnina pa je vedno nekaj novega, umetnik ne sledi ali naj ne bi smel slediti utečenim zakonom, ampak popolnosti, in slednja si v primerih magistrskih kreacij pač izmisli nove zakone.

JANEZ POVŠE

Retrospektiva R. Debenjaka

Ob 80-letnici življenjskega jubileja slikarja in grafika Rika Debenjaka pravi Goriški muzej iz Nove Gorice retrospektivno razstavo njegovih del. Na tej bi radi prikazali njegov celoten opus, od prvih del v olju pa do današnjih grafičnih. Znano je, da se njegova dela nahajajo v številnih institucijah in v privatnih zbirkah zato prosimo vse, ki vedo ali hranijo njegova dela, da nam posredujejo podatke o delih ali nahajališče, da bi mogli dela evidentirati. Informacije posredujte v Goriški muzej, telefon 065/21117

kulturne beležke - kulturne beležke - kulturne beležke

GORICA — Te dni je izšla v Celovcu nova, že 10. številka »vseslovenske revije« Celovski zvon. Z njo se začne četrti letnik zanimive publikacije, ki ima svoje urednike v zamejstvu v Celovcu in Trstu, v matični Sloveniji in v zdomstvu.

Ob začetku novega letnika bo v torek, 11. marca, srečanje s predstavniki uredništva v Katoliški knjigarni v Gorici.

Srečanja, ki se bo začelo ob 18.00, se bodo udeležili glavni urednik, ravnatelj slovenske gimnazije v Celovcu prof. Reginald Vospornik in člani uredništva Vinko Ošlak in prof. Marija Spieler iz Celovca ter prof. Alojz Rebula iz Trsta. Orisali bodo doseda-

njo pot in načrte Celovskega zvona, nakar bo razgovor s prisotnimi.

K srečanju prisrčno vabita Celovski zvon in Katoliška knjigarna.

LJUBLJANA — Na sedežu Društva slovenskih pisateljev je bil v začetku tedna redni letni občni zbor te stanovske organizacije, na katerem so obravnavali aktualna in žgoča vprašanja, ki tako ali drugače zadevajo literarne ustvarjalce. Največ pozornosti in energij je terjala kandidatura Miodraga Bulatovića za predsednika Zveze pisateljev Jugoslavije. Spregovorili pa so tudi o problematiki honorarjev, sprejemanju novih članov v DSP in o uveljavljanju domače literature v tujini.

V svojem poročilu je predsednik To-ne Partljič podal prerez dela organizacije, pri čemer se je kritično dotaknil tako nekaterih družbenopolitičnih pojavov, ki zadevajo pisatelje, kot tudi nekaterih tendenc med pisatelji, zavzemajoč se za enotnost delovanja DSP, a obenem za različnost stilov in umetniških iskanj.

Na koncu občnega zbora so vsi številni prisotni (eden je bil vzdržan) sprejeli zavrnitev Bulatovićeve kandidature za predsednika ZPJ zaradi »večkratnih javnih žalitev jezikov in literatur narodov in narodnosti Jugoslavije«. Naj ob tem pripomnimo, da je tudi Društvo hrvaških pisateljev zavrnilo kandidaturu Miodraga Bulatovića.

Nekaj utrinkov z berlinskega filmskega festivala

Prejšnji teden se je zaključil v Zahodnem Berlinu 36. mednarodni FILM FESTspiele BERLIN, prvi veliki festival v letošnji filmski sezoni. Ta prireditelj sodi namreč v tisto ožjo skupino filmov, ki ustvarjajo podoben in pretežno pogojujejo trende svetovnega filmskega tržišča. Dasiravno ni tako znan kot Benetke ali Cannes, berlinski Film Fest nima kaj zavidati tema dvema, bolj tradicionalnima festivaloma.

Nasprotno. Zaradi svoje lokacije — v samem jedru enega od središč sodobne kulture — in zaradi nekonformistične kulturne politike (pozornost do neodvisnih avtorjev in produkcij z Zahoda in do manj znanih vzhodnih in izvenevropskih kinematografij), si je ta festival pridobil svojstveno mesto na svetovni filmski sceni. Benetke in Cannes ohranjata še svoj čar. Cannes s svojimi prvomajskimi golotami in velikim biznisom, beneški Lido pa s svojimi gala predstavami in množičnimi projekcijami v areni. Berlin pa je nekaj drugega.

o o o

TURISTIČNE STRANPOTI. Glavne festivalske prireditve se dogajajo v mestnem središču, v modernističnem »Zoo-Palastu« (ki razpolaga s 13 kinodvoranami), ravno nasproti »Gedächtniskirche« in zloglasne Postaje ob zoološkem vrtu. Tako prisotni kritiki in časnikarji, letos jih je bilo okrog 1200, so se lahko odpčili med eno projekcijo in drugo z marsikakšno »nefilmsko« dejavnostjo. Nekateri so se odločili za sprehod po zasneženem »Ku-damm«, najelegantnejšem mestnem bulvarju, ki šteje več kot 1100 trgovin in butikov. Ali pa si jih videl zaposlene z nakupovanjem v orjaški veleblagovnici »KaDeWe«, ki je kratica za »Kaufhaus des Westens« (slov. Blagovnica zahoda). Drugi so potešili svojo željo po kulturi v številnih mestnih muzejih in galerijah. V tem času je bila npr. v »Nationalgalerie« razstava angleškega slikarja Francisca Bacona. Ali pa so občudovali virtuoznega Bruna Ganzu v novem gledališkem tekstu Botha Straussa.

Oni pa, ki zavračajo takšne in drugačne obrede uradne kulture, so se lahko še vedno zatekli v kakšno »Kneipe« ali v kakšen drug

Prizor iz filma Stammheim

brlog nove in alternativne berlinske scene.

Za vse pa je bil skorajda obvezen sprehod ob zidu in seveda izlet v sosednji Vzhodni Berlin.

o o o

NAGRADE IN FILMI. Uvodoma povejmo, da berlinski festival ne predstavlja enovitega in homogenega ustroja, pač pa je pravi kompleks več samostojnih festivalskih struktur, ki je letos npr. predstavil v 12 dneh (od 14. do 25. febr.) okrog 650 filmskih in video del.

Tekmovalni spored. Osrednjo sekcijo festivala je z veliko pompoznostjo otvoril zadnji Fel-linjev film Ginger in Fred. Glavnemu direktorju tega sporeda, Moritzu de Hadelnu, je sicer uspelo privabiti nekaj svetovnih imen, Madžara Jancsója in Gyulo Maára, Gruzince Georgija Sengelaja in Italijane Cavanijeva, Wertmüllerjevo in Morettija. Vendar, od tega kar smo utegnili videti, filmi v tej selekciji niso pokazali nič posebno razburljivega.

Nagrade. Zlatega medveda je prejel, nepričakovano in po deljenem sklepu žirije (proti je glasovala tudi predsednica žirije Gina Lollobrigida), nemški politični film Stammheim. Glavna avtorja tega filma sta dva scenarista: Stefan Aust, ki je napisal scenarij in je tudi avtor obsežne knjige o zgodovinskem procesu

proti skupini Baader-Meinhof; in režiser Reinhard Hauff, ki je scenarist po formaciji. To se tudi pozna pri Stammheimu, ki učinkuje izredno nefilmsko in retorično. Ne razgalja in problematizira nemške zgodovine in družbe s takšno treznostjo kot Svinčeni časi Margarete von Trotta.

Srebrnega medveda si je upravičeno zaslužil Sengelaja s svojim prefinjeno izdelanim Potovanjem mladega komponista. Nanniju Morettiju pa so priznali posebno nagrado žirije za La messa è finita, kar ponovno dokazuje pozornost nemške kulture za nekatere izzive, ki prihajajo iz Italije. Med festivalom je npr. berlinski list »Die Tageszeitung« posvečal vsak dan po eno stran svoje festivalske priloge furlanskemu pripovednemu in filmskemu ustvarjalcu P.P. Pasoliniju.

o o o

16. FORUM MLADEGA FILMA. Direktor tega sporeda, Ulrich Gregor, je pripravil odprt in izviran izbor nevsakdanjih, svojiskih, vzburljivih in »obrobnih« filmov, ki so težko opredeljivi pod kakršnokoli kategorijo. Zakaj nas je prav ta sekcija najbolj zanimala? Tu ni bilo velikih imen in produkcij, ki bi že a priori pogojevala in »jamčila« naše gledanje. Heterogeno vzporejanje in primerjanje tako različnih žanrov, izraznih kodov, občutljivosti in vizualnosti sta odgovarjali zgolj enemu osnovnemu kriteriju in skupnemu imenovalcu: predstaviti čim bolj na novo današnjo stvarnost. Zato takšen naslov, »Forum mladega filma«, ki pomeni nekakšno prosto cono, kamor pritekajo novi in še nepoznani kulturni tokovi iz periferij sveta in od spominjanja preteklosti.

Zato so bili letos v ospredju naslovi na židovsko tematiko. 9-urni francoski dokumentarac Shoah Clauda Lanzmanna, ki je verno registriral pričevanja preživelih iz taborišč smrti. Partisans of Wilna, s katerim je Američan Josh Valetzky prikazal junaške upornike židovskega geta v Vilni, ki je bila nekoč glavno mesto kulturnega področja »jidish«.

Pretežno mlada publika, ki je polnila vse tri dvorane »forumovega« sporeda, je reagirala

precej emotivno in samozavestno na filme. Na pregled novega argentinskega filma; na potopisne dokumentarce evropskih avtorjev iz Argentine (Schroeter), Kitajske (Ottinger), ZDA (Malle). Berlinski cinefili, novovalovci in punki so dobesedno navalili na najnovejši film Angleža Petra Greenawayja, groteskno in kavstično skico o sodobni ničevosti z značilnim naslovom Zet in dve Ničli.

o o o

OSTALI SPOREDI. Končno, bilo je še nekaj festivalskih sporedov, ki bi si zaslužili celovitejšo obravnavo; zaradi omejenega prostora, jih bomo le na kratko imenovali.

Panorama - Črno morje. Ta sekcija je prikazala tri vrste filmov: posebne predstave; dokumente; izbor filmov iz dežel ob Črnem morju (Turčija, Romunija, Bolgarija in SZ).

9. Kinder Film Fest. Ločena od glavnega festivala je potekala, pod pokroviteljstvom UNICEF že deveta izdaja tega edinstvenega pregleda otroškega in mladinskega filma iz celega sveta.

Retrospektiva. Letos so se spomnili, s precej zaokroženimi filmskimi izbori, dveh nemških filmskih umetnikov, ki sta zapustila domovino ob nastopu nacizma: Henny Porten, prva prava zvezda nemškega filma in Fred Zinnemann, ki se je uveljavil predvsem v Hollywoodu.

Filmmesse. Filmski operaterji, ustvarjalci, akreditirani tisk in drugi festivalski gostje so se lahko srečali tudi na »filmskem trgu«. Tu so jim bila na voljo komercialna in kulturna filmska predstavništva iz približno 40 držav, ki so reklamizirala svojo najnovejšo proizvodnjo. Obiskovalci so imeli na razpolago tudi 12 posebnih filmskih in video kabinetov, kjer so predvajali vsak dan tudi do 60 filmov.

Jugoslavijo, ki je imela letos v Berlinu le nekaj kratkometražnikov, so zastopali predstavniki Jugoslavije film in pa ljubljanska Viba film. Viba je bil tudi edini jugoslovanski producent, ki je predstavil svojo novo proizvodnjo 1985 v Berlinu.

DAVORIN DEVETAK

KOŠARKA: sinoči v pokalu prvakov Simac uspešen

Limoges — Simac 81:87 (45:44)

LIMOGES: Beugot 3, Denegal 5, Dacoury 7, Knight 29, Ostrowski 15, Die, Brosterhouse 4, Vestris, Davis 17 točk.

SIMAC MILAN: Bargna 10, Boselli 2, D'Antoni 13, Bariviera 1, Premier 22, Meneghin 7, Gallinari, Henderson 2, Schoene 32.

SODNIKA: Zych (Polj.) in Richardson (Angl.). GLEDALCEV: 4.000.

LIMOGES — Milanski Simac je sinoči v 9. kolu finalne skupine pokala prvakov v Franciji premagal moštvo Limogesa in tako še ohranil upanje, da se uvrsti v superfinale.

Milančani so bili v vodstvu tudi za 13 točk, Francozi pa niso nikoli popustili in Simac se je moral močno potruditi, da je osvojil to izredno dragoceno zmago.

IZIDI 9. KOLA: Cibona - Real Ma-

drid 88:81; Limoges - Simac 81:87; Makabi - Žalgiris 88:86.

LESTVICA

Cibona	9	6	3	871:838	12
Žalgiris	9	6	3	833:820	12
Real Madrid	9	5	4	849:808	10
Simac	9	5	4	799:767	10
Makabi	9	4	5	837:864	8
Limoges	9	1	7	815:907	2

PRIHODNJE KOLO (12. in 13. 3.): Simac - Makabi; Limoges - Cibona; Real Madrid - Žalgiris.

Tirensko - Jadransko morje

Moserju prolog na kronometer

LADISPOLI — Italijanski kolesar Francesco Moser je osvojil včerajšnji prolog na kronometer (5 km) mednarodne etapne kolesarske dirke od Tirenskega do Jadranskega morja. Drugi je bil Bontempi, tretji pa Saronni.

Danes bo prva etapa Ladispoli - Cortona (123 km).

KOLESARSTVO: pred nedeljsko dirko v Lonjerju Hvasti: »Potegnili bomo prve zaključke«

Selektor jugoslovanske državne kolesarske reprezentance Franc Hvasti se je v ponedeljek mudil v Lonjerju ob predstavitvi dirke KK Adria.

Hvasti je s svojimi varovanci na treningu v Poreču in je eden tistih, ki so trdno prepričani v koristnost lonjerske dirke v samem začetku sezone.

»Iz te dirke bomo potegnili prve zaključke o učinkovitosti dela in si ustvarili približno sliko o naših možnostih za bližnjo sezono.«

»Kateri so vaši letošnji najvažnejši cilji?«

»Sezono smo programirali z dvema vrhunecema. Prvi bo v maju, ko sta na sporedu tako dirka Alpe - Adria kot dirka miru, znana tudi kot Berlin - Varšava - Praga. Ker se dirki časovno krijeta, bom ekipo približno razpodelil in nastale vrzeli izpolnil z mlajšimi perspektivnimi kolesarji. Drugi vrhunec bo za nas svetovno prvenstvo v Avstriji. Na tej priredi-

tvi računamo posebno na ekipno dirko na kronometer, ki ni toliko izpostavljena taktičnim manevrom in se dobra forma skoraj v celoti obrestuje.«

»Dva izmed najboljših jugoslovanskih kolesarjev sta letos kot profesionalca v Italiji. Kakšna izgleda moč reprezentance sedaj?«

»Odsotnost Čerina in Bulića se bo seveda poznala. Reprezentanca naj bi po novem slonela na Sandiju Papežu, Juretu Pavliču in Janezu Lampiču. Pogoji za treniranje so vsaj v Sloveniji tudi iz materialnega vidika zadovoljivi in sezono pričakujem z zaupanjem.«

V Lonjerju je bil tudi član organizacijskega odbora dirke Alpe - Adria Čemažar, ki je dirko napovedal ob 6. do 11. maja. Slovenija, naša dežela in Koroška bodo gostile vsaka po dve etapi. Ena od avstrijskih etap bo na progi, ki bo nato gostila tudi svetovno prvenstvo. Dirka miru bo prav tako startala 6. maja z razširjeno

progo, ki se bo začela v Kijevu. Nadaljnje etape bodo kolesarje vodile do Varšave, Berlina in Prage, kjer bo 22. maja dirke konec. Etap bo 15. (K. B.)

Šah: drevi v organizaciji ZSSDI

Hitropotezni turnir

Drevi ob 19.00 bo v Gregorčičevi dvorani v Trstu (Ul. sv. Frančiška 20/II. nad.) redni mesečni šahovski hitropotezni turnir, ki ga prireja šahovska komisija pri ZSSDI. Turnirja se lahko udeležijo, kot vedno, vsi zamejski šahisti.

Prejšnji turnir je osvojil mojster Filipovič, ki je prehitel D. Bajca in D. Antončiča. Po marčevem hitropoteznem turnirju bosta na sporedu še dva (predvidoma prvi petek v aprilu in maju), nakar se bo ta, že četrta zaporedna šahovska sezona ZSSDI, zaključila z zamejskim šahovskim prvenstvom.

Košarka: pri Stefanelu

Trener Puglisi dal ostavko

TRST — Trener tržaškega košarkarskega prvligaša Stefanela Santi Puglisi je včeraj dal ostavko, ki jo je društvo tudi sprejelo. Ekipo bo odslej vodil Romano Marini, ki je bil Puglisijev pomožni trener.

Novega trenerja Marinija čaka že v nedeljo izjemno težka naloga. Stefanel bo namreč v Cantuju igral proti drugouvrščenemu Arexonsu.

Rokomet: svetovno prvenstvo

Jugoslavija v finalu proti Madžarski

V včerajšnjem zadnjem kolu s polfinalne skupine je Jugoslavija premagala ZRN z 19:17 (9:8) in se tako uvrstila za jutrišnji finale, v katerem bo igrala proti Madžarski, ki je včeraj v B polfinalni skupini premagala Južno Korejo s 34:28.

kratke vesti - kratke vesti

Italija in Jugoslavija

danes v Davisovem pokalu

V prvem kolu teniškega Davisovega pokala bo Italija od danes do nedelje igrala v Palermu proti Paragvaju. Danes bosta prvi tekmi posameznikov: Cancellotti bo igral proti Chapacuju, C. Panatta pa proti Peciju.

Jugoslavija se bo v Beogradu pomerila s SZ. Današnji tekmi posameznikov: Orešar - Česnokov in Živojinović - Zverev.

Tako v Palermu kot v Beogradu bosta jutri tekmi parov, v nedeljo pa zadnji srečanja posameznikov.

Prvenstvo Jugoslavije

v akrobatskem smučanju

IDRIJA — Na smučarskih terenih Vojskega nad Idrijo bodo prizredni organizatorji — člani sekcije za akrobatsko smučanje pri smučarskem klubu »Rudar« Idrija pripravili pod pokroviteljstvom delovne organizaci-

je Slovenijales Spodnja Idrija jutri in v nedeljo 2. državno prvenstvo v akrobatskem smučanju.

Na državnem prvenstvu organizatorji pričakujejo udeležbo 60 tekmovalcev iz sedmih slovenskih smučarskih klubov in iz Beograda. Prvi dan — jutri ob 10. uri bodo tekmovali v prostem slogu in baletu, v nedeljo, 9. marca, ob 10. uri pa bodo na sporedu skoki. (Silvo Kovač)

Gisela predsednica NK

BIELEFELD — Gisela Schwerdt je bila kot prva ženska v ZRN izvoljena za predsednico nogometnega kluba. Arminia iz Bielefelda (2. liga) bo odslej igrala pod njeno odgovornostjo.

»Evropski Totocalcio«

KVOTE

13 — 17.789.000 lir
12 — 533.000 lir

ODBOJKA: žensko dijaško prvenstvo

Velik uspeh Slomška

Slomšek — Martinelli 2:1 (15:6, 13:15, 15:0)

SLOMŠEK: Foras, Pertot, Žerjal, Ušaj, Centazzo, Knez, Rudež, Viller, Bandi, Legiša, Klinc.

Odbojkarice tržaškega učiteljskega Antona Martina Slomška so v medpokrajinskem finalu ženskega odbojkarkega turnirja v okviru dijaškega prvenstva z 2:1 premagale dijakinje videmske šole Martinelli in se tako uvrstile v meddeželni del, v katerem se bodo skupaj z deželnim zmagovalcem drugega medpokrajinskega finala pomerile z zmagovalcem iz Veneta.

Zaradi odsotnosti bolne Radetičeve je Slomšek igral v drugačni postavi, kot pred tednom dni, ko je v pokrajinskem finalu premagal Zois. Čeprav je Rudeževa dobro nadomestila soigralko, je vseeno prišla na

dan določena neuigranost ekipe. Kljub temu je Slomšek zaslužen zmagal. (Marko Kalce)

V Gorici: naše izpadle

v kvalifikacijskem delu

Pred dnevi se je v Gorici odvijalo pokrajinsko prvenstvo v ženski odbojki. Na njem so sodelovale tudi štiri slovenske ekipe, ki pa so izpadle že v kvalifikacijskem delu.

A skupina: Slataper - Žiga Zois 2:0 (3, 13). B skupina: Pacassi - Gregorčič 2:1 (-8, 13, 13); Fermi - Gregorčič 2:0 (4, 9). C skupina: D'Annunzio - Cankar 2:1 (-14, 11, 9); Galilei - Cankar 2:0 (4, 1). D skupina: Commerciale - Trubar 2:0 (4, 9); Fermi - Trubar 2:1 (5, -15, 2).

Pokrajinsko prvenstvo so osvojile odbojkarice italijanskega učiteljskega Slataper, ki so v finalu z 2:1 odpravile šolo Buonarroti iz Tržiča.

KOŠARKA: jutri v Dolini v promocijskem prvenstvu na Tržaškem

Derbi za obstoj v ligi med Brežani in borovci

Jutri bo v dolinski telovadnici derbi med Bregom Adriatherm in Borom Radenska. Srečanje bo za obe moštvi zelo pomembno, saj tako Breg kot Bor nujno potrebuje čimveč točk, da popravita svoj nezavidljiv položaj na lestvici in se čimprej prebijeta v skupnico »rešenih« moštev, ki se jim ni treba bati izpada. In res je škoda, da bo ta nujnost po zmagi pogojevala jutrišnje tekmo, ki bi se sama po sebi vsebovala dovolj motivov za interes gledalcev. Gre za članski moštvi dveh društev, ki že nekaj let sodelujeta, gre za dvojbo med novimi in bivšimi igralci (pri Bregu je precej bivših Borovih košarkarjev, pri Boru pa bivših Brežanov).

Ko bi Adriatherm in Radenska imela boljše uvrstitve pa bi si od dvoboja lahko obetali veliko več,

medtem ko bo tokrat zmaga enega kar krepko oškodovala drugega. Do konca lige manjka namreč le pet kol, v katerih bo padla odločitev o bodoči usodi borovcev in Brežanov. V jutrišnjem srečanju seveda ni favorita.

V gosteh bodo tokrat zaposleni košarkarji Kontovela Electronic Shop, ki bodo merili svoje moči s solidno postavo miljskega Interja. V prvi tekmi so Lukševi varovanci srečanje izgubili po podaljških. Kontovelci imajo tokrat priložnost, da se Miljčanom oddolžijo za poraz. (Cancia)

NA GORIŠKEM

Domovce čaka v nedeljo težko gostovanje v Redipuglii proti močni peterki Corridonija. Tole moštvo so sicer naši v prvem srečanju na domačih tleh zaslužen premagali. Ta-

krat pa so zaigrali zares enkratno, zato bo nedeljska tekma še težja, saj se bodo domačini gotovo hoteli oddolžiti za spodrsrlaj. Gojkovičevi varovanci so v zadnjih treh kolih kar dvakrat slavili, osvojeno točko pa so jim gotovo dale novega elana. Z zmago v prejšnjem kolu so »belo-rdeči« napravili korak naprej proti obstanku v ligi. Tekma v Redipuglii bo v občinski telovadnici ob 11. uri. (M. Čubej)

1. DIVIZIJA

Po prvem spodbudnem prvenstvenem uspehu bodo sokolovci, ki nastopajo v B skupini, tokrat srečali močnejšega nasprotnika, moštvo Cassa di Risparmio. Lažji posel bi moral imeti openski Polet, ki bo v gosteh jurišal na novi točki proti povprečni postavi Basket Trieste. V C skupini

se bo Kontovel pomeril s Ferroviarom, nocoj pa bo Borova postava skušala streti odpor Barcolane. Srečanje bo v Borovem športnem centru ob 21.30. (Cancia)

»PROPAGANDA«

SANT'ANNA — DOM 36:45 (22:22) DOM: Pavšič, Prinčič, Sošol, Bordoni 11, Primožič, Silič 3, Sfiligoj 12, Pintar 2, Bednarek 4, Špacal 8.

Mladi domovci so tudi v povratnem srečanju slavili proti ekipi Sant'Anne. V prvem polčasu sta si bili ekipi enakovredni, v drugem pa so Dornikovi varovanci pokazali, kaj res znajo in tako zaslužen slavili. Ta je bila že četrta zmaga »belo-rdečih«, ki igrajo iz tekme v tekmo bolje. Prihodnje srečanje bo na sporedu v torek, 18. t.m., ko bodo naši gostili močno UGG A s pričetkom ob 14.30.

mladinska košarka - v središču pozornosti

Bor Adriaimpex zmaguje kot za stavo

sestavljajo Borovi igralci ter po dva Kontovelova (Walter Danieli in Aleš Sterni) in Poletova košarkarja (Janez Berdon in Albert Prelec), tako da je to v bistvu združena ekipa. Z zmago nad Don Boscom in nad Servolano so si naši verjetno predčasno zagotovili končno prvo mesto in uvrstitev v meddeželno fazo tekmovalja.

Posredujemo vam nekaj kratkih izjav, ki so jih izrekli nekateri člani Bora Adriaimpex po prvem delu prvenstva.

LUKA FURLAN (trener): »Čeprav navidezno ne bi smel imeti razlogov za to, nisem najbolj zadovoljen s svojimi igralci. Opažam namreč, da zadnje čase popuščata intenzivnost in učinkovitost treniranja in to je bržkone posledica prelahkih zmag v prvenstvu. Fantje se zavedajo, da so v tej konkurenci zelo dobri, zato jim občasno pade motivacija za resno delo na treningih.«

KRISTJAN ARENA: »Nisem imel nobenega dvoma o naši zmagi z Don

Boscom, sicer bi bilo brez mene znatno težje ... Glede druge faze menim, da bo ta precej težja. Dodatno težavo predstavlja dejstvo, da ne poznamo jakosti in kakovosti ekip iz Veneta in Trentina.«

PETER AŽMAN: »Uspevamo zato, ker smo močna ekipa in ker se perfektно ujemamo na igrišču in izven njega. Po mojem mnenju je medsebojno prijateljstvo velikega pomena za uspehe na igrišču in za pridobivanje tekmovalne samozvesti.«

WALTER DANIELI: »V ekipo sem se vključil letos in se takoj uživel v novo okolje. Zadovoljen sem s svojo igro, toda izboljšati bom moral predvsem vodenje in obrambo. Prepričan sem, da se bomo uvrstili v državni finale, saj gremo na igrišče vedno za zmago.«

GORAZD BAJC: »Upam, da bomo prvenstvo sklenili brez poraza. Don Bosco je poleg nas tehnično najboljšo moštvo, igralci Servolane so pa teles-

no precej močnejši od nas, čeprav niso višji.« (Cancia)

Naše mladinske ekipe

na igrišču

Tudi tokrat bodo naše mladinske postave prestale natrpan tekmovalni konec tedna. V prvenstvu mladincev bosta svoje moči merila Bor in Dom. Openski Polet se bo spoprijel z Barcolano B, Kontovel Electronic Shop pa bo igral v gosteh z Barcolano A. Jadran Farco bo odigral prvo domače srečanje v drugi fazi državnega kadetskega prvenstva proti SGT Tecno-luce. Nadaljuje se tudi deželno kadetsko prvenstvo. Oba naša predstavnika bosta igrala na tujem. Kontovel v Miljah, Polet proti Ferroviari.

V naraščajniški ligi se bo Bor Adriaimpex pomeril s šibko postavbo AN-CIFAP, nabrežinski Sokol pa bo gostoval pri močnem Riecreatoriju. V skupini prvenstva »propaganda« bo Kontovelovo moštvo nastopalo na igrišču Ferroviaria, v B skupini bo na spo-

(ne)športni močnik

Pred 8. marcem...

Pred 8. marcem se nam ponuja pozdrav vsem ženskam, ki delujejo v športu. In to v globokem prepričanju, da sploh ni nujno, da ženske dosegajo rezultate, ki bodo čim bližji moškim. Takšne teorije so pred leti rojevale »možačes«, ki so se verjetno brile, preden so šle metat kroglo ali disk.

In proti tendencam, ki skušajo manipulirati žensko telo tako, da bi izgubilo ženske »handicape« in proti zlorabi žensk, ki so še otroci in jim trenerji lahko »zvižajo« pri telovadbi hrbenico po volji. Skratka, ženska naj ostane tudi v športu ženska, kar ne pomeni, da določeni športov ne more gojiti. Boks bi pa le pustil moškimi, naj si sami razbivajo obraze ...

Ženska in moški v športu, vsak s svojimi rezultati. To je dobro za oba, kot pomirilo za živce, kot zdravo telo in nenazadnje tudi za tisti »šports«, ki je najslajši v dvoje. (A. M.)

TRIM LIGA

KPK — Dom 91:84 (42:33)

DOM: M. Dornik, Ciani 6, Orzan 33, A. Nanut 4, Coretti 14, G. Nanut, U. Dornik 3, Uršič 5, Kristjancič 9.

KPK: Rovani 18, Urbančič 6, Dukanovič, Križman, Podgornik 22, Kosmač, Devetak 13, Klanjšček 15, Zucchiatti 6, Fabrizioo 11.

PON: Devetak (38), U. Dornik (40); ON: Dom 24, KUK 25.

Domovci so v prvem povratnem kolu letošnje novogoriške trim lige v košarki na tujem ostali praznih rok proti močni peterki KPK. Ekipi sta si bili do 17. minute prvega polčasa enakovredni, v nadaljevanju pa je prišla do izraza boljše pripravljenost Novogoričanov. Domačini so obdržali vodstvo, ki se je sukalo okoli 10-15 točk, vse do končnih minut, ko je belo-rdečim le uspelo nekoliko zmanjšati zaostane. Igralci KPK so tako zaslužen slavili zmago, najboljša pa sta bila Podgornik in Rovani. Med domovci se je izkazal Orzan, ki je bil s 33 točkami najuspešnejši strelec srečanja. (M. Čubej)

Odbojka: v prvenstvih 1. divizije in »under 16«

Padlo nekaj važnih odločitev

V odbojgarskih prvenstvih 1. divizije in »under 16« je že padlo nekaj pomembnih odločitev, dasiravno še ne dokončnih.

V 1. moški odbojgarski diviziji žal ni več nepremagane slovenske ekipe. Zgubila je namreč tudi Sloga v zaostalem srečanju s Prevenirejem. Po porazu v derbiju so borovci klonili tudi pred Interjem. Vsekakor je skupina B, v kateri igrata obe naši mladi postavi, izredno izenačena in zanimiva, saj so v boju za vrh še vedno domala vse ekipe, razen morda Rozzola, ki pa tudi ni izrečno slabši. V skupini A je menda nekoliko boljši Le Volpi.

V 1. ženski diviziji je Sokol še nepremagan, vse kaže pa, da je tudi glavni favorit skupine B, saj so vse druge ekipe izgubile najmanj eno tekmo. Za visoko uvrstitev v skupini se lahko potegujejo tudi borovke, ki so klonile le pred Interjem. Brez tega poraza bi bile prav pri vrhu, a v nedeljo zjutraj bo ob 9.30 na 1. maju zanimiv derbi Bor - Sokol.

V moškem prvenstvu »under 16« je po prvem delu že bolj ali manj jasno, da se borovci po vzpodbudnem začetku ne bodo mogli več potegovati za naslov pokrajinskega prvaka. Potem ko so tesno klonili pred CUS, so v prvem srečanju povratnega dela z 2:1 izgubili še z NPT, ki so ga enkrat že bili premagali. Zakaj igrajo »plavi« sedaj slabše? Odgovor je zelo enostaven: vsa pomembnejša srečanja so odigrali v okrnjeni in zelo mladi postavi, izkušenejših igralcev pa je bilo na začetku že tako le šest...

Zelo dober je za slovenske barve položaj v ženski konkurenci. V obeh skupinah sta na čelu lestvice slovenski ekipe. V skupini A nepremagane vodijo borovke, ki so prav v zadnjem kolu dokaj presenetljivo gladko odpravile sicer okrnjeno, toda dotlej nepremagano OMA. Na dobrem tretjem mestu je Sloga B, ki nastopa z zelo mlado postavo, a je že kos tudi starejšim nasprotnikom.

V skupini B, ki je menda nekoliko bolj izenačena (na sredini), še bolj izrazito vodi Sloga A, nosilec pokrajinskega naslova 1984-1985. Slogašice v tem prvenstvu res nimajo enakovred-

nih tekmecev. Dobro se držita tudi Sokol in Kontovel Electronic Shop.

UNDER 16 ŽENSKÉ

SLOGA A SKLAD MITJA ČUK — KONTOVEL ELECTRONIC SHOP 2:0 (15:2, 15:4)

SLOGA A SKLAD MITJA ČUK: Drnovšek, Križmančič, Milkovič, Mijot, Sosič, Vidali.

KONTOVEL ELECTRONIC SHOP: Bukavec, Golja, Janežič, Jelošek, Praselj, Puntar, Sardo, Sirk.

V prvem povratnem kolu so slogašice brez težav premagale mlade Kontovelke, ki so se sicer skušale upirati občutno boljšim domačinkam. Tekma je potekala v eno samo smer, saj je razlika med našima dvema e-

kipama več kot očitna v korist Sloge, ki še dalje trdno vodi na lestvici. (INKA)

LIBERTAS KRMIN - DOM AGOREST 2:0 (15:8, 15:5)

DOM AGOREST: Furlan, Prinčič, Bensa, Rinelli, Sfiligoj, Lutman, Peterin, Magda in Maša Brajnik.

Medtem ko so domovke v prvi tekmi z Libertasom zmagale z 2:1 in pokazale lepo igr, jih v povratni tekmi z isto ekipo skoraj ni bilo prepoznati. V telovadnici v Krminu so Goričanke igrale nezbrano in neuigrano. Trener je poskušal vse, na igrišče je prvič poslal tudi 12-letni Magdo in Mašo Brajnik, a ekipe ni uspel oživetiti. (D. R.)

Krasovim dekletom v tretje ni šlo

S sobotnim porazom proti ekipi Surgelati Arena iz Verone so dekleta Krasa Globtrade izgubile zadnjo možnost, da bi po dveh uspešnih sezonah še v tretje osvojile italijanski državni namiznoteniški naslov. Vsekakor prazn ni nobena tragedija, ker cilj Krasove vrste letos ni bil sam državni vrh, ampak uvrstitev med prvo trojico, kar jim je tudi uspelo, saj bodo pristale na končnem drugem mestu.

Na sliki: ekipi Krasa Globtrade (desno) ter Surgelati Arena (levo) pred sobotnim nastopom v Zgoniku.

iz planinskega sveta

Dan žena pri SPDT

Sinoči je bilo v polni Gregorčičevi dvorani v Trstu v okviru praznovanja dneva žena predavanje tržaške planinke Erike Cossutte o njenem nedavnem vzponu na goro Illimani v Boliviji. Sinočnje izvajanje je spadalo v okviru predavateljske sezone SPDT, Erika Cossutta pa je s pomočjo diapozitivov prikazala še bolivijski trekking od La Cumbre do Coroca. Predavanje je bilo vsekakor zanimivo, Erika pa je z vzponom na Illimani opravila pravi planinski povdiv.

Ženska odprava na Južno Anapurno in Papi Sport

Na prvi dan letošnje pomladi se bo podala na pot prva vsejugoslovanska izključno ženska odprava, ki ima v načrtu vzpon na Južno Anapurno (7219 m) v Himalaji. Odpravo sestavlja devet alpinistk in zdravnik, pomeni pa idealno nadaljevanje uspeha, ki ga je dosegla poleti leta

1982 ženska odprava, ki se je povzpela na 7495 m visoki Pik komunizma v Pamirju.

Na tem mestu pa hočemo poudariti izredno sodelovanje, pa čeprav na področju materialov, ki so ga članice te odprave vzpostavile s tržaško športno trgovino Papi Sport v Girandolah pri Briškkih. Slednja že od svojega odprtja bogato zalaga slovenske alpiniste z najmodernejšimi specializiranimi materiali za alpinizem. Tudi tej odpravi je darovala nekaj materiala in priskrbelo mnogo drugega. V ponedeljek, 10. t.m., bodo vse članice ženske odprave na Južno Anapurno ob 15.30 v tej trgovini na prijateljskem, a tudi delovnem pomenku.

V nedeljo 20. zimske športne igre

V Ravasclettu bodo v nedeljo jubilejne 20. zimske športne igre, ki jih prireja Slovensko planinsko društvo iz Trsta. V sredo zvečer se je zaključilo vpisovanje, šest društev

pa je prijavilo skupno 200 smučarjev. Najbolj številno zastopstvo ima SPDT (53 tekmovalcev), kriška Mladina pa jih je prijavila 48. Breg bo v nedeljo zastopalo 45 tekmovalcev, Polet, SK Devin in SPD iz Gorice pa so jih prijavili po 18. V sredo so opravili že zrebanje in razporeditev štartnih števil. Največ vpisanih je v kategoriji članov (35), v drugih kategorijah pa so tekmovalci v glavnem zelo sorazmerno porazdeljeni.

Odhod avtobusa SPDT bo ob 6.30 izpred tržaške sodne palače. Priporočila se točnost, saj je na avtobusu mnogo organizatorjev in sodelavcev, ki morajo biti na prosti pred začetkom tekmovanja. Omenili bi, da bo tokrat organizatorjem pomagala skupina smučarskih sodnikov iz Sežane.

Tekmovanje se bo začelo ob 10.00 na daljši progi s kategorijo mišk, ter ob 12.00 na krajši s kategorijo baby - sprint. Organizatorji se že sedaj priporočajo, da se tekmovalci pravočasno javijo na štartu, ker morebitnih zamudnikov ne bodo spustili na progo.

Primorska miniodprava v Patagoniji

Izredna prvenstvena smer na Fitz Royu

Pred kratkim so se iz patagonskih gora na jugu Argentine vrnili slovenski alpinisti. Poleg večje odprave so v teh gorah letos pozimi plezali tudi Bogdan Biščak iz Postojne, Rado Fabjan, doma iz Pivke in Matjaž Lenarčič iz Trbovelj. Uspelo jim je priplezati na oba najvišja vrhova Fitz Roy in Cerro Torre, kar je tudi v mednarodnem merilu pomemben alpinistični dosežek. Kmalu po prihodu v domovino smo z njimi opravili naslednji razgovor.

»Običajno predstavitev bi kar prestopili in bi vas raje vprašal, zakaj ste si izbrali ravno Patagonijo in kako je bilo z organizacijo in financiranjem te vaše odprave?«

BOGDAN: »Naj poudarim, da smo si vse uredili sami, tako da bi lahko celotno zadevo od izbire cilja do končnega uspeha označili kot popolnoma samostojno iniciativo. S tem hočem reči, da nismo delovali pod nikakršnim institucionalnim okriljem. Kar se tiče denarja, smo si ga priskrbeli sami, večji del z višinskimi deli.«

»Zakaj ravno Patagonija?«

MATEVŽ: »Predvsem so patagonske gore zelo lepe. Patagonija, to je obširna pokrajina, večja kot Jugoslavija, na jugu Argentine in sega deloma tudi v Čile. Gorska skupina, katere najvišji vrh je Fitz Roy (3375 m), pa spada med najlepše gorske pokrajine na svetu. Potem je tu Cerro Torre, drznemu roglju podobni vrh, ki je zaradi svoje oblike in čarobnosti verjetno edinstven.«

BOGDAN: »Za te gore smo se odločili tudi zaradi težavnosti, ki jih nudijo. Lahkih pristopov na te vrhove ni. Za katerokoli smer se odločiš, povsod te čaka naporno plezanje. Bistvena oteževalna okoliščina, vreme, ki je v Patagoniji zelo slabo. Ti vrhovi so daleč na jugu v bližini Ognjene zemlje in zato na prepihu med Atlantskim oceanom in Pacifikom. Področje slovi kot izredno vetrovno, včasih piha tudi 200 km na uro, bogato s padavinami, a dnevi lepega sončnega vremena so sila redki. Vrhovi so zato kljub skromni višini, saj komaj presegajo tri tisoč metrov, težko dostopni, vrednost vzponov pa je zato toliko večja. Ti vrhovi se zato po naporih, ki jih zahtevajo, uvrščajo kmalu za Himalaji. Temu primerno je tudi zaščenoje po opravljenem dejanju.«

»Opisite na kratko potek plezanja in dogajanje na poti. Sicer pa si ti, Matevž, že bil v teh gorah, pred štirimi leti, vendar sta lakrat z Borisom zaman naskakovala Fitz Roy. Slabo vreme je bilo nepremagljivo. Sedaj pa vam je uspel vzpon kar na oba vrhova. Kaj takega je prvič v zgodovini uspelo švicarski navezi komaj pred dvema letoma. Je bilo letos vreme ugodnejše? Ali gre nasploh za boljše tehniko plezanja?«

RADO: »Na pot smo odšli konec novembra. Tam doli, na južni polobli je to čas poletja. Skozi Buenos Aires smo potovali do zadnjega naselja in nato postavili bazo ob vzhodju Fitz Roya. V načrtu smo imeli preplezati novo, prvenstveno smer. Po precejšnjih naporih nam je uspelo, preplezali smo kakih 500 m visoko steno, s težavami do VI. stopnje. Nato smo v slabem in vetrov-

nem vremenu na predbožični večer dosegli vrh. Prava norišnica pa je bil potem sestop. S pomočjo vrvi smo se spuščali čez preplezano smer, veter nas je premetaval kot listje in komaj smo, že ponoči, živi in zdravi dosegli podnožje in v snežni luknji bivakirali.

»Bili ste torej prvi Slovenci na vrhu Fitz Roya? Kako pa je bilo z vzponom na Cerro Torre.«

BOGDAN: »Takoj po tisu nevihti je bilo nekaj lepega vremena. Na hitro smo se odločili za vzpon na Torre. To je pač čudovita gora. Premestili smo bazo, znosili vso kramo in že tudi začeli plezati, ko nas je na sredini stene zajelo neurje. Morali smo se obrniti in se spustiti v tabor. Sledilo je nato še daljše obdobje slabega vremena, deževalo je in snežilo brez prestanka dvanaest dni.«

MATEVŽ: »Med tem časom nas je pestila lakota. Hrane smo imeli zelo malo.«

RADO: »Ko se je zvedrilo, smo Cerro Torre ponovno naskočili. Plezali smo po smeri, ki jo je opravil Cesare Maestri. Šlo nam je kar dobro od rok in brez večjih zapletov smer preplezali v enem dnevu.«

»Na vrh smo priplezali zvečer, vreme je bilo čudovito, vendar precej mrzlo, razgled pa odprt na vse strani. Kmalu nato se je stemnilo in prespali, bivakirali smo na samem vrhu Cerro Torreja. Naslednje jutro smo se varno spustili v dolino. Plezanja je bilo s tem konec, misli so nam že uhajale domov.«

»Poleg vas se je v Patagonijo odpravila tudi devetčlanska odprava. V himalajskem stilu so v vzhodni steni tega istega Torreja preplezali novo smer. Kaj mislite o tem povdivu? Ali, če naj malce provoci ram, ali ni takšno plezanje z veliko odpravo, s timskim delom, fiksnimi vrvmi za Patagonijo neetično?«

BOGDAN: »Fantje so vsekakor opravili zelo zahteven vzpon, morda najtežjega v Patagoniji. nasploh. To pomeni za majhen narod, kot smo Slovenci veliko priznanje. Osebo pa sem mnenja, da se takšne odprave in takšnega načina plezanja vsaj tu, v teh gorah, ne bi udeležil.«

»Za konec vas ne bom spraševal, zakaj plezate, tak odgovor je pač vedno prikrit. Zanima pa me, kako to svojo dejavnost, alpinizem, u-meščate v celovitost svojega življenja.«

BOGDAN: »Vsakršno prikazovanje smisla ali pomena z nekaj kratkimi stavki bi pomenilo smešno banaliziranje. Ne vem, morda bi ti lahko na hitro odgovoril, da svojo dejavnost v gorah med vsemi stvarmi, ki jih počnem, najbolj cenim, vrednotim. V »globlja« razpravljanja pa se sedaj tu raje ne bi spuščal.«

MATEVŽ: »Mislim, da so stvari, ki jih človek občuti, razpoloženja, ali kaj podobnega, kar se z mislijo in besedami ne da izraziti. Jaz se temu približujem v gorskih in polarnih prostranstvih.«

RADO: »Človek se v življenju pač mora za nekaj odločiti in nekaj počneti. Meni je plezanje glavna stvar, ki mi nudi tudi največ zadovoljstva.«

Pripravil
IGOR SKAMPERLE

konjske dirke - konjske dirke

totip		
1. — prvi	1	
drugi	X 2	
2. — prvi	1 X	
drugi	X 2	
3. — prvi	2 1	
drugi	X	
4. — prvi	2	
drugi	1 X	
5. — prvi	2 1	
drugi	X	
6. — prvi	1	
drugi	X 2	

V prvi dirki v Neaplju je skupina 1, v kateri je Cigliera, glavni favorit. V skupini 2 je najbolj soliden Crosuè medtem ko je v skupini X o-membe vreden Rampollo.

V drugi dirki bi se moral uveljaviti Defector Prad (skupina 1), v skupini 2 ne gre pozabiti na Boturna, a v skupini X zna presenetiti hitri Dachigia.

V 3. dirki v Trstu je najregularnejši Casalappi (skupina 2). Od ostalih

omenimo Dirtea (skupina X) in Dardanida (skupina 1), čeprav bo startal v 2. vrsti.

V četrti dirki v Padovi bi moral zmagati Dodeca (skupina 2), ki je v dobri formi, poleg tega ima tudi ugodno mesto. V skupini 1 je soliden Donnami, v skupini X pa je najboljši Delo CM.

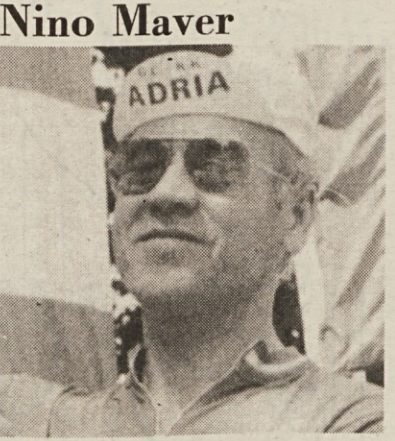
V 5. dirki v Rimu bi se odločili za Greliera (skupina 2), a tudi Està Bien (skupina 1) ni brez možnosti. V skupini X Guarcino ni slab.

V zadnji dirki v Pizi je verjetno najboljši Fantel (skupina 1), za drugo mesto bi se morala potegovati Dramp (skupina X) in Dalanndar (skupina 2).

DIRKA TRIS

Tudi ta teden je napoved dirke tris precej težavna. Dirka bo v Milanu, kjer bo startalo 23 konj. Za prvo mesto bi omenili Bafforossa (št. 5), za drugo Calamara (št. 10) in za tretje Castagneta RC (št. 16). Za sistemiste: Cockpitt (št. 19), Girovago (št. 14) in Brio di Valle (št. 6).

danes igra za vas

Nino Maver (letnik 1923) se je s kolesarstvom začel ukvarjati leta 1946 v Pulju. Tekmoval je največ na območju Reke in Trsta, v letih 1948 in 1949 pa se je kot jugoslovanski reprezentant udeležil mednarodnih dirk Varšava - Praga in nato Praga - Varšava. Leta 1949 je zmagal tudi na etapni dirki Reka - Karlovac - Zagreb. Kakih 6 let je bil trener sedanjega selektorja italijanske državne reprezentance Gregorija. Kot veteran je zmagal na kakih 150 dirkah. Pred sedmimi leti je bil 4. na SP kategorije »gentlemen«. Sedaj nastopa v kategoriji »supergentlemen« in še vedno zmaguje.

Prejšnji teden je Martina Gherlani pravilno napovedala 8 izidov.

totocalcio		
Atalanta - Como	X	
Avellino - Sampdoria	2	
Bari - Torino	1 X 2	
Inter - Fiorentina	1 X	
Juventus - Napoli	1 X	
Pisa - Milan	2	
Udinese - Lecce	1 X	
Verona - Roma	1 X 2	
Ascoli - Palermo	1 X	
Lazio - Vicenza	1	
Perugia - Sambenedettese	X	
Casarano - Salernitana	X	
Ternana - Siena	X	

obvestila

ŠAHOVSKA KOMISIJA ZSSDI

prireja danes, 7. t.m., v Gregorčičevi dvorani v Trstu (Ul. sv. Franciška 20/2. nad.) redni šahovski hitropotezni turnir ZSSDI s pričetkom ob 19.00. Vabljeni vsi zamejski šahisti!

ALPSKI ODSEK SK DEVIN

prireja 9. t.m. avtobusni smučarski izlet v Podklošter - Arnoldstein. Tel. 040/200236 škrk Bruno.

ŠD BREG

priredi 9. marca avtobusni izlet v Ravascletto ob priliki 20. zimskih športnih iger. Vpisovanje za izlet in tekmo vsak dan na sedežu društva od 20. do 21. ure.

SPDG

priredi ob svoji 75-letnici Goriško slovensko smučarsko prvenstvo, ki bo v nedeljo, 16. marca, ob 10. uri v Zlebeh (Nevejsko sedlo) na Rdeči progi. Vpisovanje od 3. do 11.3 na sedežu SZSDI v Gorici vsak dan, razen sobote, od 16. do 18. ure.

PRIMOTOR KLUB

člani, ki nameravajo obnoviti izkaznico za leto 1986, naj sporočijo telefonsko številko, ime in priimek ter točen naslov pri ZSSDI, tel. 767304.

Naročnina: mesečna 12.000 lir - celoletna 140.000 lir; v SFRJ številka 50.00 din, naročnina za zasebne mesečno 350.00, letno 3.500.00, za organizacije in podjetja mesečno 500.00, letno 5.000.00, letno nedeljski 1.200.00 din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ - žiro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Karlejeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delovnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 50.000 lir. Finančni in legalni oglaš 3.350 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglaš 650 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 18%. Osmrtne, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, ttx. 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

7. marca 1986

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD - Stretto De Rubels 20
Tel. (0432) 731190
Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja
in tiska

ZIT
Trst

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Tako ga slika pisatelj John Pearson

Princ Charles - windsorska bela vrana

LONDON — Prestolonaslednik Charles, vzemirja svoje podložnike. Ne razumejo njegovih naporov, da bi bil nekaj drugega kot spoštovanja vreden sin mogočne matere in soprog Diane. V svoji knjigi, posvečeni angleški kraljevski družini, se John Pearson oprijemlja teorije, ki je tako pri srcu lahkotnega britanskega tiska: waleški princ je postal senca svoje soproge in ga glava boli ob misli, da se bo usedel na prestol. Po avtorjevem mnenju sta kraljica Elizabeta in princesa Diana odpravili svoječasne anahronizme in utrdili ugled rodbine. Zaradi dobrih stikov je družina Windsor postala podobna velikim družinam v televizijskih nadaljevan-

kah Dinastija in Dallasa. Edina bela vrana v tej družini je waleški princ.

Princ Charles res ne sodi v ta okvir. Tisk pogosto omenja njegovo nagnjenost k indijski filozofiji, zanimanje za arhitekturo in sodobno glasbo, za nepreskrbljene državljanke. V javnosti utrjuje podobo modreca, odprtega do sodobnih miselnih tokov.

Kraljico Elizabeto moti sinovo vtikanje nosu v stvari, ki ga ne bi smele zanimati. Toda, ko je lani izrekel skrb, da bo prevzel v upravo »razdvojeno kraljevino«, sploh ni nameraval kritizirati Thatcherjeve, ampak je samo javno izpovedal to, kar je ponoči, na tajnih sprehodih po mestih, videl: mladino, ki nima

dela in živi v brezizhodnem položaju, mesta, ki so jih arhitekti slabo zidali in se podirajo itd.

Charles je sprejel teze ekonomista in filozofa Schumacherja, da nova tehnologija, centralizacija oblasti in slast, realizirati velike projekte, vodi zahodno družbo v samouničevanje. Če dobro premislimo, waleški princ res nima svojega mesta v kakšni televizijski sagi, ki jih gledamo na malih zaslonih, zato pa si oblikuje podobo, ki naj spopolni vse tisto, kar manjka sedanjemu image britanske kraljevske družine. In to vlogo princ dobro igra.

(Na sliki ga vidimo med njegovim lanskim obiskom v Texasu v ZDA).

Jugoslavija pričakuje turiste Z optimizmom v leto 1986

DUNAJ — Jugoslavija pričakuje v tem letu občutno zvišanje deviznega priliva od turizma. Turistično ponudbo so izboljšali z naložbo več kot 200 milijard lir v hotelske, navtične, cestne in letališke objekte. Te vesti so na tiskovni konferenci povedali jugoslovanski turistični predstavniki.

Z več kot 50 milijoni nočitev tujcev je Jugoslavija v letu 1985 doživela rekordno leto. V tekočem letu se bodo cene turistične ponudbe zvišale le od 3 do 5 odstotkov, kar predstavlja eno desetino inflacije v tej državi.

Letos bodo turisti deležni nekaterih pomembnih olajšav: imeli bodo več možnosti za menjavo evropskih čekov (v vrednosti do 50.000 dinarjev) in možnost nakupa bencina brez svinca (95 oktanov) po znižani ceni.

Alpinisti in vsi ljubitelji narave, ki bodo obiskovali Julijce v Sloveniji, torej ob italijansko - avstrijsko - jugoslovanski tromeji, za izlete ne bodo potrebovali potnega lista, ampak bo zadostoval katerikoli osebni dokument.

Prometna policija NDR je dobila pomoč

Dežurne oči poštenega državljana

BERLIN — Udeleženci v prometu, kot jim strokovno pravimo, morajo v Nemški demokratični republiki voditi račune o svojem obnašanju v prometu. To velja za voznike, kolesarje in celo za pešce, v bistvu za vse, ki se poslužujejo ulic in cest v NDR. Denarne kazni so nekaj splošnega, za hujše prekrške je predviden zapor, vozniki pa se povsod še najbolj bojijo odvzema vozniškega dovoljenja.

V NDR pa ni potrebno, da te prometna policija zaloti pri prekršku, saj so vedno na preži dežurne oči kakkega poštenega državljana, ali bolje rečeno prostovoljca, ki v tem primeru aktivno pomaga »Volkspoliciji«. Že po nekaj urah te izsledijo, saj red mora biti in to tudi v primeru, če te prometniki ne vidijo.

Število motornih vozil je v NDR

že zdavnaj prekoračilo 5 milijonov. Vsako leto pa se ta številka poveča za 140 tisoč enot. Kljub takemu prometu, ki mu je treba dodati še tranzitnega, pa se število nesreč zmanjšuje. V obdobju od leta 1981 do 1985 se je število nesreč zmanjšalo za 5000, število mrtvih pa za 3000, pravih primerjav pa ni mogoče napraviti, saj ni zanesljivih podatkov za obdobje pred 1981. Kljub temu ugodnemu trendu pa je število nesreč še vedno precej visoko.

Prav zato je ministrski svet NDR januarja sprejel novi dolgoročni program varnosti v prometu. Program predvideva glavne naloge države in službe, ki naj s skupnimi močmi zmanjšajo krvni davek in gmočno škodo. Posebno pozornost so posvetili vzgoji, saj je vsakomur na dlani, da

je v nesrečah skoraj vedno kriv človek, ali bolje rečeno njegova nesposobnost in pomanjkanje vozniške kulture.

V NDR pa so tudi prepričani, da bo kaznovanje kakršnegakoli prometnega prekrška prej ali slej pozitivno vplivalo na varnost v prometu. Prav zato so usposobili kar 300 tisoč »prostovoljcev«, ki pomagajo prometni policiji. Seveda so tudi do skrajnosti poostriili kazni, saj je treba za vožnjo v vinjenem stanju plačati kar 1000 vzhodnonemških mark, kar je povprečna delavska plača.

Država pa se dobro zaveda, da mora tudi sama nuditi zgled. V najkrajšem času bodo uredili semaforje in vse prometne znake, obenem bodo odpravili najnevarnejše cestne odseke in križišča.

Madžari še vedno iščejo svojo pradomovino

BUDIMPEŠTA — Med večne madžarske teme spada tudi tista, ki se nanaša na izvor naroda. Čeprav Madžari živijo v Panonski nižini že enajst stoletij in morda tudi več, se še ni sklenila razprava od kod so se priselili in kje so se ustavljali na poti iz stare v novo domovino. O vsem tem nimajo trdnih osnov, ob že ugotovljenih domnevah pa se še kar naprej pojavljajo nove.

Nobenega spora ni, da prihajajo iz bližnje Azije, iz krajev takoj za Urali, najbolj verjetno iz severnih ali severno-vzhodnih predelov. Zastavljajo pa si vprašanje, če ni bila morda to samo vmesna postaja med preseleljevanjem, ki se je pričelo v trikotniku med Kitajsko, Indijo in Tibetom. Če bi sprejeli to tezo, potem je potrebno popraviti dosedanje tezo o

skupnem poreklu Madžarov in Fincev, izvirajočem nekje za Urali, medtem ko bi po novih spoznanjih Madžare morali postaviti v Turkistan.

To teorijo je prepričan dan razgrnil znani madžarski antropolog Istvan Kiszely, človek, ki se pripravlja, da bi vodil odpravo v tisti predel Kitajske, ki privlačuje pozornost številnih znanstvenikov, zgodovinarjev, arheologov in jezikoslovcev.

V vzhodnih predelih Turkeстана, ki pripadajo Kitajski in ki jih bo prvič obiskala madžarska znanstvena odprava, živi pleme Jugura in še manjši številni plemi Uigura (slednjih je komaj nekaj desetisočev), ki sta po nekaterih značilnostih podobni Madžarom. Gre za tisto območje, ki ga je 1819. leta hotel obiskati neutrudljivi Sandor

Czoma Keresi, ki je med drugim poskusom, da bi z indijske strani prekorščil Tibet, zaradi malarije umrl v tem pogorju.

Toda Sandor Czoma Keresi ni bil edini predhodnik sedanjih raziskovalcev, vendar ni nihče doslej prišel do plemena, ki bi po nekaterih značilnostih moralo biti predhodnik sedanjih Madžarov. Madžarski raziskovalec Armin Vemberi je leta 1862 prišel zelo blizu, prav tako tudi sin madžarskega reformatorja iz prejšnjega stoletja, Istvana Secenjija, se pravi Bela Secenji, ki je moral opustiti namesto leta 1879.

Leta 1942 je neka skupina raziskovalcev prišla di Sinkjanga, vendar se šele v sedanjem času, ko se Kitajska odločneje odpira, ponuja priložnost za

prodiranje v te kraje, ki so za Madžare zelo pomembni in zanimivi. To je do neke mere uspelo amerišskemu znanstveniku madžarskega porekla Miklošu Erdiju, ki je pred štirimi leti na magnetofonski trak posnel petje tamkajšnjega prebivalstva. Te melodije so postale zanimive za ljudi, ki se obirneje ukvarjajo s tem vprašanjem, ker so ti napevi podobni turškim. S tem v zvezi velja zapisati, da je največji madžarski skladatelj Bela Bartok 1936. leta živel v Turčiji in je v neki zakotni vasi Anatolije zabeležil zelo značilno petje. V pripisu je Bartok sporočil, da je v njih zasledil »rojstne podobnosti« z madžarskimi melodijami. Na tej osnovi je mogoče zgraditi domnevo, da je neko od turških plemen živel v sosesčini madžarske pradomovine. Te melodije

segajo 1500 let v preteklost, se pravi v čas, ko se je en del madžarskih plemen začel izseljevati.

Antropologi poznajo še eno domnevo o koreninah Madžarov v teh krajih. Po njihovem mnenju imajo tisti Madžari, ki so se priselili v Panonsko nižino pred uradno določenim devetim stoletjem našega štetja, več antropoloških podobnosti s prebivalci vzhodnega Turkeстана, se pravi z Jugurimi in Uigurimi, kot pa s prebivalci Urala, kjer naj bi po najbolj razširjeni verziji bila pradomovina Madžarov.

Vse raziskovanje dokazuje, da se s časom povečuje zanimanje za poreklo in da nobena od dosedanjih teorij ne stoji na tako trdnih nogah, da je jutri ne bi mogli zanikati ali pa popraviti.

Jože Trobec

Čenča

25.

